

อิทธิพลของธรรมเนียมปฏิบัติต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

วิทยานิพนธ์

ของ

พระมหาสมยศ กลุยานกิตฺติ (มานะคงคา)

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

พฤศจิกายน 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

วิทยานิพนธ์

ของ

พระมหาสมยศ กุลยานกิตติ (มานะคงคา)

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

พฤษภาคม 2563

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

INFLUENCE OF GOOD GOVERNANCE ON THE EFFECTIVENESS OF MANAGING
SAKON NAKHON SANGHA AFFAIRS

BY

PHRAMAHA SOMYOD MANAKHANGKHA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Public Administration Degree in Public Administration
at Sakon Nakhon Rajabhat University

November 2020

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ พระมหาสมยศ กลุยาณกิตติ (มานะคงคา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปณิธิ การสมดี) และผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

 กรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โธสง) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

 กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร) แต่งตั้งเพิ่มเติม

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สามารถ อัยกร)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 9 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำ และ
ให้คำปรึกษาอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล ประธาน
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการสอบป้องกัน ทุกท่าน ที่กรุณา
ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และได้กรุณาปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่อง
พร้อมให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้
อ้างอิง ทางวิชาการตามที่ปรากฏในบรรณานุกรม

ขอขอบพระคุณ เจ้าคณะอำเภอทุกอำเภอในเขตจังหวัดสกลนคร ที่ให้ความ
อนุเคราะห์และความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ตลอดจนพระภิกษุ
ในจังหวัดสกลนคร ทุกท่าน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และญาติพี่น้องทุกท่านที่คอยช่วยเหลือสนับสนุน
ทั้งด้านกำลังใจและกำลังทรัพย์ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ
และคอยให้กำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่มีความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน
ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้
ด้วย คุณค่าทั้งหลายที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูแก่
แต่บิดา มารดา และบูรพาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอน ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

พระมหาสมยศ กล้วยานกิตติ (มานะคงคา)

ชื่อเรื่อง	อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร
ผู้วิจัย	พระมหาสมยศ กุลยานกิตติ (มานะคงคา)
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น
ปริญญา	ร.บ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับของธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ พระภิกษุในจังหวัดสกลนคร จำนวน 376 รูป และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบเทียบสัดส่วน และการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) และประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$)
2. การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\beta = .295$) และด้านหลักความโปร่งใส ($\beta = .255$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\beta = .161$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านหลักนิติธรรม ($\beta = .110$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม และด้าน

หลักความคุ้มค่า ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยสามารถร่วมกันทำนายระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 63.60

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้แก่ ควรมีการกำหนดกฎระเบียบที่รัดกุมเกี่ยวกับการดูแลศาสนสมบัติของวัดตามกฎหมายของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอย่างเคร่งครัด ควรเปิดโอกาสให้พระภิกษุผู้มีความรู้ความสามารถตั้งใจทำงาน และมีคุณสมบัติเหมาะสม เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองคณะสงฆ์และดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองในระดับต่าง ๆ รัฐบาลควรให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรเพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาให้สูงขึ้น พระสงฆ์ควรพัฒนาตนให้มีความรู้รอบด้านทั้งทางโลกและทางธรรมอยู่เสมอ และควรส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน และเป็นศูนย์รวมในการสร้างสามัคคีในชุมชน

คำสำคัญ : ธรรมาภิบาล, ประสิทธิภาพ, การบริหารกิจการคณะสงฆ์

TITLE	Influence of Good Governance on the Effectiveness of Managing Sakon Nakhon Sangha Affairs
AUTHOR	Phramaha Somyod Manakhangkha
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Chardchai Udomkijmongkol Asst. Prof. Dr. Lamai Romyen
DEGREE	M.P.A. (Public Administration)
INSTITUTE	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2020

ABSTRACT

The purposes of this study included the following 1) to investigate the level of good governance and the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs, 2) to examine the effects of good governance on the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs, and 3) to study and gain guidelines on developing the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs. The samples consisted of 376 Buddhist monks of Sakon Nakhon province. The instrument used for data collection was a questionnaire and statistics employed for data analysis comprised frequency, percentage, mean, standard deviation, and One –way ANOVA.

The study revealed these results:

1. The good governance of the management of Sakon Nakhon sangha affairs, as a whole, was at the high level ($\bar{X} = 4.03$). Similarly, the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs, as a whole, was also at the high level ($\bar{X} = 3.88$)

2. Employing the principles of good governance to manage the sangha affairs, it was found that these principles of good governance had significantly influenced on the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs at .00 statistical level; participation ($\beta = .295$) and transparency ($\beta = .255$). In the meantime, the principle of accountability ($\beta = .161$) had significantly influenced on the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs at .01 statistical level while the rule of laws

($\beta=.110$) had significantly influenced on the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs at .05 statistical level. On the contrary, the principles of ethics and value of money did not influence on the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs and they could be used to correctly predict the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs 63.60%.

3. Useful guidelines were obtained for developing the management of sangha affairs on the basis of good governance and for the effectiveness of managing Sakon Nakhon sangha affairs. In abidance by those of the National Office of Buddhism, strict orders and regulations concerning the temples' religious assets should be established. Opportunities and positions to participate and administrate the sangha affairs in all levels should be given to competent, determined and qualified Buddhist monks. The government should provide educational funds or scholarships to the Buddhist monks and novices so that their education can be upgraded. The Buddhist monks should continuously develop themselves to be secularly and religiously well-informed. The temples should be promoted to be the centers for community development and for harmonizing the community.

Keywords: Good governance, effectiveness, the management of sangha affairs

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	4
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล	12
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การ	28
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์	37
บริบทของการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	73
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร	106
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	121
สรุปผลการวิจัย	121
อภิปรายผลการวิจัย	126
ข้อเสนอแนะการวิจัย	135
บรรณานุกรม	138
ภาคผนวก	146
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์	147
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ	181
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	184
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	196
ภาคผนวก จ ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	198
ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ	205
ภาคผนวก ช การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan	210
ประวัติย่อของผู้วิจัย	212

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร	48
2 ขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 อำเภอ	70
3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล	83
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้าน	85
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักนิติธรรม	86
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักคุณธรรม	87
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความโปร่งใส	88
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความร่วมมือ ..	89
9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความรับผิดชอบ .	90
10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความคุ้มค่า	91
11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้าน	92
12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการปกครอง	93
13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนศึกษา	94
14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการศึกษาสงเคราะห์	95

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	96
16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการสาธารณูปการ	97
17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการสาธารณสุขสงเคราะห์	98
18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างหลักธรรมมาภิบาล กับประสิทธิผล การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร	100
19 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของหลักธรรมมาภิบาลที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร	102
20 จำนวนและร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด ...	104
21 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาล ของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร เป็นรายด้าน กับค่าเฉลี่ยรวม	106
22 ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร เป็นรายด้าน กับค่าเฉลี่ยรวม	107

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	7
2 แสดงโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครในปัจจุบัน	47

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การบริหารกิจการคณะสงฆ์หรือการปกครองคณะสงฆ์นั้น โดยหลักคือ การปกครองตามธรรมวินัย และใช้กฎหมายหรืออำนาจรัฐเป็นหลักสนับสนุน โดยเฉพาะเมื่อก้าวถึงประเทศไทยเมื่อรัชกาลปัจจุบันได้ทรงตราพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และต่อมา ในปี พ.ศ. 2535 ได้ทรงตราพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ใช้อยู่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ทั้งสองฉบับนี้เป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันที่ถือว่าเป็นรูปแบบการปกครองคณะสงฆ์ และเป็นหลักในการจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ด้วยและต่อมาก็ได้กำหนดให้มีเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติ และออกประกาศโดยไม่ขัดหรือแย้งกับ กฎหมายและพระธรรมวินัย (พระมหานพดล นวคุณ, 2560, หน้า 337)

ในอดีตพระสงฆ์มีฐานะเป็นทั้งครูบาอาจารย์และผู้ฝึกฝนอบรมให้แก่ประชาชน ในชุมชนเกือบทุกด้านทั้งด้านจิตใจและด้านความเป็นอยู่หรืออาชีพของประชาชน และวัดยังมีฐานะเป็นโรงเรียนอีกด้วย แม้ปัจจุบันความเป็นศูนย์กลางของวัดในบางเรื่องจะลดลงแต่ ความสำคัญเหล่านั้นก็ยังคงอยู่จนถึงปัจจุบันโดยเฉพาะวัดในเขตภูมิภาคนั้น บทบาทของวัด ยังคงมีความสำคัญอยู่ค่อนข้างมากทั้งเรื่องของการพัฒนาชุมชน การพัฒนาอาชีพ หรือ หน่วยส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน การรวมกลุ่มการเป็นหน่วยสังคมสงเคราะห์และความเป็น ศูนย์กลางทางด้านจิตใจยังคงอยู่มีเสื่อมคลายแต่อย่างไร (กรมการศาสนา, 2540, หน้า 1)

พระสงฆ์ผู้มีบทบาทด้านการปกครองที่เรียกว่าพระสังฆาธิการ จึงมีหน้าที่ในการปกครองและการบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยจึงเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่จะบ่งชี้ความสำเร็จในการส่งเสริมกิจการพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืนถาวรสืบไปดังคำกล่าวที่ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติจะรุ่งเรืองสืบต่อไปได้ก็ด้วยการอาศัยพระสังฆาธิการเป็นสำคัญ เนื่องจากพระสังฆาธิการนั้นเป็นผู้ใกล้ชิดประชาชน โดยเฉพาะพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาสซึ่งเป็นที่เคารพเลื่อมใสของประชาชนและมีบทบาทโดยตรงต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้ดำรงสืบไป (กรมการศาสนา, 2542, หน้า 8)

เจ้าอาวาสเป็นพระสังฆาธิการผู้มีหน้าที่บริหารและปกครองวัด ที่อยู่ใกล้ชิดชาวบ้านมากที่สุดพระพุทธรูปศาสนาจะเจริญรุ่งเรืองก็เพราะความเลื่อมใสของชาวบ้าน เจ้าอาวาสย่อมเป็นตัวจักรสำคัญในความเจริญของพระพุทธรูปศาสนา ดังนั้นการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชนเจ้าอาวาสจะต้องเป็นบุคคลที่ประชาชนเคารพนับถือ เป็นที่ศรัทธาของประชาชน (พระธรรมวโรดม , 2549, หน้า 24)

ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ได้ระบุไว้ในมาตรา 5 ทวิ ว่าคณะสงฆ์ หมายความว่า บรรดาพระภิกษุที่ได้รับบรรพชาอุปสมบทจากพระอุปัชฌาย์ ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าจะปฏิบัติศาสนกิจในหรือนอกราชอาณาจักร (กองทุนเพื่อกิจกรรมของคณะสงฆ์ภาค 1, 2545, หน้า 113)

ในหมวดที่ว่าด้วยการปกครองคณะสงฆ์ ได้ระบุไว้ในมาตรา 20 ว่า คณะสงฆ์ ต้องอยู่ภายใต้การปกครองของมหาเถรสมาคมการจัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎหมายมหาเถรสมาคม ทั้งนี้จากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ระบุให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปโดยเรียบร้อยดีงาม
- (2) ปกครองและกำหนดการบรรพชาสามเณร
- (3) ควบคุมและส่งเสริมการศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์
- (4) รักษาหลักพระธรรมวินัยของพระพุทธรูปศาสนา
- (5) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามบทบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่นเพื่อการนี้ ให้มหาเถรสมาคมมีอำนาจตรากฎหมาย มหาเถรสมาคม ออกข้อบังคับ วางระเบียบ ออกคำสั่ง มีมติหรือออกประกาศโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายและพระธรรมวินัยใช้บังคับได้และจะมอบให้พระภิกษุรูปใดหรือคณะกรรมการหรืออนุกรรมการ ตามมาตรา 9 เป็นผู้ใช้อำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้ (กองทุนเพื่อกิจกรรมของคณะสงฆ์ภาค 1, 2545, หน้า, 113)

จากพระราชบัญญัตินี้ ทำให้พระสังฆาธิการมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นในการจรรโลงพระพุทธรูปศาสนาและช่วยสงเคราะห์สังคมตามวิถีทางและหลักธรรมในพระพุทธรูปศาสนา ดังนั้นการที่จะบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้นจึงต้องอาศัยหลักธรรมมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เพราะการ

บริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักสำคัญว่าถ้าการบริหารมีความยุติธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อที่จะกำหนดแนวทางพัฒนา ร่วมกัน นอกจากทำให้บรรยากาศในคณะสงฆ์มีบรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วมและ ยังส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับองค์กร ในด้านการกระจายอำนาจและสามารถลดการทุจริตลงได้ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของ คณะสงฆ์เกิดประโยชน์สุขแก่พระศาสนาและประชาชนอย่างแท้จริง จำเป็นอย่างยิ่งที่คณะ สงฆ์จะต้องดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลควบคู่ไปกับพระธรรมวินัย เพราะว่าหลัก ธรรมาภิบาลนั้นเป็นแนวทางที่สนับสนุนการกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งให้กับ องค์กรของคณะสงฆ์ในระดับชุมชนถิ่นและระดับชาติ (พระมหาธรรมวโรดม ธรรมยาฤทธิ, 2550, หน้า 4)

การบริหารงานโดยใช้ธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้กับ วัดและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อ บรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติ ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตที่จะเกิดขึ้น ในวัดและเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการ ปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขสอดคล้องกับความ เป็นไทย และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (พระอธิการพจณฺ์ อจาโร และวิโรจน์ อินทนนท์, 2559, หน้า 79)

การบริหารกิจการคณะสงฆ์โดยใช้หลักธรรมาภิบาลนั้น ซึ่งสอดคล้องกับแผน ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา มหาเถรสมาคมได้เห็นชอบในการอนุมัติแผน ยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา ระยะ 5 ปี และ 20 ปี ซึ่งเกิดจากการระดม ความคิดถกเถียงและเห็นชอบร่วมกันของคณะสงฆ์ทั่วภูมิภาคของประเทศ โดย สาระสำคัญในแผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา คือ

1. เพื่อให้คณะสงฆ์สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ เปลี่ยนแปลงไป
2. เพื่อส่งเสริมการปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร
3. เพื่อยกระดับการจัดการทุกด้านให้ทันสมัย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
4. เพื่อให้การบริหารจัดการองค์กรโปร่งใสและมีมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) (พระเทพพรเมธี, 2562, หน้า 128-129)

ปัจจุบันการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร บางครั้งยังเกิดปัญหาด้านการปกครองและการสื่อสารที่ยังไม่ทั่วถึง บางครั้งก็ยังมีผลการดำเนินงานที่ล่าช้าการจัดกิจกรรมในทางพุทธศาสนาในแต่ละวัดยังมีการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง สถานที่ของวัดยังจัดการไม่ค่อยเรียบร้อยเป็นสัดส่วน และที่เห็นได้ชัดคือการขาดความร่วมมือระหว่างชุมชนกับวัดและขัดแย้งกัน ปัญหาเรื่องของอบายมุข สิ่งเสพติดให้โทษ ขาดการมีส่วนร่วมในการทำงาน ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงานช่วยคณะ กิจวัตรของสงฆ์ที่ควรปฏิบัติการยังขาดตกบกพร่อง ผู้นำยังไม่เป็นแบบอย่างที่เหมาะสมเท่าที่ควร จึงจำเป็นที่พระสังฆาธิการจะต้องมีการบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยดี มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม มีความบริสุทธิ์ มีความยุติธรรม มีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในสภาพสังคมปัจจุบัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาอิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนากิจการงานของคณะสงฆ์เป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นกรณีศึกษาเพื่อนำไปวางแผนพัฒนากิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดอื่น ๆ ด้วย และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการบริหารงานของคณะสงฆ์ต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับใด
2. ธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร หรือไม่
3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับของธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

สมมติฐานของการวิจัย

ธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบถึงระดับของธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร
2. ทราบอิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร
3. ได้แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน 18 อำเภอ จำนวน 6,316 รูป (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร, 2562,

หน้า 2)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุในเขตจังหวัด สกลนคร ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607-610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 376 รูป โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 หรือยอมให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 และดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบเทียบสัดส่วน (Proportional Sampling) และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคม ที่ดี พ.ศ. 2542 ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ ได้แก่

- 2.1.1 หลักนิติธรรม
- 2.1.2 หลักคุณธรรม
- 2.1.3 หลักความโปร่งใส
- 2.1.4 หลักความมีส่วนร่วม
- 2.1.5 หลักความรับผิดชอบ
- 2.1.6 หลักความคุ้มค่า

2.2 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ โดยใช้กฎหมายมหาชน ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2541) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่

- 2.2.1. ด้านการปกครอง
- 2.2.2. ด้านการศาสนศึกษา
- 2.2.3. ด้านการศึกษาสงเคราะห์
- 2.2.4. ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- 2.2.5. ด้านการสาธารณูปการ
- 2.2.6. ด้านการสาธารณสงเคราะห์

3. ขอบเขตด้านพื้นที่ของการวิจัย

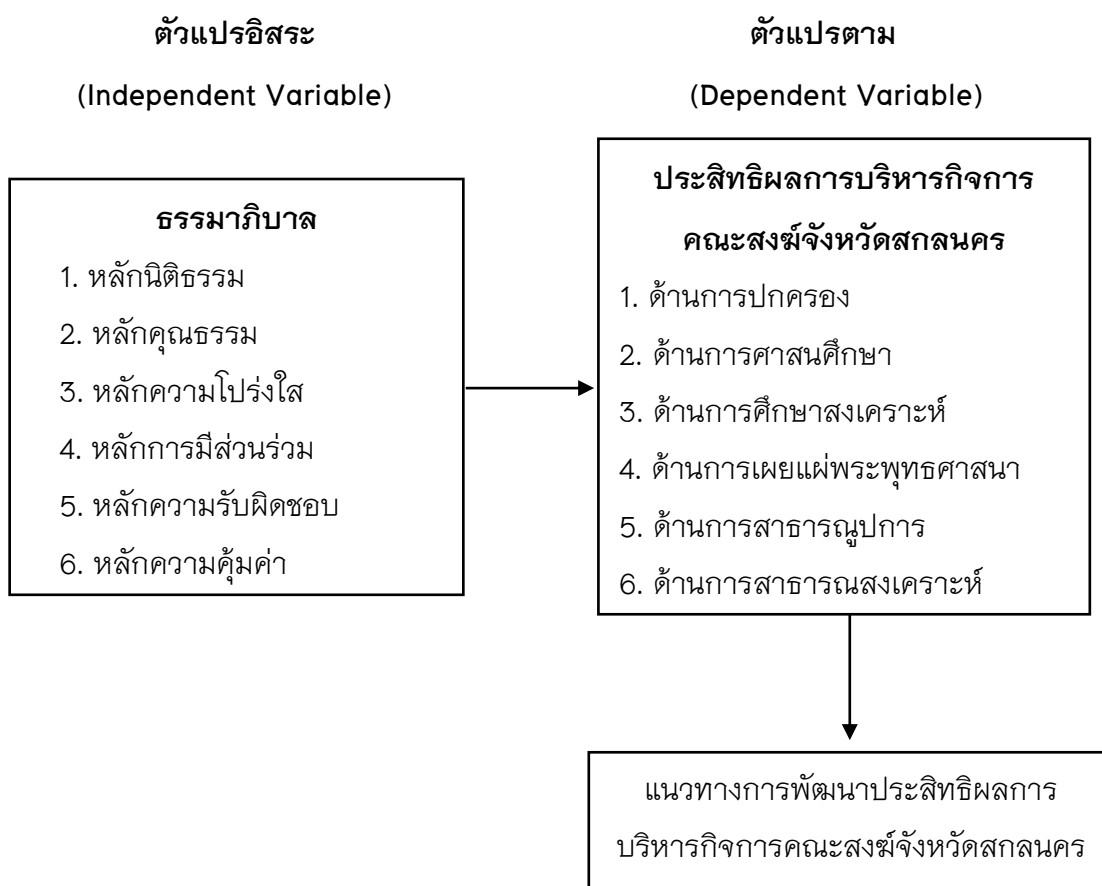
พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ เขตพื้นที่การปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการวิจัย

ช่วงเวลาที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ ระหว่างวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2562 ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2563

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้รวบรวมจากแนวคิด ทฤษฎี โดยใช้หลักธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และกฎหมายมหาชน ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2541) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยในครั้งนี้ไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาเรื่อง อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ให้นิยามศัพท์เฉพาะในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ธรรมาภิบาล หมายถึง การสร้างระบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่ดี ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ซึ่งสามารถวัดจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย

1.1 หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามพระธรรมวินัย การบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับ ต่าง ๆ ให้เป็นธรรมเป็นที่ยอมรับ ยินยอมพร้อมใจ ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่งและข้อบังคับเหล่านั้น

1.2 หลักคุณธรรม หมายถึง หลักปฏิบัติในการทำในสิ่งที่ถูกต้องด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม ภายใต้อำนาจ ระเบียบ ข้อบังคับของผู้บริการและยังประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

1.3 หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของหน่วยงานและผู้บริการโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรใหม่ความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึง ข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการทำให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

1.4 หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชน ซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้ผลกระทบจากการบริหารงานหรือการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อวางแผน ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุน ติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

1.5 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุความสำเร็จ สอดคล้องตามกฎระเบียบและหลักเกณฑ์ของคณะสงฆ์ และปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคม และประเทศ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของพระศาสนาและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานดังกล่าว ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสียหาย ตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบการกิจต่อสาธารณชน สามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมต่อการรับตรวจสอบจากสาธารณชน

1.6 หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการให้เกิดผลดีต่อส่วนรวม ทำให้งานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความภาคภูมิใจในการบริหารจัดการที่คุ้มค่า

2. ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากผลของการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์ที่ใช้ความรู้ ความสามารถในการทำงานเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย โดยการจัดองค์กร วางแผน สั่งการและควบคุมกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร จะต้องปฏิบัติหรือจะต้องกระทำอันถือเป็นหน้าที่ทางปกครองคณะสงฆ์ประกอบด้วย

2.1 ด้านการปกครอง หมายถึง การปกครองคณะสงฆ์ด้วยความเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา โดยยึดหลักพระธรรมวินัย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาเถรสมาคมและ แบบแผนที่ตั้งาม บริหารกิจการวัดให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นสถานที่น่ารื่นรมย์ มีการออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในคณะสงฆ์อย่างเป็นธรรมโดยยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน

2.2 ด้านการศาสนศึกษา หมายถึง การจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ ทั้งแผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญ ส่งเสริมสรรหาและพัฒนาครูสอนนันทธรรม, บาลี และธรรมศึกษา จัดทุนสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียนให้แก่พระภิกษุสามเณรที่เรียนนันทธรรมและบาลี สนับสนุนส่งเสริมให้พระภิกษุและสามเณรได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา และควบคุมตรวจสอบการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามแบบแผนและประเพณีอันดีงาม

2.3 ด้านการศึกษาสงเคราะห์ หมายถึง การจัดการศึกษาที่จะช่วยเหลือเกื้อกูล โดยจัดตั้งและส่งเสริมโรงเรียนการกุศลของวัดเพื่อสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ส่งเสริมศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์แก่เด็กและเยาวชนให้การสนับสนุนช่วยเหลือการก่อสร้างอาคารเรียน และอุปกรณ์การศึกษาแก่โรงเรียน ให้ทุนสงเคราะห์การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในทุกระดับชั้น และสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา

2.4 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านศาสนา เช่น จัดอบรมให้กับประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพิธีทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม จัดให้มีการบรรยายธรรมทาง

วิฤกษ์กระจายเสียงหรือสถานีโทรทัศน์ จัดให้มีโครงการปฏิบัติธรรมแก่ประชาชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา อบรมคุณธรรมจริยธรรมตามโรงเรียนและสถานที่ราชการ สโมสร และจัดให้มีการพิมพ์หนังสือธรรมะหรือสื่อธรรมะเพื่อการเผยแผ่สู่สาธารณชน

2.5 ด้านการสาธารณูปการ หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนาวัดให้สอดคล้องกันแผนอื่น ๆ การก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัดและธรณีสงฆ์อย่างเรียบร้อย บูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสมบัติในวัดให้เป็นไปตามกฎหมายและพระธรรมวินัยโดยการส่งเสริมบำรุงรักษาอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วยการรักษา ซ่อมแซม ปรับปรุงศาสนสถานที่มีอยู่เดิมให้มั่นคงถาวร และก่อสร้างเพิ่มเติมให้เหมาะสม และจัดทำบัญชีพัสดุ ครุภัณฑ์ไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อความจำเป็นระเบียบเรียบร้อยและพร้อมใช้งาน

2.6 ด้านการสาธารณสงเคราะห์ หมายถึง การดำเนินกิจการสาธารณประโยชน์ อำนวยความสะดวกแก่พุทธศาสนิกชนในการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ สนับสนุนและส่งเสริมในด้านการประกอบสัมมาอาชีพให้แก่ประชาชน รณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข ช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่มีความเดือดร้อนหรือมีความทุกข์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มอบปัจจัยช่วยเหลือหน่วยงานราชการที่สำคัญ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น

3. คณะสงฆ์ หมายถึง พระภิกษุสามเณรที่อยู่ประจำวัดในจังหวัดสกลนครและสังกัดมหานิกายและธรรมยุตินิกาย

3.1 สังกัดมหานิกาย หมายถึง คณะหรือฝ่ายของพระสงฆ์ที่สังกัดอยู่ แบ่งเป็น 2 นิกาย คือ

3.1.1 มหานิกาย หมายถึง พระสงฆ์ที่ใส่ใจในเรื่องของการศึกษาสายปริยัติธรรม โดยมุ่งเน้นศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาและจะอยู่ร่วมกับหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น ๆ หรือที่เราเรียกกันภายหลังว่า “พระบ้านหรือที่อยู่กับชาวบ้าน” หรือพระสายคันถธุระ

3.1.2 ธรรมยุตินิกาย หมายถึง พระสงฆ์ที่ปฏิบัติตนเองอย่างเคร่งครัดทางพระธรรมวินัย จะหลีกเลี่ยงอยู่ตามป่าเขาหรือที่เรารู้จักกันว่า “พระป่า” หรือพระสายวิปัสสนาธุระ

3.2 สถานภาพ หมายถึง การดำรงตำแหน่งเป็นสมภารเจ้าอาวาส หรือเป็นพระลูกวัด

3.2.1. เจ้าอาวาส หมายถึง พระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ปกครองวัดมีหน้าที่ปกครองดูแล อำนาจกิจการทุกอย่างเกี่ยวกับวัด กฎหมายกำหนดให้วัดหนึ่งมีเจ้าอาวาสรูปหนึ่ง แต่จะมีรองเจ้าอาวาส ผู้ช่วยเจ้าอาวาสได้หลายรูปตามสมควรแก่ฐานะของวัด เจ้าอาวาสเป็นพระสังฆาธิการและเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

3.2.2. พระลูกวัด หมายถึง ภิกษุสามเณรที่มีสังกัดอยู่ในวัดนั้น ๆ ซึ่งไม่ใช่เจ้าอาวาสหรือสมภาร เรียกทั่วไปว่า พระลูกวัด เณรลูกวัด แม้จะมีสมณศักดิ์หรือมีตำแหน่งหน้าที่สูงอย่างไรก็ตามและบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนาไม่น้อยกว่า 3 พรรษา

3.3 ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาของคณะสงฆ์โดยแบ่งออกเป็น 3 แผนก คือ

3.3.1 การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ

3.3.2 การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม

3.3.3 การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี

3.4 พรรษา หมายถึง ระยะเวลาในการบวชของพระภิกษุ

4. แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร หมายถึง ข้อเสนอแนะจากการระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน ที่ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดสกลนครที่ได้จากบทสรุปของงานวิจัยระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร ในด้านซึ่งได้รับคะแนนเฉลี่ยระดับต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยรวมเพื่อให้การบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดสกลนครมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์กร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์
4. บริบทของการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับธรรมาภิบาล ผู้วิจัยได้ทำการสรุปและอธิบายความหมาย และองค์ประกอบของธรรมาภิบาล สำหรับใช้เป็นตัวแปรในการวิจัย ประกอบด้วย ความหมายของธรรมาภิบาล และองค์ประกอบของธรรมาภิบาล

ความหมายของธรรมาภิบาล

ธรรมาภิบาลหรือหลักธรรมาภิบาลมาจากคำภาษาอังกฤษว่า Good Governance (GG) สำหรับภาคเอกชนจะใช้คำว่า บรรษัทภิบาล แปลจากภาษาอังกฤษ Corporate Governance (CG) หลักธรรมาภิบาลเป็นแนวคิดการปกครองเพื่อก่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีและเป็นแนวคิดที่ใช้ในสาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานในระดับสากลว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ เมื่อปี ค.ศ. 1989 นับเป็นครั้งแรกที่มีการนำ Good Governance มาใช้โดยปรากฏในรายงานของธนาคารโลก (World Bank) เรื่อง “Sub-Saharan Africa from Crisis to Sustainable Growth” กล่าวถึงความสำคัญของการมีการบริหารจัดการที่ดี (Governance) และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมถึงการอธิบายเกี่ยวกับการกำกับดูแลที่ดีหรือธรรมาภิบาลว่าเป็นลักษณะและวิถีทางของการใช้อำนาจในการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจและทางสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ซึ่งครอบคลุมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ การบริหารจัดการภาครัฐ ภาวะรับผิดชอบ
กรอบตัวบทกฎหมายเกี่ยวกับการพัฒนาความโปร่งใสและข้อมูลข่าวสาร

(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2552, หน้า 4)

ความหมายของคำว่าธรรมาภิบาล มาจากคำว่า ธรรมะ แปลว่าความถูกต้อง
ดีงาม อภิบาล แปลว่า การปกครองหรือการปกป้องรักษา ธรรมาภิบาลจึงแปลว่าการ
ปกครองที่ยึดถือความถูกต้องดีงามเป็นหลักหรือการปกครองโดยธรรม ส่วนคำว่า
ธรรมรัฐ แปลว่ารัฐหรือองค์กรที่มีรูปแบบและการดำเนินงานอย่างถูกต้องดีงาม
(อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า, 2560, หน้า 3)

ความหมายของธรรมาภิบาลตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้าง
ระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 หมายถึง การบริหารกิจการ
บ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ
และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจ
สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้จักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการ
พัฒนาอย่างยั่งยืน และส่งเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา
ป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึง
ความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน (อริย์ธัช แก้วเกาะ
สะบ้า, 2560, หน้า 3)

บุษบงชัย เจริญวัฒน์ และบุญมี ลี (2557, หน้า 2) ในช่วงกว่าทศวรรษที่ผ่านมา
มาแนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาลกับโลกาภิวัตน์เป็นเรื่องที่เพิ่งมีการกล่าวขวัญกันอย่าง
จริงจังและแพร่หลายโดยเฉพาะหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในเอเชียเมื่อกลาง
ปี พ.ศ. 2540 หรือ(ค.ศ. 1997) โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหาร
จัดการและการพัฒนาประเทศด้านทรัพยากรมนุษย์การเงินการคลังและกลุ่มนักวิชาการซึ่ง
ส่วนใหญ่ต่างเห็นพ้องกันว่าโครงสร้างของระบบราชการระบบธุรกิจระบบเศรษฐกิจและ
สังคมทำให้การบริหารปกครองบ้านเมืองขาดประสิทธิผลและประสิทธิภาพก่อให้เกิดช่อง
ทางการใช้อำนาจในทางทุจริตและการทำผิดจรรยาบรรณและจริยธรรมในวิชาชีพตั้งนั้น
ในช่วงปี พ.ศ. 2541

ธนาคารโลกหรือ World Bank (1998, p. 1) ให้กรอบแนวคิดของธรรมาภิบาลว่า ถือเป็นพันธกิจสำคัญในการต่อสู้กับความยากจนมุ่งเน้นกับความซื่อสัตย์สุจริตของการบริหารองค์การในประเทศลดการคอร์รัปชันในเงินทุนสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ของธนาคารโลกและช่วยยกระดับธรรมาภิบาลให้ประเทศและควบคุมคอร์รัปชันได้ โดยนำหลักธรรมาภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมมาเป็นเงื่อนไขในการปล่อยกู้แทนประเด็นตามหลักประชาธิปไตยซึ่งหลักธรรมาภิบาลดังกล่าวประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ

1. การบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ
2. การตรวจสอบได้
3. ความโปร่งใส
4. ความรับผิดชอบและ
5. การมีกรอบกฎหมายสำหรับการพัฒนา

องค์การสหประชาชาติหรือ United Nations (UN) กำหนดหลักการทั่วไปของธรรมาภิบาลไว้ 8 หลักการ ดังนี้ 1. การมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้งชายหญิง คือ การตัดสินใจที่สำคัญในสังคมและสร้างความสามัคคีให้เกิดกับประชาชนการมีส่วนร่วมสามารถทำได้โดยอิสระไม่มีการบังคับสมาชิกเต็มใจให้ความร่วมมือด้วยตนเองหรือมีส่วนร่วมผ่านหน่วยงานสถาบันหรือผู้แทนตามระบอบประชาธิปไตย 2. การปฏิบัติตามกฎธรรมาภิบาลต้องการความถูกต้องตามกรอบของกฎหมายไม่เลือกปฏิบัติไม่ลำเอียงมีการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเป็นธรรมกับประชาชนโดยเท่าเทียมกันทุกคนในสังคมอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายเดียวกัน 3. ความโปร่งใส ความโปร่งใสเป็นการตรวจสอบความถูกต้อง มีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมาสิ่งนี้ช่วยแก้ปัญหาการทุจริตและคอร์รัปชันได้ทั้งในภาครัฐและเอกชนสื่อจะเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการตรวจสอบและรายงานผลงานดำเนินงานโดยการนำเสนอข่าวสารให้แก่สังคมได้รับทราบ 4. ความรับผิดชอบ ความรับผิดชอบเป็นการพยายามให้คนทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการทำงานกล้าที่จะตัดสินใจและรับผิดชอบต่อผลการตัดสินใจนั้น ๆ 5. ความสอดคล้อง ความสอดคล้องต้องกันเป็นการกำหนดและสรุปความต้องการของคนในสังคมซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมากโดยพยายามหาจุดสนใจร่วมกันและความต้องการสอดคล้องต้องกันของสังคมนั้น ๆ ด้วยวิธีการเรียนรู้วัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ ก่อน 6. ความเสมอภาค ความเสมอภาคเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับจากรัฐบาลทั้งการบริการด้านสวัสดิการตลอดจนสาธารณูปโภคด้านอื่น ๆ 7. หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นวิธีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่โดยการผลิตและจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่มีความคุ้มค่ากับเงินที่ลงทุนหรือการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดต่อมวลมนุษยชาติโดยมีการพัฒนากระบวนการเพิ่มผลผลิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน 8. การมีเหตุผลการมีเหตุผลเป็นความ

ต้องการในทุกสังคมประชาชนทุกคนต้องตัดสินใจและความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองด้วยเหตุด้วยผลที่สมเหตุสมผลการมีเหตุผลไม่สามารถกระทำได้อัปราศจากการปฏิบัติตามกฎหมายและความโปร่งใส

พจนานุกรม American Heritage Dictionary (1982, p. 218) อธิบายว่า Governance หรืออภิบาลว่าหมายถึง 1. The process or power of governing governance 2. The state of being governed ซึ่งเมื่อแปลตรงตามตัวอักษรคือการกระทำกระบวนการหรืออำนาจในการบริหารปกครองซึ่งเมื่อมีรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องนั้นมีความหมายครอบคลุมถึงรัฐ (State) และระบบราชการ (Civil service) และเมื่อมีการนำมาใช้ในองค์กรภาคเอกชน อาจเติมคำว่า corporate governance

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) นิยามธรรมาภิบาลว่า หมายถึง ความดีหรือกฎเกณฑ์ส่วนคำว่าอภิบาล แปลว่า บำรุงรักษาหรือปกครองเมื่อรวมกันก็กลายเป็นธรรมาภิบาล ซึ่งมีความหมายเดียวกันกับคำว่า Good Governance ซึ่งต่อมาคำว่าธรรมาภิบาลนี้นับเป็นคำที่นิยมใช้กันค่อนข้างกว้างขวางมากคำหนึ่ง (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย TDRI, 2551. หน้า 2)

อรพินท์ ส孚โชคชัย (2551, หน้า 1) ได้แปลคำว่า governance ว่า หมายถึง กลไกประชารัฐส่วนเมื่อเติมคุณศัพท์ว่า Good แล้วจะกลายเป็นกลไกประชารัฐที่ดีและได้สังเคราะห์ถึงองค์ประกอบของธรรมาภิบาลไว้อย่างกระชับซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของสาธารณชน (Public participation) การมีส่วนร่วมของสาธารณชนคือกลไกกระบวนการที่ประชาชน ชายและหญิงมีโอกาสและมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) ไม่ว่าจะเป็นโอกาสในการเข้าร่วมในทางตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านกลุ่มผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยชอบธรรม การเปิดโอกาสให้สาธารณชนมีส่วนร่วมอย่างเสรีรวมถึงการให้เสรีภาพแก่สื่อมวลชน และให้เสรีภาพแก่สาธารณชนในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์คุณลักษณะสำคัญประการหนึ่งที่สาธารณชนมีส่วนร่วมคือการมีรูปแบบการปกครองและบริหารที่กระจายอำนาจ (Decentralization) 2. ความสุจริตและโปร่งใส (Honesty and transparency) ความสุจริตและโปร่งใส คือกลไกที่มีความสุจริตและโปร่งใสซึ่งรวมถึงการมีระบบกติกาและการดำเนินงานที่เปิดเผยตรงไปตรงมาประชาชนสามารถเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเสรีเป็นธรรมถูกต้องและมีประสิทธิภาพซึ่งหมายถึงการที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลและประชาชนสามารถตรวจสอบและติดตามผลได้ 3. พันธะ

ความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม คือ กลไกที่มีความรับผิดชอบในบทบาทภาระหน้าที่ที่มีต่อสาธารณชนโดยมีกาจัดองค์การหรือการกำหนดกฎเกณฑ์ที่เน้นการดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมอย่างเป็นธรรมในความหมายนี้รวมถึงการที่มี Bureaucracy accountability political accountability ซึ่งจะมีความหมายที่มากกว่าการมีความรับผิดชอบเฉพาะต่อผู้บังคับบัญชาหรือกลุ่มผู้เป็นฐานเสียงให้การสนับสนุนทางการเมืองแต่ครอบคลุมถึงพันธะความรับผิดชอบต่อสังคม เช่น องค์การหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องต้องพร้อมและสามารถที่จะถูกตรวจสอบและวัดผลการดำเนินงานทั้งในเชิงปริมาณ คุณภาพ ประสิทธิภาพและการใช้ทรัพยากรสาธารณะ ดังนั้นคุณลักษณะของความโปร่งใสของระบบในลำดับที่สองจึงเป็นหัวใจสำคัญในการสร้าง Accountability 4. กลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political legitimacy) กลไกการเมืองที่ชอบธรรม คือ กลไกที่มีองค์ประกอบของผู้ที่เป็นรัฐบาลหรือผู้ที่เข้าร่วมบริหารประเทศซึ่งมีความชอบธรรมเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมโดยรวมไม่ว่าจะโดยการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งแต่จะต้องเป็นรัฐบาลที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนว่ามีความสุจริต มีความเที่ยงธรรมและมีความสามารถที่จะบริหารประเทศได้ 5. กฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน กฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน คือมีกรอบของกฎหมายที่ยุติธรรมและเป็นธรรมสำหรับกลุ่มคนต่าง ๆ ในสังคมซึ่งมีกฎเกณฑ์บังคับใช้และสามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ซึ่งคนในสังคมทุกส่วนเข้าใจสามารถคาดหวังและรู้ว่า จะเกิดผลอย่างไรหรือไม่เมื่อดำเนินการตามกฎเกณฑ์ของสังคมเหล่านี้จะเป็นการประกันความมั่นคง ความศรัทธาและความเชื่อมั่นของประชาชน 6. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Efficiency and effectiveness) คือ กลไกที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดกระบวนการทำงานการจัดองค์การ การจัดสรรบุคลากรและการใช้ทรัพยากรสาธารณะต่าง ๆ อย่างคุ้มค่าและเหมาะสมมีการดำเนินการและการให้บริการสาธารณะที่ให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจและกระตุ้นการพัฒนาของสังคมทุกด้านการเมืองสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ

หลักธรรมาภิบาลโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2543, หน้า 1) ประกอบด้วย 1. หลักความโปร่งใส 2. หลักนิติธรรม 3. หลักความรับผิดชอบ 4. หลักความเสมอภาค 5. หลักการมีฉันทานุมัติร่วมในสังคม 6. หลักคุณธรรม 7. หลักความคุ้มค่า 8. หลักการมีส่วนร่วม

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 อธิบายว่า ธรรมนูญฉบับนี้ หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่าย ธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีความรู้จักสามัคคี และร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกัน หรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะ รู้สึกถึงความไม่เป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระ ประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทยรัฐธรรมนุญ และกระแสโลกในปัจจุบัน ประกอบด้วย

1. หลักความรับผิดชอบ 2. หลักความโปร่งใส 3. หลักนิติธรรม 4. หลักคุณธรรม
5. หลักการมีส่วนร่วม 6. หลักความคุ้มค่า

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 กล่าวถึงการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีจุดมุ่งหมายเพื่อการปฏิบัติราชการ ที่มีความมุ่งหมายให้บรรลุเป้าหมายตามมาตราที่ 6 บัญญัติไว้ คือ 1. เกิดประโยชน์สุขต่อ ประชาชน 2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของภาครัฐ 3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ในเชิงภารกิจของภาครัฐ 4. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติเกินความจำเป็น 5. มีการปรับปรุง ภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์ 6. ประชาชนได้รับความสะดวกสบายและ ได้รับการตอบสนองของความต้องการ 7. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดองค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงไว้ 11 องค์ประกอบ คือ 1. การมีส่วนร่วม 2. ความยั่งยืน 3. สิ่งที่ชอบธรรม 4. ความโปร่งใส 5. ความเป็นธรรมและความเสมอภาค 6. ความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ 7. ความเสมอภาคทางเพศ 8. ความอดทนอดกลั้น 9. หลักนิติธรรม 10. ความรับผิดชอบ 11. การเป็นผู้กำกับดูแล

กระทรวงการคลังได้กำหนดองค์ประกอบในการเสริมสร้างการบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงไว้ 6 องค์ประกอบ คือ 1. Accountability ความ รับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ 2. Responsibility ความสำนึกในหน้าที่ด้วยขีด ความสามารถและประสิทธิภาพที่เพียงพอ 3. Equitable Treatment การปฏิบัติต่อผู้มีส่วน ได้เสียอย่างเท่าเทียมกัน 4. Transparency ความโปร่งใสซึ่งประกอบด้วยความโปร่งใสใน การดำเนินงานที่สามารถตรวจสอบได้และเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส 5. Vision การมี

วิสัยทัศน์ที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มแก่กิจการในระยะยาวโดยไม่ทำลายขีดความสามารถระยะสั้น

6. Ethics การส่งเสริมพัฒนาการกำกับดูแลและจรรยาบรรณที่ดีในการประกอบธุรกิจ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการใช้วิธีการบริหารกิจการ

บ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการกล่าว คือ เป็นการบริหารงาน

1. เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน 2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของภาครัฐ 3. ความมี

ประสิทธิภาพ 4. ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ 5. การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

6. การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น 7. การกระจายภารกิจและทรัพยากร

ให้แก่ท้องถิ่น 8. การกระจายอำนาจการตัดสินใจ 9. การอำนวยความสะดวก

10. การตอบสนองความต้องการของประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้

มอบหมายให้สถาบันพระปกเกล้าดำเนินการจัดทำดัชนีวัดผลการบริหารจัดการบ้านเมืองที่

ดีขึ้นในปี พ.ศ. 2545 และในปี 2548 ได้การทบทวนตัวชี้วัดที่มีอยู่เดิมและปรับปรุงให้มี

ความสอดคล้องกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง

ที่ดี พ.ศ. 2546 ซึ่งผลการศึกษาทำให้ได้ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีซึ่งพัฒนาขึ้น

ภายใต้หลักการบริหารจัดการที่ดี 10 หลักที่เรียกว่า ทศธรรม และองค์ประกอบของตัวชี้วัด

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีระดับองค์การ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549, หน้า 4) มีดังนี้

1. หลักนิติธรรม องค์ประกอบ 1. การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

2. ความชอบด้วยกฎหมายทางเนื้อหา 3. ความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ

4. หลักไม่มีความผิดไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย 5. การแบ่งแยกอำนาจ 6. ความอิสระของ

ผู้พิพากษาและ 7. หลักการผูกพันด้วยกฎหมาย

2. หลักคุณธรรม องค์ประกอบ 1. ปลอดจากการทุจริต 2. ปลอดภัยจาก

การทำผิดวินัย 3. ปลอดภัยจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนียมจรรยาวิชาชีพและ

4. ความเป็นกลางของผู้บริหาร

3. หลักความโปร่งใส องค์ประกอบ 1. ด้านโครงสร้าง 2. ด้านการให้โทษ

3. ด้านการให้คุณและ 4. ด้านการเปิดเผยการมีส่วนร่วม

4. หลักการมีส่วนร่วม องค์ประกอบ 1. การรับฟังความคิดเห็น 2. การให้

ข้อมูล 3. การร่วมตัดสินใจและ 4. การพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม

5. หลักการสำนึกแห่งความรับผิดชอบองค์ประกอบ 1. การบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ 2. การมีเป้าหมายที่ชัดเจน 3. การมีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน 4. การมีระบบติดตามประเมินผล 5. การจัดการกับผู้ไม่มีผลงานและ 6. การมีแผนสำรอง

6. หลักความคุ้มค่า องค์ประกอบ 1. การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 2. การประหยัดและ 3. มีศักยภาพในการแข่งขัน

7. หลักการจัดการทรัพยากรมนุษย์ องค์ประกอบ 1. การจัดการอย่างบูรณาการ 2. การติดต่อสื่อสารในองค์กร 3. บริหารปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า 4. สร้างสรรค์และสร้างเสริม 5. มีการเชื่อมโยงในการทำงาน 6. มีการพัฒนาความสามารถ 7. มีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง 8. มีระบบคัดเลือกและเลิกจ้างที่เป็นธรรม 9. สร้างความไว้วางใจในองค์กรและ 10. มีความผูกพันองค์กร

8. หลักการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ องค์ประกอบ 1. การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม 2. การพัฒนาการเรียนรู้ 3. การใช้ผลของการเรียนรู้ 4. การเสริมสร้างความสามารถ 5. การจัดการความรู้ 6. การมีเครื่องมือและเทคโนโลยีและ 7. มีการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้

9. หลักการบริหารจัดการ องค์ประกอบ 1. มีการวางแผนภูมิการทำงานและทบทวนภารกิจ 2. สำรวจความสนใจศึกษาความต้องการของประชาชน 3. มีกลยุทธ์ในการบริหาร 4. การบริหารแบบมีส่วนร่วม 5. ศึกษาวิจัยสถาบัน 6. คาดคะเนความเสี่ยง 7. การกระจายอำนาจบริหารและ 8. บริหารประชาชนไม่ใช่กำกับ

10. หลักการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารองค์ประกอบ 1. การที่องค์กรมีการจัดการชุดข้อมูล 2. องค์กรมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปใช้จริง 3. องค์กรมีการพัฒนาระบบเครือข่ายสารสนเทศและ 4. มีการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างภายในและระหว่างองค์กรอื่น ๆ ด้วยกัน

ธีรยุทธ บุญมี (2541, หน้า 16 อ้างถึงในชาติชาย อุดมกิจมงคล, 2560, หน้า 13) ซึ่งเรียก Good Governance ว่า ธรรมรัฐ และได้ให้ความหมายว่า การบริหารจัดการประเทศที่ดีในทุก ๆ ด้านและทุก ๆ ระดับ การบริหารจัดการที่ดีดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีหลักคิดว่าทั้งประชาชนข้าราชการบริหารประเทศเป็นหุ้นส่วน (Partnership) กันในการกำหนดชะตากรรมประเทศ แต่การเป็นหุ้นส่วนไม่ใช่หลักประกันว่าจะเกิดธรรมรัฐยังต้องหมายถึง การมีกฎเกณฑ์ กติกาที่จะให้เกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ประสิทธิภาพ

ความเป็นธรรมและการมีส่วนร่วมของสังคมในการกำหนดนโยบายการบริหารตรวจสอบ ประเมินผลอย่างจริงจัง

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2542, หน้า 18-34 อ้างถึงใน พิสมัย คุณศรีพิทักษ์, 2553, หน้า 15) ได้ให้คำนิยามของธรรมาภิบาลว่า หมายถึง ระบบโครงสร้างที่เป็นธรรม และกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์เพื่อให้เกิดความสมดุลขึ้นระหว่างภาค ประชาสังคม ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคปัจเจกชนและครอบครัว ภาคต่างประเทศ เพื่อที่ภาคต่าง ๆ ของสังคมจะพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข โดยเป้าหมายของ ธรรมาภิบาล ก็คือ การพัฒนาและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของทุกภาคสังคม กล่าวอีก นัยหนึ่ง ก็คือ ธรรมาภิบาลจึงมีจุดมุ่งหมายในการสร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาทาง เศรษฐกิจและสังคมและให้ทุกภาคสังคมไม่ใช่ภาคใดภาคหนึ่ง โครงสร้างและกระบวนการ ของธรรมาภิบาลที่จะนำไปสู่เป้าหมายได้จะต้องเป็นโครงสร้างและกระบวนการที่วาง กฎเกณฑ์ ระหว่างเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศที่ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน หรือภาคประชาสังคม ภาคปัจเจกชน และครอบครัวมีส่วนร่วม ร่วมกันผลักดันขับเคลื่อนสังคมไปข้างหน้า โดยจะต้องมีกฎเกณฑ์เป็นตัวกำหนด ความสัมพันธ์ของทุกภาค กฎเกณฑ์นี้อาจประกอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย กฎและ ข้อบังคับตลอดถึงกฎเกณฑ์ที่ไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษรอื่น เช่น กฎเกณฑ์ทางธรรมเนียม ประเพณีทางศาสนา ทางศีลธรรม หรือจริยธรรม ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะกฎเกณฑ์ดังกล่าวจะ สร้างสิทธิและการยอมรับในมีส่วนร่วมของแต่ละภาค

จากความหมายข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึง เป็นการสร้างการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นการสร้างระบบการบริหารจัดการ บ้านเมืองและสังคมที่ดีให้เกิดขึ้นในทุกภาคของสังคม จำเป็นต้องร่วมดำเนินกิจการอย่าง ต่อเนื่องทั้งในระยะเฉพาะหน้า ระยะกลาง ระยะยาว โดยต้องมีการปฏิรูปใน 3 ส่วนดังนี้

1. ภาครัฐ ต้องปฏิรูปบทบาทหน้าที่ โครงสร้าง และกระบวนการทำงานของ หน่วยงานภาครัฐให้มีความโปร่งใส ซื่อสัตย์ สุจริต ซื่อตรง มีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล มีรูปธรรมที่ชัดเจน ถือประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการบริหารประเทศ สามารถทำงาน ร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน ได้อย่างราบรื่นและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกภาคส่วน

2. ภาคธุรกิจเอกชนต้องปฏิรูปการทำงานโดยยึดกติกาที่โปร่งใส มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น เป็นธรรมต่อลูกค้า รับผิดชอบต่อสังคม มีมาตรฐานการบริการ

มีระบบตรวจสอบที่มีคุณภาพสามารถทำงานร่วมกับภาครัฐและภาคประชาชนได้อย่างราบรื่น และเป็นที่ยังพอใจร่วมกันทุกภาคส่วน

3. ภาคประชาชน ต้องสร้างเสริมให้ประชาชนเกิดความตระหนักในสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง มีความรู้ความเข้าใจหลักการ โดยมุ่งเน้นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล แล้วก่อให้เกิดประโยชน์ต่อความต้องการของประชาชนสูงสุด และเป็นการเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการบ้านเมือง ซึ่งการที่จะทำให้หลักธรรมาภิบาลหรือหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองเกิดผลสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารหรือผู้นำมีความสำคัญเป็นอย่างมากที่จะนำมายึดถือปฏิบัติเพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน และเพื่อให้ประชาชนเกิดความเข้าใจถึงหลักธรรมาภิบาลมากขึ้น ต้องเร่งดำเนินการให้การศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ประชาชน

องค์ประกอบของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

อานันท์ ปันยารชุน (2541, หน้า 12 อ้างถึงในชาติชาย อุตมกิจมงคล 2560, หน้า 15) เป็นอีกบุคคลหนึ่งที่มีส่วนช่วยปลุกกระแสผลักดันให้แนวคิดเรื่องธรรมรัฐเป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวางในสังคมไทย ท่านว่าธรรมรัฐ คือ การปกครองบ้านเมืองและการบริหารที่มีประสิทธิภาพมีความเที่ยงธรรมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมท่านเห็นด้วยกับองค์ประกอบของธรรมรัฐที่เสนอโดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียและได้ขยายความพร้อมทั้งเสนอองค์ประกอบเพิ่มเติมดังนี้

1. การทำงานอย่างมีหลักการและรับผิดชอบ ซึ่งหมายความว่า การตัดสินใจ กระทำการใด ๆ หรือมาตรการที่นำไปใช้ในการกระทำใด ๆ ก็ดี ต้องสามารถอธิบายโดยมีข้อมูลให้บุคคลที่เกี่ยวข้องรับรู้ได้ว่าเหตุใดจึงตัดสินใจเช่นนั้น ซึ่งเมื่อมีการตัดสินใจไปแล้ว ผลออกมาอาจดีหรือไม่ดีก็ได้ แต่บุคคลต้องรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของเขาในประเด็นนี้ ไม่ใช่เรื่องของการถูกหรือผิดแต่ต้องการแสดงความโปร่งใสหรือความบริสุทธิ์ใจว่ามีปัจจัยอะไรที่นำไปสู่การตัดสินใจนั้น และเมื่อตัดสินใจแล้วสามารถอธิบายให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทราบได้

2. การมีส่วนร่วมของประชาชน เริ่มตั้งแต่การเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในนโยบาย เช่น การมีประชาพิจารณ์ ประชามติ การเข้าชื่อกันเสนอร่างกฎหมาย ในหมวดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพและแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ การเข้าชื่อกันเพื่อดำเนินการให้มีการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เนื่องจากมีพฤติกรรมร้ายผิดปกติหรือ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ใช้อำนาจฝ่าฝืนต่อรัฐธรรมนูญและต่อกฎหมายอื่น ๆ หรือ

แม้แต่การชุมนุมเดินขบวน เป็นต้น ทั้งหมดที่กล่าวมานี้คือการประกันว่าผู้อยู่ในตำแหน่งบริหารรวมทั้งข้าราชการจะไม่ทำการละเมิดต่อการปกครองแบบรัฐธรรมนูญ

3. ความสามารถคาดการณ์ได้ หมายถึง ความสามารถที่จะคาดการณ์ทำนายถึงความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ได้

4. ความโปร่งใส รัฐธรรมนูญจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าทุกอย่างอยู่ภายใต้ระบบที่เต็มไปด้วยความน่าสะพรึงกลัว หรือภายใต้อำนาจรัฐและระบบราชการที่ล้นฟ้า โดยที่ประชาชนไม่มีสิทธิที่จะทราบข้อมูลข่าวสารมีกระบวนการปกครองและการบริหารที่ขาดความโปร่งใส มีการอ้างถึงความลับทางราชการอยู่เสมอ ประชาชนต้องตกอยู่ในภาวะจำยอมไม่มีหนทางของการเรียกร้องความยุติธรรมหรือเรียกร้องสิทธิได้ ตัวอย่างกรณีพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2540 ที่ให้สิทธิแก่ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้ จากที่เมื่อก่อนคำว่า “ความลับทางราชการ” ถูกนำมาใช้เป็นข้ออ้างของบรรดาข้าราชการทั้งหลายในการที่จะไม่อนุญาตให้ประชาชนรับรู้หรือเข้าถึงเอกสารตลอดจนข้อมูลข่าวสารของหน่วยราชการแทบทุกแห่ง ทั้งนี้เพราะมีระเบียบและกฎหมายที่เอื้อต่อการให้ความคุ้มครองความลับของทางราชการ เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองความลับในราชการ พ.ศ. 2488 เป็นต้น จนทำให้ทั้งสองฝ่ายคือข้าราชการ และประชาชนยอมรับเป็นหลักการสำคัญว่า ประชาชนทั่วไปไม่มีสิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของทางราชการ หากรับรู้ได้ก็เป็นเพียงข้อยกเว้นของหลักการดังกล่าว ซึ่งก็ต้องอยู่ภายใต้ดุลยพินิจของข้าราชการระดับสูงของหน่วยงานนั้น ๆ อีก นอกจากนี้ยังเป็นข้ออ้างในการกีดกันสิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนแล้ว ความลับของทางราชการบางครั้งก็อาจเป็นช่องทางในการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่ถูกไม่ควรได้อีกด้วย ดังที่มีผู้กล่าวว่า “ความลับอาจเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมได้” ในหลายประเทศจึงถือว่า “สิทธิในการรับรู้” (Right to Know) เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญเพื่อใช้ในการควบคุมตลอดจนตรวจสอบการดำเนินงานของฝ่ายบ้านเมืองให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามครรลองคลองธรรม

5. หลักนิติธรรม หมายถึง การปกครองโดยกฎหมาย กล่าวคือบุคคลทุกคนเสมอกันในกฎหมาย บุคคลจะต้องรับโทษเพื่อการกระทำผิดอันใดต่อเมื่อมีกฎหมายบัญญัติไว้ว่า การกระทำนั้นเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และจะต้องได้รับการพิจารณาพิพากษาคดีจากศาลยุติธรรมที่มีความเป็นอิสระในการชี้ขาดตัดสินคดี เมื่อมีข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคลด้วยกันเอง หรือระหว่างบุคคลกับรัฐ ดังนั้นจะเห็นได้ว่าใน

ระบบนี้นอกจากมีระบบกฎหมายที่มีความยุติธรรมต่อทั้งสังคมและต่อปัจเจกบุคคลแล้ว ผู้ใช้กฎหมาย เช่น ตุลาการ อัยการ ทนายความ ตำรวจ ฯลฯ จะต้องเป็นผู้มีคุณภาพและมีความเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง มีความเป็นอิสระที่ไม่ขึ้นต่อผลประโยชน์หรืออำนาจของคนกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดในประเทศที่เป็นประชาธิปไตยทั้งหลาย จึงยอมรับกันว่ากรณีที่รัฐเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจการของเอกชนนั้นสามารถกระทำได้ และไม่ถือว่าเป็นการกระทบกระเทือนต่อหลักการประชาธิปไตย หากการเข้ามาเกี่ยวข้องของรัฐนั้นเป็นการทำให้เกิดความยุติธรรมทางสังคมและประชาชนส่วนรวมได้ประโยชน์

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2541, หน้า 1-65 อ้างถึงในชาติชาย อุตติกิจมงคล, 2560, หน้า 17) ได้เสนอธรรมาภิบาลซึ่งประกอบด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน กฎหมายที่ยุติธรรม ความเปิดเผยโปร่งใส การมีฉันทานุมัติร่วมในสังคมกลไกการเมืองที่ชอบธรรม ความเสมอภาค ประสิทธิภาพและประสิทธิผล พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ มีรายละเอียดดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ประชาชนทั้งชายและหญิงมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจอย่างเท่าเทียมกันไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมโดยตรงหรือทางอ้อมโดยผ่านสถาบันต่าง ๆ ที่มีอำนาจอันชอบธรรม

2. กฎหมายที่ยุติธรรม (Rule of Law) การปกครองประเทศจะใช้กฎหมายเป็นบรรทัดฐาน และทุกคนเคารพกฎหมาย โดยที่กรอบของกฎหมายที่ใช้ในประเทศต้องมีความยุติธรรมและถูกบัญญัติใช้กับคนกลุ่มต่าง ๆ อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

3. ความเปิดเผยโปร่งใส (Transparency) กระบวนการทำงาน กฎเกณฑ์ กติกา มีความเปิดเผยตรงไปตรงมา ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในสังคมสามารถถ่ายโอนได้อย่างเป็นอิสระ (Free Flow of Information) ประชาชนสามารถเข้าถึงและรับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะของทางราชการได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

4. การมีฉันทานุมัติร่วมในสังคม (Consensus Orientation) การตัดสินใจดำเนินนโยบายใด ๆ ของภาครัฐ ต้องมีการประสานความต้องการหรือผลประโยชน์ที่แตกต่างของกลุ่มคนในสังคมให้เกิดเป็นความเห็นร่วมกัน (Broad Consensus) บนพื้นฐานของสิ่งที่เป็นประโยชน์สูงสุดแก่สังคมโดยรวม

5. กลไกการเมืองที่ชอบธรรม (Political Legitimacy) กระบวนการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองมีความชอบธรรมและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม เช่น การได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีคุณภาพ การมีคณะรัฐมนตรีที่ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์แก่

ส่วนรวม การมีระบบราชการสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ การมีกระบวนการเปิดเผย ทรัพย์สินและหนี้สินของนักการเมือง การมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทำหน้าที่ไต่สวนและวินิจฉัยเจ้าหน้าที่รัฐที่ร่ำรวยผิดปกติ

6. ความเสมอภาค (Equity) ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกันในการเข้าถึงโอกาสต่าง ๆ ในสังคม เช่น โอกาสพัฒนาหรือมีความเป็นอยู่ที่ดี โดยรัฐเป็นผู้จัดสรรสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการโดยเท่าเทียมกัน

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) กระบวนการและสถาบันต่าง ๆ เช่น รัฐสามารถจัดสรรให้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างคุ้มค่า และเหมาะสม เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในสังคมโดยรวม รวมถึงการทำงานที่รวดเร็วมีคุณภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม (Accountability) การตัดสินใจใด ๆ ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนต้องกระทำโดยมีพันธะความรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองกระทำต่อสาธารณชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานนั้น โดยคำนึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่ส่วนรวมเป็นหลัก และมีจิตใจเสียสละ เห็นคุณค่าสังคมที่ตนเองสังกัดอยู่

9. การมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ (Strategic Vision) การที่ผู้นำและประชาชนในประเทศมีวิสัยทัศน์ในการสร้างธรรมาภิบาลและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (2552, หน้า 8-9) ได้มีการกำหนดความหมายสำคัญของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทั้ง 10 องค์ประกอบ ไว้ดังนี้

1.หลักประสิทธิผล (Effectiveness) : ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ได้รับงบประมาณมา ดำเนินการรวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ชัดเจนมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐานรวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) : การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานโดยการใช้เทคนิคและเครื่องมือการ

บริหารจัดการที่เหมาะสมให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุนแรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) : การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสร้างความเชื่อมั่นความไว้วางใจรวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

4. หลักการรับผิดชอบ (Accountability) : การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะรวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5. หลักความโปร่งใส (Transparency) : กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมาซึ่งแจ้งได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรีโดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) : กระบวนการที่ข้าราชการประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้เรียนรู้ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแนวทางร่วมการแก้ไขปัญหาร่วมในกระบวนการตัดสินใจและร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) : การถ่ายโอนอำนาจการตัดสินใจทรัพยากรและภารกิจจากส่วนราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยการปกครองอื่น (ราชการบริหารส่วนท้องถิ่น) และภาคประชาชนดำเนินการแทนโดยมีอิสระตามสมควร รวมถึงการมอบอำนาจและความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากรโดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการปรับปรุงกระบวนการและเพิ่มผลผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) : การใช้อำนาจของกฎหมายกฎระเบียบข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9. หลักความเสมอภาค (Equity) : การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้านชาย/หญิงถิ่นกำเนิดเชื้อชาติภาษาเพศอายุความพิการสภาพทางกายหรือสุขภาพสถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมความเชื่อทางศาสนาการศึกษาการฝึกอบรมและอื่น ๆ

10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) : การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญโดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

ในปี ค.ศ. 1997 UNDP ได้ทบทวนและให้นิยามใหม่ว่าเป็นเรื่องของการใช้อำนาจทางการเมือง และเศรษฐกิจ ในการดำเนินการกิจ กิจกรรมต่าง ๆ ของประเทศในทุกระดับโดยกลไกกระบวนการ สถาบัน ซึ่งประชาชนและกลุ่มต่าง ๆ สามารถแสดงออกถึงความต้องการผลประโยชน์ การใช้สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย การประสานประนีประนอมยอมความแตกต่างกันโดยผ่านกลไกกระบวนการและสถาบันเหล่านั้น รวมทั้งยังได้กำหนดคุณลักษณะของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ซึ่งได้นำเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์เข้ามารวมไว้ด้วย 9 ประการ ดังนี้ (สำนักงาน ก.พ.ร., 2551, หน้า 5-6)

1. การมีส่วนร่วม (Participation) ชายและหญิงทุกคนควรมีสิทธิ์มีเสียงในการตัดสินใจโดยตรงหรือผ่านทางสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็นรวมถึงความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์
2. นิติธรรม (Rule of Law) กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรมและไม่มี การเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน
3. ความโปร่งใส (Transparency) ต้องอยู่บนพื้นฐานของการไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูลข่าวสาร บุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบันกระบวนการ และข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้การได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ต้องมี ความเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์
4. การตอบสนอง (Responsiveness) สถาบันและกระบวนการดำเนินงาน ต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

5. การมุ่งเน้นฉันทานติ (Consensus-Oriented) มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่าง ๆ เพื่อหาข้อมูลยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นโยบายและกระบวนการขั้นตอนใด ๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) ชายและหญิงทุกคนต้องมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) สถาบันและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability) ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมก็ตาม ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน

9. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision) ผู้นำและบรรดาสาธารณชนต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนามนุษย์(สังคม) รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว ตลอดจนมีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในแต่ละประเด็นนั้น

UNESCAP (2008) ได้ให้นิยามคำ ธรรมาภิบาล (Good Governance) ว่ามีองค์ประกอบ 8 ประการ ดังนี้ (สำนักงาน ก.พ.ร., 2551, หน้า 5)

1. การมีส่วนร่วม (Participation)
2. นิติธรรม (Rule of Law)
3. ความโปร่งใส (Transparency)
4. การตอบสนอง (Responsiveness)
5. การมุ่งเน้นฉันทานติ (Consensus Oriented)
6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรมและไม่ละเลยบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด ออกไปจากสังคม (Equity and Inclusiveness)
7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency)
8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability)

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า ธรรมาภิบาล พอสรุปได้ว่าเป็นระบบโครงสร้างที่เป็นธรรมและกระบวนการต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ความสัมพันธ์เพื่อให้เกิด

ความสมดุลขึ้นระหว่างภาคประชาสังคม ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน กฎเกณฑ์นี้อาจประกอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และข้อบังคับตลอดถึงกฎเกณฑ์ที่ไม่ได้เป็นลายลักษณ์อักษรอื่น เช่น กฎเกณฑ์ทางธรรมเนียมประเพณีทางศาสนา ทางศีลธรรม หรือจริยธรรม ธรรมาภิบาลเป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุเพราะช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์การให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ ดังนั้นเมื่อคณะสงฆ์นำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จะช่วยส่งเสริมให้องค์การของคณะสงฆ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้การดำเนินกิจการคณะสงฆ์ประสบผลสำเร็จเกิดประโยชน์ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และหลักธรรมาภิบาล ของนักวิชาการ ทั้งไทยและ ผู้วิจัย ได้นำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มาประยุกต์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ ได้แก่

- 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม
- 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิผลองค์การ

ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นเครื่องมือหรือตัวบ่งชี้ในการตัดสินว่าการบริหารของหน่วยงานหรือองค์ใดองค์การหนึ่ง สามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นเรื่องเกี่ยวกับผลที่ได้รับและผลสำเร็จของงานมีความเกี่ยวข้องกับผลงานที่องค์การพึงประสงค์

ความหมายของประสิทธิผลองค์การ

มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของประสิทธิผลองค์การไว้ ดังนี้

ติน ปรัชญพฤทธิ (2551, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิผลองค์การ ว่าเป็นระดับที่คนงานสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด

รุ่ง แก้วแดง และ ชัยณรงค์ สุวรรณสาร (2553, หน้า 169) ประสิทธิผลองค์การ หมายถึง ความสำเร็จของผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปหรือบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การ

ธงชัย สันติวงษ์ (2553, หน้า 17) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์การจะมีขึ้นได้ย่อมอยู่กับเงื่อนไขว่าองค์การสามารถทำประโยชน์จากสภาพแวดล้อมจนบรรลุผลสำเร็จที่ตั้งใจไว้ แต่สิ่งสำคัญที่สุดอยู่เบื้องหลังควบคู่กับประสิทธิผลคือ ประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงการมีสมรรถนะสูงสามารถมีระบบการทำงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยได้ผลผลิตที่คุณภาพสูงกว่ามูลค่าของทรัพยากรที่ใช้ไปจากคำนิยามข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพขององค์การ คือ ระดับความสามารถขององค์การในการบรรลุถึงเป้าหมายขององค์การที่องค์การนั้นกำหนดขึ้นซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการที่จะบ่งชี้ถึงความสามารถในการอยู่รอดขององค์การ

ปรกรณ์ ปรียากร (2553, หน้า 36) ให้ความหมายของคำว่า ประสิทธิภาพ คือ ความสำเร็จที่ต้องการเป็นมิติด้านผลสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ที่เกี่ยวกับสมรรถนะขององค์กรในการกำหนดผลลัพธ์ และผลของกิจการที่มีความชัดเจน

เปรมสุริย์ เชื้อมทอง (2555, หน้า 9) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์การ คือ ผลงานของกลุ่มซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ดังนั้นประสิทธิผลขององค์กรปกครองท้องถิ่นคือความสำเร็จขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ ทั้งนี้เกิดจากประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นที่สามารถใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารงานเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้

Seashore and Yuchtman quoting Hall (1991, p.1) ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพขององค์การ คือ ความสามารถขององค์การในการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและมีคุณค่าจากสภาพแวดล้อมมาใช้ประโยชน์เพื่อสนับสนุนการดำเนินการขององค์การ

Hoy and Miskel (1991, p.51) กล่าวว่า ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง การที่ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเป็นศูนย์กลางในการจัดการบุคลากรทำให้บุคลากรและประชาชนเกิดความพึงพอใจเป็นผลทำให้การดำเนินงานขององค์การมีประสิทธิผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การ

Moorhead and Griffin (2001, P. 46 อ้างถึงใน ทวีลาภ แสนพาน, 2561, หน้า 50) ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า ประสิทธิภาพที่สูงจะอยู่ที่ความหลากหลายของผลลัพธ์ของบุคคล ผลลัพธ์กลุ่ม และผลลัพธ์ขององค์การ ซึ่งบางครั้งความแตกต่างของ

ประเภทก็จะทำให้ผลลัพธ์ขององค์การแตกต่างกัน ซึ่งในแต่ละผลลัพธ์ก็เป็นปัจจัยที่สำคัญของประสิทธิผลขององค์การ

จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการทั้งไทยและนักวิชาการต่างประเทศ ผู้วิจัยให้ความหมายของประสิทธิผลขององค์การ หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากผลของการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์ โดยผู้บริหารใช้ภาวะความเป็นผู้นำในการบริหารงาน ใช้หลักการบริหารคนให้เหมาะสมกับตำแหน่งงานและตรงตามความสามารถของบุคคลนั้น ๆ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามบทบาทที่ได้รับมอบหมายโดยการจัดองค์รวางแผน สั่งการและควบคุมกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดสกลนคร ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาองค์การให้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้ตั้งเอาไว้ ซึ่งเป็นการพัฒนาองค์การให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืนต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิผล

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2551, หน้า 102-103 อ้างถึงในทวีลาภ แสนพาน, 2561, หน้า 51) กล่าวว่า การประเมินผลหรือการวัดประสิทธิผลการปฏิบัติงานแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท ตามระยะเวลาที่ทำการประเมิน ดังนี้

1. การประเมินระหว่างการดำเนินงานเป็นการประเมินเพื่อติดตามดูผลผลิตของโครงการในขณะที่โครงการนั้น ๆ กำลังดำเนินอยู่การประเมินประเภทนี้ให้ข้อมูลเชิงวิเคราะห์ที่จำเป็นแก่ผู้จัดการโครงการและผู้ตัดสินใจเพื่อปรับนโยบาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรของโครงการ ผลจากการประเมินระหว่างดำเนินการนี้อาจจะให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนโครงการใหม่ได้ด้วย

2. การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการ เป็นการประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลผลิตทั้งหมดที่เกิดขึ้นเมื่อสิ้นสุดโครงการ การประเมินประเภทนี้ให้สารสนเทศที่จำเป็นทั้งหมดแก่ผู้ตัดสินใจและผู้แผนสำหรับใช้เพื่อการวางแผนโครงการใหม่และเพื่อเป็นแนวทางการประเมินผลในอนาคตต่อไป

3. การประเมินย้อนหลัง เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบย้อนหลังเมื่อโครงการสิ้นสุดไปแล้วในช่วงระยะเวลาหนึ่งว่ามีผลกระทบจากโครงการหรือไม่อย่างไร

วันชัย มีชาติ (2550, หน้า 14-40) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินการใด ๆ ขององค์กรจะต้องเกี่ยวข้องกับคนจำนวนมากทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งบุคคลต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีความต้องการความคาดหวังและมีมุมมองขององค์กรที่แตกต่างกันออกไป การที่จะสรุปว่าองค์กรมีประสิทธิผลหรือองค์กรดำเนินงานได้สำเร็จเพียงใดนั้น

จึงเป็นเรื่องที่กล่าวได้ยาก ทั้งนี้เพราะบุคคลที่เกี่ยวข้องของเหล่านั้นมีมุมมองที่แตกต่างกัน
นั่นเอง จึงได้มีผู้พยายามคิดค้นวิธีการและสร้างแนวทางเพื่อจะนำมาใช้วัดความมี
ประสิทธิผลการดำเนินงานขององค์การ ซึ่งประกอบด้วย 4 แนวทาง ดังนี้

1) แนวทางการประเมินประสิทธิผลขององค์การจากการบรรลุเป้าหมายของ
องค์การ (The Goal Attainment Approach) แนวความคิดนี้มีความเชื่อว่าองค์การตั้งขึ้นมา
เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ความสำเร็จจริงสามารถวัดได้จากระดับของการบรรลุ
วัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หากองค์การไม่สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่จัดตั้งขึ้นถือได้
ว่าองค์การไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน แนวความคิดนี้
มีความเชื่อว่าองค์การเป็นผลผลิตของระบบเหตุผลเกิดจากการมีเป้าหมายและต้องมีการ
ดำเนินการเพื่อให้ได้ผลตามที่ต้องการ องค์การที่จะสามารถเลือกใช้แนวทางนี้ได้จะต้องมี
ลักษณะการจัดองค์การที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมีความเป็นไปได้ มี
ความเห็นพ้องต้องกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและต้องสามารถวัดผลสำเร็จของเป้าหมายได้
อย่างแท้จริงการวัดประสิทธิผลขององค์การจากการบรรลุเป้าหมายจะต้องพิจารณาถึง
ระดับของเป้าหมายขององค์การโดยเป้าหมายทุกระดับจะต้องสอดคล้องเชื่อมโยงกัน ดังนี้

1. เป้าหมายแท้จริงขององค์การ

- เป้าหมายที่เป็นทางการ หรือเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์เป็นเป้าหมาย
ที่บอกกิจกรรมขององค์กรตลอดจนทรัพยากรที่ใช้เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์จึงมักจะกำหนดเป็นแผนระยะยาว เช่น ในอีก 5 ปีข้างหน้า

- เป้าหมายในระดับการดำเนินการหรือในระดับฝ่ายเป็นเป้าหมายที่
ออกแบบมาเพื่อช่วยให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายของแผนย่อย ๆ ในแต่ละฝ่ายที่
ประกอบขึ้นมารวมกัน ดังนั้นเป้าหมายในระดับฝ่าย จึงใช้แผนระยะเวลาที่สั้นกว่า
เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

- เป้าหมายในระดับปฏิบัติการ เป็นเป้าหมายที่มีการระบุการปฏิบัติ
ไว้อย่างชัดเจนสามารถวัดผลสำเร็จในการดำเนินการได้ ระบุกิจกรรมที่ต้องดำเนินการ
ผู้รับผิดชอบ ตลอดจนทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เป้าหมายเชิงระบบเป็นเป้าหมายที่ต้องการให้ทุกส่วนหรือ ทุก
หน่วยงานย่อย ๆ ในองค์กรสามารถทำหน้าที่ได้บรรลุเป้าหมายขององค์กรร่วมกัน ทั้งใน
ฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติ

3. เป้าหมายของสมาชิกในองค์การหรือเป้าหมายในระดับผู้ปฏิบัติการที่มีการระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องนำมาใช้ในการบริหารให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

2) แนวทางการประเมินประสิทธิผลขององค์การเชิงระบบ (System Approach) เป็นแนวความคิดในการวัดประสิทธิผลขององค์การที่พยายามสร้างความสมบูรณ์ในการวัดผลสำเร็จในการทำงานขององค์การให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยมีความเชื่อพื้นฐานว่าการทำงานขององค์การนั้นเป็นระบบย่อยระบบหนึ่งในสังคมที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมการทำงานขององค์การจะมีลักษณะเป็นกระบวนการโดยองค์การจะรับปัจจัยนำเข้า (input) มาจากสภาพแวดล้อมและทำหน้าที่ในการแปรสภาพ (Conversion Processes) ปัจจัยนำเข้าให้เป็นผลผลิต (Outputs) ขององค์การและส่งมอบผลผลิตดังกล่าวแก่สภาพแวดล้อม องค์การจะทำหน้าที่ที่อยู่ได้เมื่อผลผลิตขององค์การยังเป็นที่ต้องการของสภาพแวดล้อมอยู่เมื่อองค์การจะต้องทำหน้าที่ในลักษณะที่เป็นกระบวนการ การวัดผลความสำเร็จขององค์การจากผลผลิต หรือการทำงานให้ได้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงไม่เพียงพอและไม่สามารถอธิบายประสิทธิผลขององค์การทั้งหมดได้ การพิจารณาเฉพาะการทำงานได้ตามเป้าหมาย จึงไม่ครอบคลุมการดำเนินงานขององค์การทั้งหมดในแนวความคิดในเชิงระบบจึงเห็นว่าองค์การจะมีประสิทธิผลได้จะต้องสามารถรักษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์การกับสภาพแวดล้อมไว้ให้ได้ (Heffron, 1989, P. 331) และสามารถทำหน้าที่ในทุกขั้นตอนการทำงานได้ดีทั้งในแง่การแสวงหาปัจจัยนำเข้ากระบวนการในการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าให้เป็นผลผลิตและการส่งมอบผลผลิตที่ออกสู่สภาพแวดล้อม การขาดในกระบวนการใดกระบวนการหนึ่งย่อมสะท้อนปัญหาในเรื่องประสิทธิผลขององค์การ ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้วัดประสิทธิผลขององค์การก็จะประกอบด้วยเกณฑ์ในด้านต่าง ๆ คือ

1. เกณฑ์การประเมินประสิทธิผลในด้านปัจจัยนำเข้า การวัดผลสำเร็จจากเกณฑ์ในด้านการแสวงหาปัจจัยนำเข้าขององค์การ เช่น

- ความสามารถในการแสวงหาทรัพยากร
- คุณภาพของทรัพยากรที่หามาได้
- ราคาของปัจจัยการผลิตที่องค์การหามาได้
- จำนวนทรัพยากรที่ได้รับมา
- ความสามารถในการได้ทรัพยากรทันตามเวลา

2. เกณฑ์การประเมินประสิทธิผลในด้านกระบวนการแปรสภาพในการทำงานหรือการแปรสภาพปัจจัยนำเข้าเป็นผลผลิตขององค์การจะประกอบด้วยเกณฑ์ เช่น

- ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน
- ประสิทธิภาพในการทำงาน
- อัตราการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน
- อัตราของเสียระหว่างการปฏิบัติงาน
- ความคล่องตัวหรือความสะดวกในการปฏิบัติงาน
- วัฒนธรรมองค์การที่เข้มแข็งและบรรยากาศในการทำงาน

ในองค์การดี

- ความเชื่อมั่น จริงใจ และการสื่อสารกันระหว่างสมาชิกในองค์การ
- การเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันและความจงรักภักดีต่อองค์การ
- ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่าง ๆ ในองค์การ
- ระบบการติดต่อสื่อสารที่ดีในองค์การทั้งการสื่อสารในแนวตั้งและ

การสื่อสารแนวนอน

- ขวัญ กำลังใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในองค์การ

ต่าง ๆ ดังนี้

3. เกณฑ์การประเมินประสิทธิผลในด้านผลผลิตจะประกอบด้วยเกณฑ์

- ผลผลิตขององค์การ
- ปริมาณสินค้าหรือบริการ
- จำนวนผู้ใช้บริการ
- ความพอใจของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการขององค์การ
- กำไร
- อัตราการเจริญเติบโตขององค์การ
- ส่วนแบ่งการตลาด
- ภาพลักษณ์ขององค์การ
- คุณภาพของสินค้าหรือบริการ
- อัตราการร้องเรียนที่ลูกค้ามีต่อองค์การ

3) แนวทางการประเมินผลขององค์การจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์การ

(The Stakeholders Approach/The Strategic Constituencies Approach) แนวทางการ

ประเมินประสิทธิผลขององค์การจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์การหรือผู้มีอิทธิพลขององค์การเป็นการวัดประสิทธิผลที่ร่วมสมัย กล่าวคือเป็นการพิจารณาองค์การในฐานะที่ทำงานอยู่ได้สภาพแวดล้อมแบบเปิดที่มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมตลอดเวลา ดังนั้นการดำเนินงานขององค์การจะต้องเกี่ยวข้องกับตัวบุคคลต่าง ๆ จำนวนมากการดำเนินงานขององค์การในลักษณะนี้ จึงมีมิติของการเมืองเข้ามาแทรกอยู่ด้วยทางการประเมินประสิทธิผลขององค์การตามแนวทางนี้มีความเชื่อพื้นฐานที่สำคัญ ดังนี้

1. องค์การทำงานอยู่ในสังคมระบบเปิดซึ่งมีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อองค์การจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินการ ทั้งนี้องค์การจะอยู่รอดได้นั้นจะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมเหล่านั้นด้วย ซึ่งผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์การ ได้แก่ ลูกค้าหรือผู้รับบริการ ผู้บริหาร พนักงานในองค์การรัฐบาลที่ทำหน้าที่กำหนดกติกาในการปฏิบัติงานขององค์การ

2. กลุ่มบุคคลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์การจะมีความต้องการต่อองค์การแตกต่างกันออกไป ดังนั้นองค์การจะต้องประสานความต้องการเหล่านั้นให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

3. องค์การที่มีประสิทธิผลคือองค์การที่มีความสามารถในการตอบสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การโดยการสร้างความสมดุลระหว่างความต้องการของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ให้อตอบสนองความต้องการกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมากเกินไปเพราะจะทำให้องค์การเสียสมดุลภาพ หน้าที่การบริหารคือการทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจยอมรับได้ดังนั้นประสิทธิผลขององค์การจึงเป็นเรื่องของการตอบสนองความต้องการที่หลากหลายในองค์การระบบเปิดภายใต้สภาวะสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรนั่นเอง

4) แนวทางการประเมินประสิทธิผลขององค์การจากการเลือกให้ความสำคัญกับค่านิยม การวัดประสิทธิผลขององค์การจะไม่สามารถกำหนดกฎเกณฑ์การวัดที่ดีที่สุดหรือเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่ายได้ การวัดประสิทธิผลมีลักษณะเป็นอัตวิสัยและขึ้นอยู่กับค่านิยมและผลประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้อง ประสิทธิผลขององค์การจึงเป็นเรื่องของการแข่งขันของค่านิยมที่มีความแตกต่างกันในองค์กร การวัดประสิทธิผลขององค์การจะพิจารณาใน 3 มิติ ดังนี้

1. มิติด้านจุดเน้นขององค์การ โดยพิจารณาว่าองค์การให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม กล่าวคือ องค์การจะให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมภายใน เช่น

บุคลากรหรือพนักงาน ส่วนการให้ความสำคัญภายในนอกนั้น องค์การจะเน้นผลการผลิต การบรรลุเป้าหมายขององค์การ

2. มิติด้านโครงสร้างขององค์การ เป็นการพิจารณาถึงลักษณะใน 2 ส่วนที่มีความขัดแย้งกัน กล่าวคือ หากองค์การเน้นเรื่องการควบคุมมากองค์การจะขาดความยืดหยุ่นในการทำงานเพราะจะมีระบบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ กำกับดูแลการปฏิบัติงานโครงสร้างลักษณะดังกล่าวนี้เป็นโครงสร้างแบบระบบราชการที่เน้นควบคุมพฤติกรรมของบุคลากรภายในเพื่อให้มีประสิทธิภาพ

3. มิติด้านผลผลิตขององค์การ โดยองค์การจะให้ความสำคัญกับเป้าหมาย เพราะมีความเชื่อว่าวิธีการในการทำงานที่เหมาะสมจะทำให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้

แนวทางการศึกษาเพื่อประเมินประสิทธิผลขององค์การ

จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม พบว่ามีแนวทางการศึกษาเพื่อประเมินประสิทธิผลขององค์การในเบื้องต้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 แนวทางใหญ่คือ แนวทางการศึกษาประสิทธิผลที่ยึดแบบเกณฑ์เดียว และแนวทางการศึกษาประสิทธิผลที่ยึดแบบบูรณาการหรือแบบหลายเกณฑ์

1. แนวคิดศึกษาประสิทธิผลที่ยึดแบบเกณฑ์เดียว Cameron (1981, pp. 3–8) ได้แบ่งแนวคิดที่สำคัญ 4 แนวคิด คือ แนวคิดตัวแบบเชิงเป้าหมาย (The Goal Attainment Approach) แนวคิดตัวแบบทรัพยากรเชิงระบบ (The System Resource Approach) แนวคิดตัวแบบกระบวนการภายในองค์การ (Internal Process Approach) แนวคิดตัวแบบกลุ่มยุทธศาสตร์ (Strategic Constituencies Approach) ซึ่งแต่ละแนวคิดจะมีแนวทางในการศึกษาที่แตกต่างกันดังนี้

1.1 แนวคิดตัวแบบเชิงเป้าหมาย (The Goal Attainment Approach) โดยแนวคิดนี้เป็นแนวคิดนิยมใช้มากที่สุดมีความคิดว่าองค์การควรจะมีมุ่งไปที่การบรรลุถึงเป้าหมายสุดท้ายหรือผลลัพธ์ (Ends) มากกว่าที่จะสนใจวิธีการ (Means) ในแนวทางนี้มีฐานคิดว่าองค์การมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีเหตุผลและแสวงหาเป้าหมายของตนเอง ดังนั้นการบรรลุถึงเป้าหมายและความสำเร็จจึงเป็นตัววัดที่เหมาะสมของประสิทธิผล Robbins (1990, p. 53) กล่าวได้ว่าเป็นการนำแนวคิดด้านประสิทธิผลเชื่อมโยงเข้ากับความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายขององค์การ Etzioni (1964, p. 2) และ Price (1972, p. 1) การใช้วิธีวัดประสิทธิผลขององค์การด้วยแนวคิดนี้จะใช้ได้ก็ต่อเมื่อลักษณะขององค์การ

และเป้าหมายนั้นมีลักษณะตามสมมติฐาน 5 ประการ คือ 1. องค์การที่เราศึกษานั้นในความเป็นจริงมีเป้าหมายที่แท้จริง 2. เราสามารถมองเห็นและเข้าใจเป้าหมายเหล่านั้น 3. จำนวนเป้าหมายที่แท้จริงขององค์การควรมีปริมาณไม่มากจนเกินความสามารถที่เราจะวัดได้ 4. ต้องมีความเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมายที่แท้จริงเหล่านั้นและ 5. เราต้องสามารถวัดได้ว่าองค์การกำลังบรรลุเป้าหมายได้แค่ไหนเมื่อไรอย่างไรแต่อย่างไรก็ตามวิธีการนี้เป็นวิธีที่มีความไม่สมบูรณ์ในวิธีการ (Methodological Shortcoming) และไม่เป็นกลางเท่าที่ควรเนื่องจากเป้าหมายในทางปฏิบัติมักแตกต่างจากเป้าหมายที่กำหนดไว้และมีหลายเป้าหมายที่ต้องจัดลำดับความสำคัญและช่วงเวลา

1.2 แนวคิดตัวแบบทรัพยากรเชิงระบบ (The System Resource Approach) ผู้นำแนวทางนี้ คือ Yuchtman and Seashore (1967, p. 2) ซึ่งพยายามหลีกเลี่ยงจุดอ่อนและข้อบกพร่องบางประการของการประเมินประสิทธิผลในแง่ของเป้าหมาย โดยไม่พิจารณาถึงเป้าหมายขององค์การเลยเพราะเห็นว่าเป็นไปได้ยากที่จะใช้การบรรลุเป้าหมายเป็นเครื่องวัดประสิทธิผลโดยผู้วิจัยใช้แบบจำลองของระบบทรัพยากรในการวิเคราะห์ ประสิทธิภาพขององค์การแทนแนวความคิดนี้มองว่าองค์การควรจะคำนึงถึงความสามารถในการได้มาของปัจจัยนำเข้า (Inputs) และกระบวนการเปลี่ยนผ่านปัจจัยนำเข้า (Transactional Process) ไปเป็นปัจจัยนำออก (Outputs) ด้วยเพื่อที่จะได้ทราบถึงควมมีเสถียรภาพและความสมดุลขององค์การในระยะยาวแนวทางนี้มีฐานคิดว่าองค์การได้สร้างความสัมพันธ์กับระบบย่อยถ้าหากระบบย่อยทำงานได้ไม่ดีจะส่งผลกระทบต่อการทำงานของระบบทั้งหมด Robbins (1990, p. 58) ความสัมพันธ์ระหว่างระบบต่าง ๆ ที่สำคัญของแนวคิดนี้สามารถจัดอยู่ในรูปของตัวแปรหรือสัดส่วนได้ประกอบด้วยปัจจัยส่งออก/ปัจจัยนำเข้า (O/I) กระบวนการเปลี่ยนผ่าน/ปัจจัยนำเข้า (T/I) กระบวนการเปลี่ยนผ่าน/ปัจจัยส่งออก (T/O) การเปลี่ยนแปลงของปัจจัยนำเข้า (I/I) และอื่น ๆ อย่างไรก็ตามแนวคิดตัวแบบทรัพยากรเชิงระบบนี้ก็ไม่ได้ต่างจากแนวคิดตัวแบบเชิงเป้าหมายเท่าใดนักเพราะที่จริงแล้วเป้าหมายขององค์การอย่างหนึ่งก็คือสรรหา (Acquisition) ทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมนั่นเอง

1.3 แนวคิดตัวแบบกระบวนการภายในองค์การ (Internal Process Approach) ตัวแบบนี้จะมุ่งเน้นไปที่กระบวนการภายใน (Internal Processes) และการดำเนินงานภายในองค์การ (Operations of the Organization) เป็นสำคัญโดยมุมมองแบบกระบวนการภายในจะมองว่าการที่องค์การจะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อกระบวนการทำงานภายในองค์การ มีระดับที่เหมาะสมหรือมีความยาวไม่มากเกินความจำเป็นไม่มีขั้นตอนของกระบวนการ

มากเกินความจำเป็นสภาพเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสมาชิกภายในองค์การมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับระบบภายในองค์การส่งผลให้การทำหน้าที่ภายในองค์การจะมีสภาพราบรื่นและมีผลงานที่ดีโดยสิ่งที่เชื่อมโยงให้สมาชิกภายในองค์การแต่ละคนมีความสามารถในการทำงานเช่นนี้ได้ก็คือความไว้วางใจ (Trust) และความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน (Benevolence) ซึ่งส่งผลต่อเนื่องไปถึงการไหลเวียนของข่าวสาร (Information Flows) ภายในองค์การจะเป็นไปด้วยความราบรื่นไม่ติดขัดในเชิงโครงสร้างทั้งแนวดิ่งและแนวนอน Likert (1967, p. 1) ซึ่งสภาพแบบนี้บางครั้งก็ถูกเรียกว่าระบบที่มีสุขภาพดี (Healthy Systems) ดังนั้นแนวทางการศึกษากระบวนการภายในจึงมีความเชื่อว่าองค์การจะยิ่งมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นถ้าองค์การสามารถรักษาสภาพของกระบวนการภายในให้อยู่ในระดับที่มีสุขภาพดีมากยิ่งขึ้นและในทางตรงกันข้ามองค์การจะยิ่งไม่มีประสิทธิภาพถ้ากระบวนการภายในองค์การอยู่ในระดับที่มีสุขภาพแย่ง Cameron (1981, p. 4)

1.4 แนวคิดตัวแบบกลุ่มยุทธศาสตร์ (Strategic Constituencies Approach) แนวคิดนี้มีมุมมองว่าความสามารถในการตอบสนองของความต้องการและความสามารถในการสร้างความพึงพอใจให้กับกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียสำคัญกับองค์การหรือผู้มีส่วนร่วมที่สำคัญในทางยุทธศาสตร์เป็นเครื่องมือชี้วัดว่าองค์การจะมีประสิทธิผลหรือไม่แนวทางนี้มีฐานคิดว่าองค์การประกอบด้วยกลุ่มย่อยที่ต่างก็แข่งขันกันควบคุมทรัพยากรดังนั้นจึงประเมินว่าองค์การประสบผลสำเร็จในการตอบสนองของผู้มีส่วนร่วมที่สำคัญในทางยุทธศาสตร์ได้หรือไม่ Robbins (1990, pp. 62-63) ซึ่งในการตัดสินใจว่าใครเป็นผู้มีส่วนร่วมที่สำคัญในทางยุทธศาสตร์มากที่สุดในบรรดาผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นกระทำได้ยากเพราะในกลุ่มบุคคลเหล่านี้มีเฉพาะบางส่วนเท่านั้นที่มีความสำคัญต่อองค์การอย่างจริงจังและมีความสามารถในการควบคุมทรัพยากรที่มีความจำเป็นต่อการอยู่รอดขององค์การอีกทั้งการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่มีผลทำให้กลุ่มผู้มีส่วนร่วมที่สำคัญในทางยุทธศาสตร์เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งตัวบุคคลและความต้องการ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ เป็นภาระหน้าที่โดยตรงของพระสังฆาธิการที่มีความสำคัญต่อพระศาสนาเป็นอย่างยิ่ง ดังเช่น ความเรียบร้อยดีงามของประเทศชาติเกิดได้จากความสำเร็จของการบริหารจัดการของแต่ละชุมชนฉันใด ความเรียบร้อยดีงามของคณะสงฆ์ก็เกิดจากความสำเร็จของการบริหารจัดการกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ

ในแต่ละระดับชั้นนั้น โดยที่ขอบข่ายของการบริหารนี้ หมายถึง งานทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณสงเคราะห์ และด้านการสาธารณูปการ ดังนั้นมหาเถรสมาคมเป็นองค์กรสูงสุดของการปกครองคณะสงฆ์ มีหน่วยงานปกครองลดหลั่นกันตามสายงานทั้งในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค การปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค โดยแต่งตั้งเจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาสรับผิดชอบดูแลปกครองพระภิกษุสงฆ์สามเณรและสมาชิกภายในวัด โดยมีสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม ในหัวข้อแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์นี้ ผู้วิจัยจักได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับภาระงานทั้ง 6 ด้าน และแนวคิดเกี่ยวกับผู้ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง คือ พระสังฆาธิการ ภารกิจของคณะสงฆ์และการพระศาสนามี 6 ประการ

พระเทพเวที (ประกอบ ธรรมเสฏฐิ) (2551, หน้า 111-127) การจัดโครงสร้างองค์กร การปกครองคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน พบว่า นอกจากการจะใช้พระธรรมวินัย เป็นหลักในการปกครองแล้ว ยังใช้พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 และ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 มาเป็นเครื่องมือในการปกครองด้วย โดยเนื้อหาสำคัญของพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ มีทั้งหมด 46 มาตราแบ่งเป็น 8 หมวด มีสาระสำคัญ คือ การมอบอำนาจในการบริหาร และการปกครองคณะสงฆ์ไว้กับมหาเถรสมาคมที่เป็นองค์กรสูงสุดให้เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการคณะสงฆ์ทั้งหมด

พระธรรมวรนายก (โอภาส นิรุติเมธี) (2552, หน้า 24) เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา ได้กล่าวไว้ในหนังสือ“ธรรมปริทัศน์” เรื่องการพัฒนาวัด 8 ส. ว่าการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชนให้ดำเนินตามแผนพัฒนา 8 ส. คือ

1. ส. สงฆ์ ได้แก่ การพัฒนาพระภิกษุ สามเณร ให้วัดบ้านคณะสงฆ์จัดทำแผนระยะสั้นระยะยาวสร้างปริมาณและคุณภาพพระภิกษุสามเณรเพื่อแก้ไขปัญหาและป้องกันการขาดแคลนศาสนทายาทและเสริมสร้างบุคลากรในสถาบันวัดการคณะสงฆ์ตลอดถึงการพระศาสนา

2. ส. เสนาสนะ ได้แก่ การบูรณะ การพัฒนาสิ่งปลูกสร้างในวัดตามลำดับความและความจำเป็นก่อนหลังโดยเรียงจากพุทธवास ธรรมาวาส และสังฆาวาสเป็นหลักขยายไปถึงอาคารประกอบเน้นประโยชน์การใช้สอยประหยัดเรียบง่าย และถูกต้องตามพระธรรมวินัยหรือตามสมควรแก่สถานการณ์

3. ส. สมบัติวัด ได้แก่ ที่ดิน ที่ธรณีสงฆ์ ที่กัลปนา ทรัพย์สินเงินทองข้าวของ ครุภัณฑ์โบราณสถาน อนุสาวรีย์ ของเก่าของมีค่า ศิลปวัตถุโบราณวัตถุ สถาปัตยกรรม ประติมากรรมและประติมากรรมขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีอันดีงามตลอดถึง ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

4. ส. สัตบุรุษ ได้แก่ การรับผิดชอบการพัฒนาคุณภาพคนของวัด เช่น ศิษย์ วัดทายกวัดไวยาวัจกรวัด กรรมการวัดประชาชนชาวบ้าน ผู้อุปถัมภ์ค้ำจุนวัดทุกคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับชั้นทุกสาขาอาชีพเน้นการสร้างสำนึกความรับผิดชอบต่อพระศาสนา ร่วมกับพระสงฆ์สนับสนุนการทำงานของพระสงฆ์

5. ส. สวัสดิการ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตบน พื้นฐานของความรักความรับผิดชอบและความจริงใจต่อกัน

6. ส. สังฆาธิการกิจ ได้แก่ การทำงานรับใช้วัดคณะสงฆ์และพระศาสนาใน ภาระงานทั้ง 6 ด้าน

7. ส. สมณธรรม ได้แก่ การทำวัตร สวดมนต์ บำเพ็ญจิตรภาวนา ธรรมบูชา ธรรมสาธยาย ธรรมสภาัจฉา ธรรมเทศนา

8. ส. สาธารณะสงเคราะห์ได้การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์การบริการ ประชาชนทั้งใกล้และไกลทั้งในยามปกติและในยามวิกฤติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

พระธรรมปริยัติโสภณ (วรวิทย์ คงคปญโญ), (2553, หน้า 32) ได้กล่าวไว้ใน หนังสือคู่มือพระสังฆาธิการเล่มที่ 1 ว่า คำว่า"การ" เป็นคำนามในพจนานุกรม ราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า "งาน" "สิ่งหรือเรื่องที่ต้องทำ" ดังนั้นเมื่อรวม"การ" กับ "คณะสงฆ์" จึงหมายถึง "งานคณะสงฆ์" "สิ่งหรือเรื่องที่ต้องทำ" "สิ่งหรือเรื่อง ที่ คณะสงฆ์ควรทำ" "ฐานะของคณะสงฆ์" "หน้าที่ของคณะสงฆ์" ตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มาตรา 15 ตรี (1) และ (3) และข้อ 5 แห่งกฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 23 (พ.ศ. 2541) ว่าด้วยระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ กล่าวถึง "การ" ไว้โดยชัดเจนเป็น 6 คือ

1. การรักษาความเรียบร้อยดีงาม (การปกครอง)
2. การศาสนศึกษา
3. การศึกษาสงเคราะห์
4. การเผยแผ่พระพุทธศาสนา
5. การสาธารณูปการ
6. การสาธารณสงเคราะห์

พระธรรมวรานายก (2546, หน้า 74–81) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานการคณะสงฆ์ประกอบด้วยกรกำหนดนโยบายวางแผนจัดโครงการให้มีหลักการ วิธีการ และระเบียบงานที่เอื้ออำนวยต่อการกิจสำคัญ ๆ 6 ประการ คือ

1. การปกครอง คือ การจัดระบบความเป็นอยู่ในสังฆมณฑล เน้นการบำบัดทุกข์บำรุงสุขเป็นหลักการ มี 3 วิธีการ ได้แก่ นิคคหวิธี ชมนคนที่ควรชม หรือตำหนิคนที่ควรตำหนิ ปัคคหวิธี ยกย่องคนที่ควรยกย่อง ปวารณาวีธี เปิดโอกาสให้ผู้อื่นว่ากล่าวตักเตือนสั่งสอนตนได้ถือให้ตักเตือนซึ่งกันและกันโดยใช้พระธรรมวินัยกฎหมายบ้านเมือง และขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีอันดีงามเป็นเครื่องมือ

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), (2539, หน้า 45–46 อ้างถึงในพระราชปริยัติโมลี (ไพฑูริย์ วิบุโล), 2554, หน้า 29) กล่าวว่า การปกครองตามความหมายในพระพุทธศาสนาเป็นการปกครองเพื่อการศึกษา การปกครองและความสงบเรียบร้อยที่จะเกิดจากการปกครองนั้น มิใช่เป็นจุดหมายในตัว แต่เป็นเพียงปัจจัยคือสภาพเอื้อเพื่อให้แต่ละบุคคลตามจุดหมายแห่งการศึกษาหรือเพื่อเป็นหลักประกันของการศึกษา จึงถือเป็นคติได้ว่าการปกครองที่มีขึ้นนั้นเป็นเรื่องของการศึกษาและเพื่อการศึกษาทั้งสิ้น ถ้าไม่ปกครองด้วยการศึกษาก็ต้องปกครองด้วยอำนาจ เมื่อปกครองด้วยอำนาจก็เกิดความรู้สึกในเชิงปรักษ์ที่เอียงไปในทางที่จะขัดแย้งในจิตใจเป็นต้นมิใช่เป็นการปกครองแบบพยายามสร้างคนดีแต่เป็นการปกครองแบบพยายามกำจัดคนเลวนั่นเอง

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), (2549, หน้า 17–18 อ้างถึงในพระราชปริยัติโมลี, 2554, หน้า 30) กล่าวถึง รูปแบบการปกครองคณะสงฆ์ของพระพุทธเจ้าว่า การสั่งแต่ละครั้งของพระพุทธเจ้าเป็นที่ยอมรับได้ง่าย เพราะไม่ทรงใช้วิธีเผด็จการ แต่ใช้วิธีการแบบราชาธิปไตย ดังที่พระพุทธเจ้าจำแนกแรงจูงใจในการทำ ความดีซึ่งเรียกว่า อธิปไตย 3 ประการ ดังนี้ 1) อัตตาธิปไตย การทำความดีเพราะยึดผลประโยชน์หรือความพึงพอใจของตนเป็นที่ตั้ง 2) โลกาธิปไตย การทำความดีเพราะต้องการให้ชาวโลกยกย่อง นั่นคือ ยึดทัศนะหรือคะแนนนิยมจากคนอื่นเป็นที่ตั้ง 3) ธรรมาธิปไตย การทำความดีเพื่อความดี ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่นั้นคือยึดธรรมคือหน้าที่สำคัญแม้พระพุทธเจ้าทรงประกาศว่า พระองค์ทรงเป็นธรรมราชา แต่ก็ไม่ทรงใช้อำนาจเบ็ดเสร็จโดยลำพังพระองค์เองตามราชาธิปไตย ในสมัยนั้นพระพุทธเจ้าทรงกระจายอำนาจในการบริหารให้กับคณะสงฆ์ ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจในการบริหารของพระพุทธเจ้าผู้หมดกิเลสแล้วยอมไม่ใช้เพื่อความยิ่งใหญ่ส่วนพระองค์

พระพุทธวรญาณ (ทองย้อย กิตฺติทินฺโน), (2548, หน้า 66-67 อ้างถึงใน พระราชปริยัติโมลี, 2554, หน้า 30) กล่าวว่า งานปกครองเป็นงานนำ เป็นงานลึกซึ่ง กว้างขวางยิ่งใหญ่น่าเชื่อถือยิ่งกว่างานทั้งหลาย เป็นงานที่ต้องคอยปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมแก่สภาพการณ์ปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา ถ้างานปกครองดำเนินไป อย่างใดงานอื่น ๆ ก็จะต้องดำเนินไปอย่างนั้น ถ้างานปกครองดำเนินไปไม่ได้ งานบริหาร ลักษณะอื่น ๆ ก็ดำเนินไปไม่ได้เช่นกัน

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (2550, หน้า 25-32 อ้างถึงใน พระฐิติรัฐ ฐิตเปโม, 2555, หน้า 16) กล่าวว่า ผู้บริหารที่ดี จะต้องมียุทธศาสตร์บริหารงานที่จะทำให้ชนะใจ ลูกน้อง ธรรมะสำหรับผู้บริหารก็คือ จะต้องหนักแน่น มั่นคง และสามารถเป็นเสาหลักในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกน้องได้ มีความสามารถในการแบ่งงาน ให้ลูกน้องทำตาม ความชำนาญของแต่ละ บุคคล และรู้จักการกระจายอำนาจให้แก่ลูกน้องได้ช่วยแบ่งเบาภาระของตนเอง ดังนั้นผู้บริหารที่ดีจึง เป็นผู้คอยดูแลภาพรวมในการทำงานของบุคคล ในองค์กร

พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญฺโญ), (2540, หน้า 41 อ้างถึงใน พระราชปริยัติโมลี, 2554, หน้า 31) ได้กล่าวไว้ว่า การควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม หมายถึง งานในหน้าที่ของพระสังฆาธิการในการปกครองดูแลพระภิกษุ สามเณรในเขตปกครองของตนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้องตามหลักพระธรรมวินัย และตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์โดยให้ความหมายคำว่า

การปกครอง คือ การควบคุมดูแลรักษาควบคุมให้ท่านอยู่ในที่ที่ท่านควรอยู่ ดังนั้นจะเห็นได้ว่า งานการควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงามเป็นงาน เกี่ยวกับการปกครองพระภิกษุ สามเณร ตลอดจนคฤหัสถ์ที่อยู่ภายในวัดให้ประพฤติปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

2. การศึกษา คือ การจัดสภาพการเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตรเน้นการเรียนการสอนวิชาการตามหลักสูตรเป็นงานหลักและมีการศึกษาอบรมเป็นงานรองภายใต้ หลักการศึกษา 3 ประการ คือ ศิล เรียนเรื่องศีล คือ ระเบียบวินัย เพื่อเป็นเครื่องมือในการ พัฒนาพฤติกรรมให้สะอาด สมานธิ เรียนเรื่องสมานธิ คือ วิธีทำจิตใจให้สงบ เพื่อใช้เป็น เครื่องมือในการพัฒนาสภาพจิตใจให้มั่นคง ปัญญา เรียนเรื่องปัญญา คือ ความรู้ทั่วไปเพื่อ ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนา

3. การศึกษาสงเคราะห์ คือ กระบวนการสงเคราะห์ปวงชนทั้งก่อนวัยเรียน ในวัยเรียนและพ้นวัยเรียนให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียนอย่างต่อเนื่องในเรื่องต่าง ๆ ตามสมควรแก่อัตภาพในลักษณะการศึกษาแห่งชีวิตเน้นกลุ่มเยาวชนเป็นเป้าหมายหลัก ส่วนคนกลุ่มอื่นถือเป็นเป้าหมายรอง

4. การเผยแผ่ คือ กระบวนการประกาศพระพุทธศาสนา เน้นการออกไปให้การอบรมสั่งสอนหรือรอให้ผู้ฟังเข้ามาขอรับการอบรมสั่งสอนเป็นหลัก ตามพระพุทธประสงค์ 3 ประการ คือเพื่อการบำเพ็ญประโยชน์ต่อปวงชนเพื่อการเสริมสร้างความผาสุกแก่ปวงชน เพื่อแสดงเมตตาอนุเคราะห์ต่อชาวโลกทั้งปวง

5. การสาธารณูปการ คือ กระบวนการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เน้นกิจกรรมการพัฒนาภายในวัดเป็นงานหลัก ถื่องานอื่นเป็นงานรองภายใต้หลักการสำคัญ 2 ประการ คือ ดูแลรักษาของเก่าไว้ให้ได้และสร้างสรรค์พัฒนาของใหม่ให้จงงาย

6. การสาธารณสงเคราะห์ คือ กระบวนการสงเคราะห์ปวงชนทั้งปวง ประสพภัยพิบัติจากวินาศภัย อุบัติภัยและสาธารณภัย ซึ่งได้แก่ ภัย คือ ความยากจน ความเจ็บไข้ ความไม่รู้ ทั้ง 3 ประการ นี้ คุกคามย่ำยีปวงชนชาวไทยอยู่ทั่วไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งคนไทยในชนบท

พระมหาจรรยา สุทธิญาณ (2544, หน้า 39 อ้างถึงใน พระฐิติรัฐ ฐิตเปโม, 2555, หน้า 12) ได้กล่าวถึงบทบาท และหน้าที่ของคณะสงฆ์ในด้านการศึกษา พบว่า เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยจัดให้มีการศึกษาแบบสมัยใหม่ วัดหรือสถานการศาสนาทำหน้าที่จัดการศึกษาสอนพระราชดำริทั้งในกรุงเทพมหานคร และหัวเมืององค์กรที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่พลเมือง จึงได้แก่ วัด และวัง ส่วนลักษณะที่โดดเด่นของการศึกษาที่สถาบันพระพุทธศาสนาได้จัดขึ้นก็คือ แรงสนับสนุนด้านทุนในการดำเนินการส่วนมากเป็นทุนที่ได้มาจากพุทธศาสนิกชนผู้ใจบุญบริจาคมา ส่วนการศึกษาวิชาการสมัยใหม่ที่เต็มไปด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่าพลเมืองส่วนใหญ่ที่มีความรู้ด้านต่าง ๆ ดีเยี่ยมแต่ยังขาดความรู้จักตัวเองและชีวิต จึงปรากฏว่าคนมีความรู้ในระดับปริญญาแต่ดำรงชีวิตอย่างเร่ร่อนซึ่งค่อนข้างจะแตกต่างจากสมัยก่อนที่พลเมืองมีความรู้ส่วนใหญ่ระดับประถมศึกษาแต่ดำรงชีวิตอย่างสงบเย็น

พระมหาขวลิต ชาติเมธี (2552, หน้า 61-62) กล่าวถึงลักษณะของการกระทำสาธารณูปการไว้ 3 ประการ คือ การกระทำด้วยแรงความคิด การกระทำด้วยเอกสารรายงาน และการกระทำโดยจัดทำประโยชน์

สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (2540, หน้า 109) กล่าวไว้ว่า การศึกษาสงเคราะห์เป็นการช่วยเหลือให้เด็กและประชาชนได้ศึกษาวิชาการและวิชาชีพทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนของฝ่ายราชอาณาจักร เพื่อให้คนไทยที่เป็นพุทธศาสนิกชนทุกคนสามารถดำรงตนและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ และการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นการ 1) หาอุบายวิธีให้ได้ยินได้ฟังโอวาท คำสั่งสอน หรือข้อแนะนำที่เป็นประโยชน์ 2) แนะนำสั่งสอนอบรมประชาชนให้เข้าใจในศาสนพิธีและการปฏิบัติ และ 3) เทคนาสั่งสอนประชาชนให้ตั้งอยู่ในศีลธรรมและให้ได้ยินได้ฟังเกี่ยวกับพระศาสนาโดยถูกต้อง

กรมการศาสนา (2542, หน้า 12) ได้แยกการสาธารณสงเคราะห์ของคณะสงฆ์โดยมีลักษณะ 4 อย่าง คือ การดำเนินกิจการเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่นซึ่งเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์ การช่วยเหลือเกื้อกูลสถานที่อันเป็นสาธารณสมบัติ และการช่วยเหลือเกื้อกูลประชาชนทั่วไป

จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ว่า เป็นกิจกรรมที่คณะสงฆ์จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามตามพระธรรมวินัย กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศของมหาเถรสมาคม ซึ่งได้มีการแบ่งการปกครองตามชั้นลำดับ โดยบูรณาการให้สอดคล้องกับภารกิจ 6 ด้านของคณะสงฆ์ ซึ่งการบริหารงานนั้นจะต้องสอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน

อำนาจหน้าที่ของพระสังฆาธิการ

1. อำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะใหญ่

เจ้าคณะใหญ่มีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตหนของตน (กฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 23, 2541: ข้อ 6 ข้อ 7) คือ (1) ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมายคณะสงฆ์ กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช (2) ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ให้ดำเนินไปด้วยดี (3) วินิจฉัยการลงนิคหกรรมวินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นภาค หรือมีอำนาจหน้าที่ในกรณี

ได้รับมอบหมายอย่างอื่นจากมหาเถรสมาคม (4) แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะภาคให้เป็นไปโดยชอบ (5) ควบคุมบังคับบัญชา เจ้าคณะ และเจ้าอาวาสตลอดถึงพระภิกษุสามเณรผู้อยู่ในบังคับบัญชาหรืออยู่ในเขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย (6) ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

2. อำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะภาค

เจ้าคณะภาคมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ผู้ในเขตภาคเจ้าคณะภาคมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตภาคของตน (กฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 23, 2541: ส่วนที่ 1 ข้อ 10) คือ (1) ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัยกฎหมายกฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช (2) ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงามการศาสนศึกษาการศึกษาสงเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาการสาธารณูปการและกาสาธารณสงเคราะห์ให้ดำเนินไปด้วยดี (3) วินิจฉัยการลงนิคหกรรมวินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นจังหวัดหรือมีอำนาจเจ้าคณะภาคมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตภาคของตน (กฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 23, 2541: ส่วนที่ 1 ข้อ 10) คือ (1) ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัยกฎหมายกฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช (2) ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงามการศาสนศึกษาการศึกษาสงเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนาการสาธารณูปการและกาสาธารณสงเคราะห์ให้ดำเนินไปด้วยดี (3) วินิจฉัยการลงนิคหกรรมวินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นจังหวัดหรือมีอำนาจหน้าที่ในกรณีที่ได้รับมอบหมายอย่างอื่นจากมหาเถรสมาคม (4) แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะจังหวัดให้เป็นไปโดยชอบ (5) ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าคณะ และเจ้าอาวาสตลอดถึงพระภิกษุสามเณร ผู้อยู่ในบังคับบัญชา หรืออยู่ในเขตปกครองของตนและชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย (6) ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

3. อำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะจังหวัด

เจ้าคณะจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตจังหวัดของตน (กฎมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 23, 2541: ส่วนที่ 1 ข้อ 10) คือ (1) ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย มหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ ประกาศ พระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน (2) ควบคุมและ

ส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ให้ดำเนินไปด้วยดี (3) ระวังอธิกรณ์วินิจฉัยการลงนิคหกรรมวินิจฉัยข้ออุทธรณ์คำสั่งหรือ คำวินิจฉัยชั้นเจ้าคณะอำเภอ (4) แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะอำเภอให้เป็นไปโดยชอบ (5) ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าคณะและเจ้าอาวาสตลอดถึงพระภิกษุสามเณรผู้อยู่ในบังคับบัญชา หรืออยู่ในเขตปกครองของตนและชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย (6) ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

4. อำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะอำเภอ

เจ้าคณะอำเภอมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตอำเภอของตน มหาเถรสมาคมฉบับที่ 23 2541: ส่วนที่ 1 ข้อ 10) คือ (1) ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัยกฎหมาย กฎมหาเถรสมาคมข้อบังคับระเบียบ คำสั่งมติ ประกาศพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราช คำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน (2) ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงาม การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการ และการสาธารณสงเคราะห์ให้ดำเนินไปด้วยดี (3) ระวังอธิกรณ์วินิจฉัย การลงนิคหกรรมวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ คำสั่งหรือคำวินิจฉัยชั้นเจ้าคณะตำบล (4) แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าคณะตำบลให้เป็นไปโดยชอบ (5) ควบคุมบังคับบัญชาเจ้าคณะและเจ้าอาวาสตลอดถึงพระภิกษุสามเณรผู้อยู่ในบังคับบัญชา หรืออยู่ในเขตปกครองของตนและชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย (6) ตรวจสอบและประชุมพระสังฆาธิการในเขตปกครองของตน

5. อำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะตำบล

เจ้าคณะตำบลมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ในเขตตำบลของตน (กฎหมายมหาเถรสมาคม ฉบับที่ 23, 2541: ส่วนที่ 1 ข้อ 10) คือ (1) ดำเนินการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปตามพระธรรมวินัย กฎหมายกฎหมายมหาเถรสมาคมข้อบังคับระเบียบคำสั่งมติประกาศพระบัญชาสมเด็จพระสังฆราชคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตน (2) ควบคุมและส่งเสริมการรักษาความเรียบร้อยดีงามในด้าน การศาสนศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่พระพุทธศาสนา การสาธารณูปการและการสาธารณสงเคราะห์ให้ดำเนินไปด้วยดี (3) ระวังอธิกรณ์วินิจฉัยการลงนิคหกรรมวินิจฉัยข้ออุทธรณ์ คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยชั้นเจ้าอาวาส (4) แก้ไขข้อขัดข้องของเจ้าอาวาสให้เป็นไปโดยชอบ (5) ควบคุมและบังคับ

บัญชาเจ้าอาวาสและพระภิกษุสามเณรผู้อยู่ในบังคับบัญชาหรืออยู่ในเขตปกครองของตน และชี้แจงแนะนำการปฏิบัติหน้าที่ของผู้อยู่ในบังคับบัญชาให้เป็นไปโดยความเรียบร้อย

6. อำนาจหน้าที่ของเจ้าอาวาส

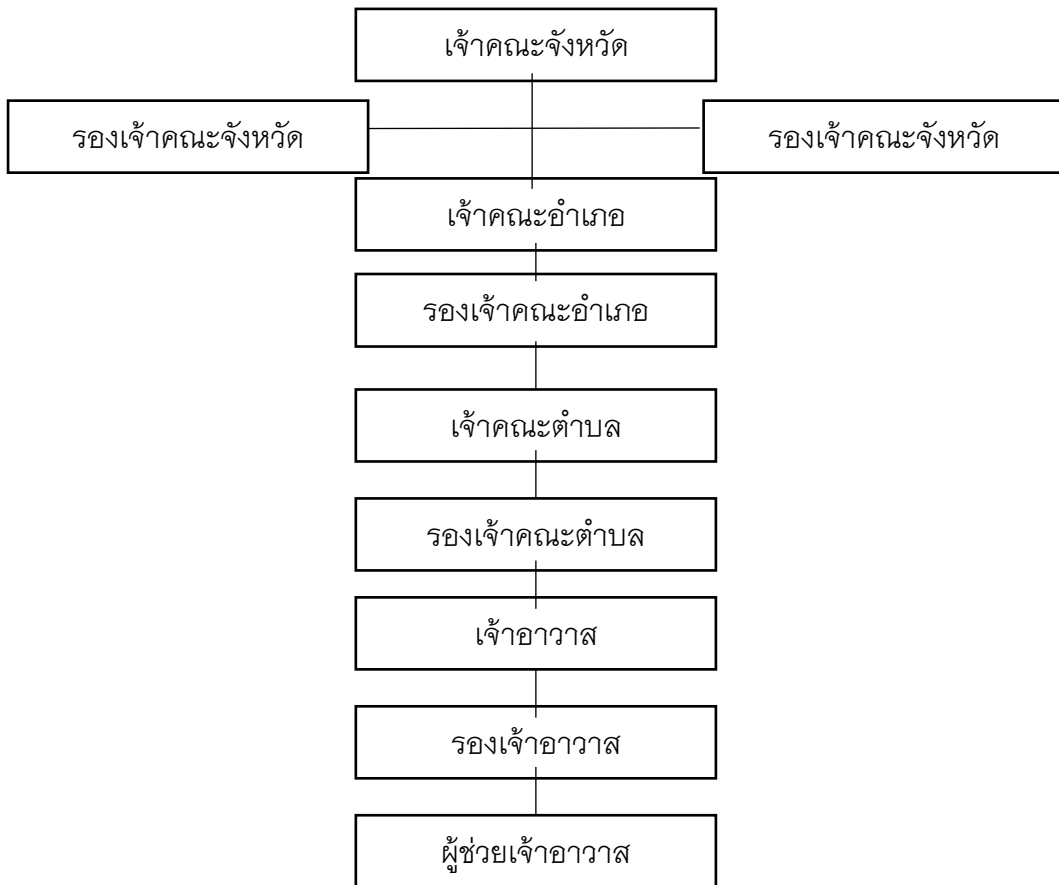
เจ้าอาวาสมีอำนาจสูงสุดภายในวัด ซึ่งเป็นพระสังฆาธิการอันดับที่ 9 ตามกฎหมายเถรสมาคม เจ้าอาวาสเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการพระศาสนาอย่างยิ่งใหญ่ เพราะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำปกครองวัด และเป็นผู้แทนวัดเนื่องจากวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล คือ บุคคลตามกฎหมาย ดังนั้นเจ้าอาวาสจึงมีฐานะเป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญาตามมาตราฐาน 45 กล่าวว่ ให้ถือว่าพระภิกษุซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในการปกครองคณะสงฆ์และไวยาวัจกรเป็นเจ้าพนักงานตามความในประมวลกฎหมายอาญา ตำแหน่งเจ้าอาวาสจึงเป็นตำแหน่งสำคัญอย่างยิ่ง

จากคำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ นั้น พอสรุปได้ว่า งานของคณะสงฆ์ คือ สิ่งหรืออตุระที่คณะสงฆ์ต้องทำ เพราะเป็นหน้าที่ของคณะสงฆ์โดยตรง เป็นกิจการขององค์กรปกครองคณะสงฆ์ทุกส่วน โดยถือปฏิบัติตามธรรมวินัย และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์หรือกฎหมาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำตัวแปรของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ อ้างถึงใน พระราชปริยัติโมลี, 2554, หน้า 31) มาปรับใช้เป็นการรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และนำไปใช้สำหรับตั้งคำถามเกี่ยวกับการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ออกเป็น 6 ด้าน และการบริหารกิจการคณะสงฆ์นั้นจะมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นเมื่อคณะสงฆ์นำหลักธรรมมาภิบาลมาปรับใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความเรียบร้อยดีงามต่อคณะสงฆ์ และเป็นการปรับตัวมธรรมองค์กรของคณะสงฆ์ให้เข้ากับยุคสมัยในปัจจุบัน

บริบทของการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

การปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร เป็นการปกครองของคณะสงฆ์ในระดับจังหวัดที่เกิดขึ้นจากการจัดแบ่งตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ที่จัดให้มีการปกครองในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่มหาเถรสมาคมเป็นองค์กรปกครองสูงสุด มีเจ้าคณะใหญ่ เจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล และเจ้าอาวาสเป็นลำดับสุดท้าย การปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร เป็นการปกครองของคณะสงฆ์ในระดับจังหวัด ซึ่งประกอบด้วยเจ้าคณะจังหวัด รองเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้า

คณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล รองเจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และผู้ช่วยเจ้าอาวาส โดยได้แบ่งการปกครองออกเป็น 18 อำเภอ ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครในปัจจุบัน
ที่มา: สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร (2562)

ตาราง 1 แสดงการปกครองคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ที่	อำเภอ	จำนวน (รูป)		รวม (รูป)
		ประชากร (รูป)		
		นิกาย		
		มหานิกาย	ธรรมยุติ	
1	กุศบาก	106	48	154
2	กุสุมาลย์	149	28	177
3	โคกศรีสุพรรณ	116	74	190
4	คำตากล้า	223	37	260
5	เจริญศิลป์	109	178	287
6	เต่างอย	83	27	110
7	นิคมน้ำอูน	50	15	65
8	บ้านม่วง	302	189	491
9	โพนนาแก้ว	144	28	172
10	พรรณานิคม	242	231	473
11	พังโคน	178	127	305
12	ภูพาน	142	109	251
13	เมืองสกลนคร	664	207	871
14	วาริชภูมิ	221	84	295
15	วานรนิวาส	391	324	715
16	สว่างแดนดิน	437	522	959
17	ส่องดาว	94	136	230
18	อากาศอำนวย	185	126	311
รวม		3,826	2,490	6,316

ที่มา: สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร (2562)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประยูทธ อารโยทัย (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 7” โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาการบริหารงานปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 7 เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 7 และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 7 ผลการวิจัยพบว่า 1) พระสังฆาธิการมีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานปกครองคณะสงฆ์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการใช้หลักนิติธรรมในการปกครองคณะสงฆ์อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านหลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับปานกลาง 2) ข้อเสนอแนะในการบริหารการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 7 นั้นควรมีการบริหารงานปกครองคณะสงฆ์ให้ปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด และส่งเสริมสนับสนุน อบรมให้ความรู้แก่พระภิกษุสามเณร ให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้สามารถนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองคณะสงฆ์ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักพระธรรมวินัย และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ตลอดถึงกฎหมายบ้านเมือง

พระฐิติรัฐ ฐิตเปโม (รินสาร) (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ (1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของพระสังฆาธิการและพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา (2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพระสังฆาธิการและพระสงฆ์ต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา และ (3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในเขตปกครองอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5 ตำบล โดย

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ด้านสาธารณะสงเคราะห์ (2) ด้านสาธารณูปการ (3) ด้านการปกครอง (4) ด้านการศาสนศึกษา (5) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และ (6) ด้านการเผยแผ่ ตามลำดับ 2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในเขตปกครอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5 ตำบล เมื่อจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า พระภิกษุที่มี อายุ พรรษา ตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรม และวุฒิการศึกษาทางบาลี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ กรณีศึกษาพระสังฆาธิการในเขตปกครอง อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5 ตำบล โดยภาพรวมและรายด้านไม่ได้แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย

พระมหาดนัย วงศ์พรหม (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ของธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา 1) ระดับธรรมาภิบาลในการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 2) ระดับประสิทธิผลในการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 3) ความสัมพันธ์ของธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 4) ปัญหาและอุปสรรคของธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับธรรมาภิบาลในการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับประสิทธิผลในการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมมีประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง 3) ความสัมพันธ์ของธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรมและหลักนิติธรรม ซึ่งมีประสิทธิผลต่อการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร 4) ปัญหาและอุปสรรค พบว่าการปกครองคณะสงฆ์ในเขตบางพลัด ยังขาดการมีส่วนร่วมไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชุมร่วมกัน บางวัดขาดการกระจายอำนาจให้พระภิกษุสามเณรในวัดได้ปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันอันเป็นเหตุให้เกิดความสามัคคี

พระมหาภูษิต อุดคุณุโณ (ปล้นรัมย์) (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลักธรรมาภิบาลสู่การปฏิบัติ เพื่อการบริหารงานขององค์กรยุคใหม่” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการนำหลักธรรมาภิบาลสู่การปฏิบัติเพื่อการบริหารงานขององค์กรยุคใหม่ และเป็นแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้ประสบ

ผลสำเร็จขององค์กร จากการศึกษา พบว่า ธรรมมาภิบาลเป็นหลักในการบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดี โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากแนวคิดทางตะวันตก เมื่อประเทศไทยได้นำหลัก ธรรมมาภิบาลมาใช้ในการบริหารกิจการบ้านเมืองทำให้ระบบการบริหารดีขึ้น แต่อย่างไรก็ ตามบริบทของสังคมไทย ค่านิยม ตลอดจนการขาดความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งในเรื่อง ธรรมมาภิบาลมักจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นเมื่อนำไปสู่ขั้นตอนของการปฏิบัติ ดังนั้นหลักธรรมมา ภิบาลฉบับเมืองไทยจึงควรผนวกกับหลักพุทธธรรมด้วยซึ่งน่าจะเป็นทางออกไปสู่การ บริหารจัดการบ้านเมืองตามหลักธรรมาภิบาลได้ดีที่สุด

พระครูสาธิตวีรญาณ อภัยสุข (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ธรรมมาภิบาลในการบริหารจัดการพันธกิจของวัด” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อหาระดับ ความสำเร็จในการบริหารจัดการพันธกิจของวัดตามหลักธรรมาภิบาล เสนอแนวทางการ สร้างความสำเร็จในการบริหารจัดการพันธกิจของวัดตามหลักธรรมาภิบาล ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารวัดใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการพันธกิจของวัด 1) ด้านการจัดศาสนสมบัติ ของวัดให้เป็นไปด้วยดีมีการวางแผนการก่อสร้างถาวรวัตถุทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้ เหมาะสมการทำผังวัดให้เป็นระเบียบ 2) ด้านการปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและ คฤหัสถ์ในวัดประพฤติปฏิบัติชอบสอดส่องดูแลให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ในวัดเคร่งครัดต่อ พระธรรมวินัย 3) ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรมและสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่ บรรพชิตและคฤหัสถ์ให้อยู่ในหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนาที่ถูกต้อง 4) ด้านการให้ ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศลของประชาชนให้คำปรึกษาและความอุปถัมภ์ ด้านศาสนากับชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น แนวทางการสร้างความสำเร็จในการบริหาร จัดการพันธกิจวัดตามหลักธรรมาภิบาล 1) ด้านการจัดศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี บูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุภายในวัดให้มีความแข็งแรงพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา 2) ด้านการปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ในวัดประพฤติปฏิบัติชอบ ให้ความรู้แก่พุทธศาสนิกชน วินิจฉัยปัญหาเพื่อยุติเหตุ ออกระเบียบของวัดเพื่อการอยู่ ร่วมกันเป็นหมู่คณะ 3) ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่ บรรพชิตและคฤหัสถ์ เทศนาสั่งสอนประชาชนตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนาที่ ถูกต้อง อบรมพระภิกษุสามเณรให้มีจรรยา มารยาทเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี 4) ด้านการให้ ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศลของประชาชนให้คำแนะนำแก่พุทธบริษัทเมื่อ ปฏิบัติกิจกรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนาเป็นประจำ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการ บริหารจัดการวัดตามพันธกิจจำเป็นต้องคำนึงถึงระเบียบพระวินัยบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับ

พระสงฆ์โดยนัยทางด้านศีลธรรมโดยการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งพระสงฆ์ควรจะศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังจนนำตกเตือนไม่ให้อ้าวล่วงในพระวินัยหรือข้อห้ามนั้น ๆ โดยจะต้องจัดให้มีการศึกษาอบรมชี้แนะความถูกต้อง ทางด้านศีลธรรมเพื่อความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และก่อให้เกิดความสำรวมกาย วาจา ใจ ให้เหมาะสมกับสมณเพศ

พระมหาวิรัช วัชระศิริ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ตัวแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 4” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้ 1) ศึกษาผลการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 และ 3) เสนอตัวแบบการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 ซึ่งเป็นงานหรือพันธกิจ 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.04$, S.D.=0.55) เมื่อพิจารณาตามรายด้านและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสาธารณูปการ ($\bar{X}=3.23$, S.D.=0.52) ด้านการปกครอง ($\bar{X}=3.12$, S.D.=0.51) ด้านการศาสนศึกษา ($\bar{X}=3.12$, S.D.=0.56) ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ($\bar{X}=3.04$, S.D.=0.46) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ($\bar{X}=2.91$, S.D.=0.53) และด้านการเผยแผ่ศาสนา ($\bar{X}=2.83$, S.D.=0.51) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่าการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 ขาดตัวแบบที่ชัดเจนและการบริหารเชิงระบบยังไม่มีประสิทธิภาพ 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 เรียงตามค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยบางส่วน (1) ปัจจัยนโยบายการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 4 ($\bar{X}=0.35$) ได้แก่ ตัวแปรบัญญัติว่าด้วยพระธรรมวินัย กฎหมายที่เป็นพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ และระเบียบ คำสั่งต่าง ๆ (2) ปัจจัยการบริหารคณะสงฆ์ ภาค 4 ($\bar{X}=0.28$) ประกอบด้วยตัวแปรอำนาจหน้าที่ของมหาเถรสมาคม ได้แก่ อำนาจบริหาร อำนาจนิติบัญญัติ และอำนาจตุลาการ ตัวแปรโครงสร้างตามลำดับชั้นของพระสังฆาธิการซึ่งเป็นผู้ปกครองคณะสงฆ์ โดยทั้งสองปัจจัยสามารถอธิบายการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 ได้ร้อยละ 70.56 ($R^2=0.7056$) อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ตัวแบบการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 4 ซึ่งได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ รวมถึงการตรวจสอบและประเมินตัวแบบการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 โดยผู้เชี่ยวชาญทางศาสนาจากการสนทนากลุ่ม 20 ราย ดังนี้ (1) การบริหารทุกระดับตั้งแต่ส่วนกลาง คือ

มหาเถรสมาคม และพระสังฆาธิการจนถึงเจ้าอาวาสที่ปกครองดูแลวัด ต้องตั้งอยู่บนหลักการธรรมาธิปไตยและใช้พุทธวิธีเป็นวิถีทางในการปฏิบัติ (2) การสร้างภาคีเครือข่ายระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ที่เรียกว่า บวร อย่างจริงจัง เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนอย่างแท้จริง (3) กำหนดทิศทางใหม่โดยมุ่งให้ศาสนาเป็นที่พึ่งของประชาชนในชุมชนและศาสนาเป็นเครื่องมือในการรับผิดชอบต่อสังคม (4) กระบวนการบริหารคณะสงฆ์ที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุงานหรือพันธกิจ 6 ด้าน ต้องใช้การบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การนำ (Leading) การปฏิบัติ (Action) การสื่อสาร (Communication) และการประเมินผล (Evaluation) หรือ PLACE และ (5) ตัวแบบการ บริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 4 ดังนี้ ธรรมาธิปไตย (เครือข่าย บ้าน วัด โรงเรียน บวร) + PLACE=ตัวแบบการบริหารคณะสงฆ์

พระครูวิจิตรศีลาจาร (ประสิทธิ์ กิติโกพะ) (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มี อายุ พรรษา ระดับการศึกษาทางธรรม ระดับการศึกษาทางโลก ตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์ และ ประสบการณ์บริหารวัดต่างกัน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า 1. พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านสาธารณสงเคราะห์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการปกครอง และด้านศาสนศึกษาสงเคราะห์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสาธารณูปการ ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบ พบว่า พระสงฆ์ที่มี พรรษา ระดับการศึกษาทางธรรม ระดับการศึกษาทางโลก ตำแหน่งการปกครองคณะสงฆ์และประสบการณ์บริหารวัดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้

พระณรงค์ สังขวิจิตร (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองคณะสงฆ์ไทยปัจจุบัน : ปัญหาและแนว ทางแก้ไข” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและสาเหตุของปัญหา รวมถึงแนวทางแก้ไขปัญหาการปกครองคณะสงฆ์ไทยปัจจุบัน ผลการวิจัย พบว่า ปัจจุบันคณะสงฆ์ประสบปัญหาโครงสร้างการปกครอง ปัญหาการขาดประสิทธิภาพ ในการปกครองปัญหาหลักเกณฑ์การแต่งตั้งของพระสงฆ์ที่จะได้รับสมณศักดิ์ สาเหตุปัญหาการปกครองคณะสงฆ์ไทยในปัจจุบัน มีสาเหตุมาจากการโครงสร้างการปกครองเพราะคณะสงฆ์ที่ถูกควบคุมโดยรัฐผ่านพระราชบัญญัติการปกครองคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2535) สาเหตุต่อมาคือการขาดประสิทธิภาพในการปกครองมาจากสาเหตุที่รวมศูนย์ อำนาจการตัดสินใจไว้ที่ผู้ปกครองสงฆ์ระดับสูงซึ่งมีอำนาจและอิทธิพลต่อการปกครองสงฆ์จำนวนมาก ซึ่งด้อยในประสิทธิภาพการทำงาน เพราะสุขภาพและยังด้อยความรู้ความสามารถในการปกครองสงฆ์ สืบเนื่องจากระบบกลไกคณะสงฆ์ไม่มีการพัฒนาประสิทธิภาพผู้ปกครองคณะสงฆ์ ต่อมาสาเหตุของหลักเกณฑ์ของพระสงฆ์ที่จะได้รับสมณศักดิ์นั้นจำเพาะเจาะจงไว้ที่ตำแหน่งทางปกครองคณะสงฆ์ และมีการกำหนดหลักเกณฑ์ผ่านจำนวนเงินเพื่อการสร้างศาสนวัตถุ ในการแก้ไขปัญหาโครงสร้างการปกครอง มีแนวทางการแยกรัฐออกจากศาสนากับการปรับปรุงโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์ใหม่ ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหาการขาดประสิทธิภาพในการปกครองรวมอยู่ในแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างการปกครองคณะสงฆ์แล้ว และต่อมาคือ การแก้ไขปัญหาหลักเกณฑ์ของพระสงฆ์ที่จะได้รับสมณศักดิ์โดยแยกสมณศักดิ์ออกจากตำแหน่งการปกครอง การให้พุทธบริษัทมีส่วนร่วมในการวางกฎเกณฑ์ และการกำหนดหลักเกณฑ์ของพระสงฆ์ที่จะได้รับสมณศักดิ์โดยคำนึงถึงการสร้างศาสนวัตถุที่จำเป็นต่อการใช้สอยและตามฐานะของวัดและกำหนดหลักเกณฑ์โดยการเน้นการสร้างศาสนวัตถุที่เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

ณัฐสุภาพร จินตาสวัสดิ์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การปกครองคณะสงฆ์ในประเทศไทย กรณีศึกษา : มหาเถรสมาคม” โดยมีวัตถุประสงค์ศึกษาและวิเคราะห์การปกครองคณะสงฆ์ของมหาเถรสมาคมและเพื่อเสนอแนวทาง วิธีการแก้ไขสภาพและปัญหาของการปกครองคณะสงฆ์ในปัจจุบัน วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงพรรณนาวิเคราะห์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากเอกสาร (Documentary Research) และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) และศึกษาจากภารกิจของมหาเถรสมาคมเพื่อให้ได้

มุมมองเกี่ยวกับการบริหารงานคณะสงฆ์ของคณะสงฆ์ จากการศึกษาหลักการและจากการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร งานเขียน จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ แนวคิดทฤษฎี กฎระเบียบ ข้อบังคับ มติและประกาศของมหาเถรสมาคม ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดกรอบแนวคิดหัวข้อปัญหา และสร้างเครื่องมือสำหรับดำเนินการวิจัยและวิเคราะห์การปกครองคณะสงฆ์ของมหาเถรสมาคม ผลการวิจัย พบว่า การปกครองคณะสงฆ์ในปัจจุบัน เป็นการพัฒนามาจากหลักพระธรรมวินัยมาใช้ในการปกครองควบคู่ไปกับความเจริญเติบโตของสังคมไทย มีกฎหมายบ้านเมือง มีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ข้อบังคับระเบียบต่าง ๆ ที่มาเกี่ยวพันพระธรรมวินัย อาทิเช่น ในด้าน รูปแบบของการปกครองคณะสงฆ์ ที่ได้มีการพัฒนาขึ้นมาจากสมัยก่อน คือ การปกครองคณะสงฆ์ด้วย กิจการคณะสงฆ์ 6 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ และรูปแบบการบริหารการปกครองมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยมีมหาเถรสมาคมเป็นองค์กรสูงสุดของการปกครองคณะสงฆ์มหาเถรสมาคมเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ รูปแบบการปกครองของมหาเถรสมาคมปกครองเป็นแบบผสม โดยรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง คือ มีศูนย์การปกครองและ ปฏิบัติภารกิจการคณะสงฆ์และการสั่งการอยู่ในส่วนกลาง และกระจายอำนาจไปยังทุกภาคส่วน โดยการแบ่งระเบียบการปกครองคณะสงฆ์เป็น 2 ส่วน คือ ระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ส่วนกลาง และระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ส่วนภูมิภาค โดยแต่งตั้งเจ้าคณะภาค เจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาส รับผิดชอบดูแลปกครองพระภิกษุสงฆ์สามเณรภายในวัดหรือภายในเขตที่ได้รับมอบหมายมีผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นเลขาธิการโดยตำแหน่ง และให้สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นสำนักเลขาธิการมหาเถรสมาคม มหาเถรสมาคมมีอำนาจหน้าที่ปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยโดยมีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ กฎ ระเบียบ คำสั่ง ประกาศ ข้อบังคับ และมติมหาเถรสมาคมเป็นแนวทางในการบริหารงานกิจการคณะสงฆ์โดยยึดพระธรรมวินัยเป็นหลัก และมีพระราชบัญญัติคณะสงฆ์เป็นกฎหมายที่ส่งเสริมให้พระธรรมวินัยมีความศักดิ์สิทธิ์ และเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างวัดประชาชน หน่วยงานราชการ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะและพระสังฆาธิการทุกระดับจึงเป็นไปด้วยความถูกต้อง และชัดเจน การบริหารงานการปกครองคณะสงฆ์ของมหาเถรสมาคมในปัจจุบันถูกวิพากษ์วิจารณ์เป็นอย่างมาก ในกรณีเรื่องที่พระสงฆ์ละเมิดพระธรรมวินัยมหาเถรสมาคมจึงได้นำหลักการบริหารกิจการคณะ

สงฆ์ ทั้ง 6 ด้าน เข้าไปเป็นการแก้ไขปัญหากับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นการแก้ไข ปัญหาที่ยั่งยืนไม่ใช่เป็นเพียงการแก้ไขเฉพาะด้านหรือแก้ไขเฉพาะการละเมิด พระธรรมวินัยของพระสงฆ์เพียงด้านเดียว แต่เป็นการแก้ไขปัญหาของพระสงฆ์ทุกด้าน และกำชับให้ผู้ปกครองสงฆ์หรือพระสังฆาธิการทุกระดับ ต้องบริหารกิจการคณะสงฆ์ทั้ง 6 ด้านนี้อย่างเคร่งครัดถึงอย่างไรก็ตามการที่มีพระสงฆ์ละเมิดพระธรรมวินัยเกิดขึ้นบ่อย ๆ นั้นสาเหตุไม่ได้เกิดมาจากการปกครองของคณะสงฆ์ของมหาเถรสมาคม แต่สาเหตุเกิดมาจากตัวของพระสงฆ์เองและสังคมรอบข้างที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็น สิ่งดึงดูดมากกว่าพระธรรมวินัยประกอบกับพื้นฐานและจิตใจของพระสงฆ์ที่แตกต่างกัน และวัตถุประสงค์ที่เข้ามาบวชแตกต่างกัน ถึงแม้ว่ามหาเถรสมาคมจะมีวิธีการบริหารจัดการอย่างเข้มงวดเพียงใด แต่ก็คงจะไม่สามารถที่จะห้ามปรามกับสภาวะจิตใจของมนุษย์ ได้ ดังนั้นการที่จะให้พระพุทธานุศาสนายั่งยืนและลดปัญหาลงได้ทุกฝ่ายต้องหันหน้าร่วมมือ ร่วมใจสามัคคีกัน โดยเริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัวโรงเรียนหน่วยงานราชการ พุทธศาสนิกชนและประชาชนทั่วไป

ชาญยุทธ พวงกำหยาด (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การนำหลัก ธรรมมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1” โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

- 1) ศึกษาระดับการนำหลักธรรมมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1
- 2) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ ภาคกลางตอนล่าง 1
- 3) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำหลักธรรมมาภิบาลไปปฏิบัติของ เทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1
- 4) ศึกษาปัญหาอุปสรรคในการนำหลักธรรมมาภิบาล ไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1
- 5) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมการนำ หลักธรรมมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1

การวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับธรรมมาภิบาลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำหลักธรรมมาภิบาล ไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับการนำหลักธรรมมาภิบาลไปปฏิบัติทั้ง 10 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ที่ระดับ .05 2) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยด้านการวางแผน ดานสภาพแวดล้อม ดานการประเมินผล ดานองค์การ/หน่วยงาน ดานบุคลากร ดาน นโยบาย และด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานสามารถทำนายความแปรผันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาและ อุปสรรคในการนำหลักธรรมมาภิบาลไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาด้านนโยบาย ปัญหาด้าน บุคลากร ปัญหาการขาดความร่วมมือกันของทุกภาคส่วน ปัญหาการจัดสรรงบประมาณ

ให้เพียงพอดต่อการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ของเทศบาลปัญหาदानการ
ประเมินผลการปฏิบัติงานและปัญหาदानผู้บริหารของเทศบาล

พระอธิการผจญ อาจาโร และวิโรจน์ อินทนนท์ (2559 ,บทคัดย่อ)
ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศึกษาบทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล :
ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหา
และบทบาทพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ในเขตอำเภอบ้านไผ่
จังหวัดลำพูน โดยทำการศึกษาเจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล
เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และพระลูกวัด ในเขตอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน จำนวน 6
ตำบล 51 วัด ผลการศึกษา พบว่า เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล
เจ้าอาวาส รองเจ้าอาวาส และพระลูกวัด มีสภาพปัญหาในการบริหารจัดการวัดโดยใช้
หลักธรรมาภิบาลในระดับน้อย-ปานกลางเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจุบันแนวคิด
เกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางทั้งองค์การภาครัฐและภาคเอกชนได้
ให้ความสำคัญ และนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์การ ธรรมาภิบาล
เกี่ยวข้องกับการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสู่ประชาชนโดยมุ่งให้เกิดความเป็นอิสระใน
การบริหารงานการลดการควบคุมให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย
สถาบันที่ทำหน้าที่บริหารงานภาครัฐ นอกจากจะต้องกำหนดบทบาทของตนอย่างชัดเจน
แล้วควรมีความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบต่อแนวทางการใช้อำนาจในการดำเนินงานวัดก็
เช่นเดียวกันมีการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในการบริหารจึงทำให้ปัญหาในการใช้หลัก
ธรรมาภิบาลมีไม่มากจึงมีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลางเท่านั้น

พระมหาฤทธิชัย ญาณทิโก (นามสมมติ) (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย
เรื่อง “การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาวัดสระเกศราช
วรมหาวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อ
ศึกษาการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล (2) เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่
สัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล (3) เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุง
การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ผลการศึกษา พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่ม
ตัวอย่างเป็นเพศชายทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100.00 มีอายุต่ำกว่า 18-27 ปี มากที่สุด คิด
เป็นร้อยละ 5.50 มีพรรษา 10-19 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.80 สถานภาพพระภิกษุ
มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 72.70 การศึกษาระดับปริญญาโท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ
32.70 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 3.97

อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.11 ข้อมูลเกี่ยวปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.52 และด้านทรัพยากร มีค่าเฉลี่ย 3.99 ตามลำดับ จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง พบว่า การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง 10 หลักนั้น อยู่ในระดับสูงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และปัจจัยทางการบริหารที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล ด้านภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส และด้านทรัพยากรมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประกิต บุญมี และคณะ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัย พบว่า 1. พระภิกษุมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) พิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า พระภิกษุมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมากทุกข้อ 2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร ทดสอบสมมุติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตัวแปร พบว่า อายุ จำนวนพรรษา วุฒิการศึกษาสามัญ วุฒิการศึกษาทางธรรมและวุฒิการศึกษาทางเปรียญธรรม มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ทุกข้อ

กมลลักษณ์ ธนानันต์เมธี (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย ” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ 1) เพื่อศึกษาระดับค่าเฉลี่ยของธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การและประสิทธิผลองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคเหนือ และ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การ โดยใช้แนวทางการศึกษาเชิง

ปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคเหนือ จำนวน 346 องค์การ โดยได้รับแบบสอบถามในระดับบุคคลกลับคืนมาจำนวน 1,352 ชุด ผลการศึกษา พบว่า ระดับค่าเฉลี่ยของธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การและประสิทธิผลองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคเหนือ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และพบว่าธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อประสิทธิผล องค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยร้อยละ 12.00 ของความแปรปรวนของประสิทธิผลองค์การสามารถถูกอธิบายโดยธรรมาภิบาล และวัฒนธรรมองค์การ และมีค่าดัชนีความเหมาะสม χ^2 / df เท่ากับ 2.583 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.063 ค่า CFI เท่ากับ 0.972 และค่า NNFI เท่ากับ 0.960

พระมหาสรวาน จันทเสโน (วิน) (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม” โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า 1) ประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนคร นครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีลำดับดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.89$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.98$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 3.87$) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.87$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.87$) และด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.85$) 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้ต่อเดือน พบว่า มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนคร นครปฐม จังหวัดนครปฐม โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัญหา อุปสรรค คือบุคลากรบางส่วนยังไม่

มีความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายและบังคับต่าง ๆ และยังขาดประสบการณ์ในการทำงาน บุคลากรบางคนยังขาดความมุ่งมั่นในการทำงาน ข้อเสนอแนะ คือผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ควรประพฤติให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชนและควรนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานควรมีการปลูกฝังทางด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่บุคลากร ส่งเสริมให้บุคลากรเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน เสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดแก่บุคลากรภายในองค์การเพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการพัฒนาการบริหารงานให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะบุคลากรฝ่ายบริหารต้องเป็นผู้นำที่มีความรอบรู้และมีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดหลักความถูกต้องเป็นที่ตั้งเป็นธรรมกับประชาชนทุกชุมชนและมีความเสมอภาคต่อโครงการพัฒนาด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ และมีส่วนร่วมทุกมิติครอบคลุมขอบเขตชัดเจนต่อการบริหารงานจนนำภาคองค์การไปสู่ความสำเร็จมีประสิทธิภาพสูงสุดแบบยั่งยืน

ชาติชัย อุดมกิจมงคล (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ อิทธิพลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า 1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X} = 3.73$) มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 3.71$) มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับมาก ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X} = 3.49$) มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในระดับปานกลาง 2. ประสิทธิผลการบริหารงาน ของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ ด้านคุณภาพการให้บริการ ($\bar{X} = 3.66$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาองค์การ ($\bar{X} = 3.65$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.60$) 3. อิทธิพลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร โดยมีค่าความสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .939 และยัง พบว่า อิทธิพลของการบริหารงานตามหลักธรร

มาภิบาล สามารถพยากรณ์ระดับประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลในจังหวัด สกลนคร ได้ร้อยละ 88.20 ส่วนอีกร้อยละ 11.80 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ เมื่อ พิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant) เป็นรายด้าน พบว่า การบริหารงานตามหลัก ธรรมมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลัก ความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของ เทศบาลตำบลในจังหวัดสกลนคร ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พระมหาศุภชัย สุภชโย (บุญพร้อม) (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาประสิทธิผลการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาล ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
- 2) เปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 และ
- 3) ศึกษาแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาประสิทธิผลการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9

ผลการวิจัย พบว่า 1. ประสิทธิผลการบริหารตามหลัก ธรรมมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 พบว่า โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประสิทธิผลการบริหารด้านหลักคุณธรรม รองลงมา คือ ประสิทธิผลการบริหารด้าน หลักความคุ้มค่า ประสิทธิผลการบริหารด้านหลักนิติธรรม ประสิทธิผลการบริหารด้าน หลักความรับผิดชอบต่อ และประสิทธิผลการบริหารด้านหลักความโปร่งใส ตามลำดับ ส่วน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ประสิทธิผลการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วม 2. เปรียบเทียบ ประสิทธิผลการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ ศึกษาตามหลักธรรมมาภิบาล จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และ ประสบการณ์ในการทำงานไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนา ประสิทธิผลการบริหารตามหลักธรรมมาภิบาลในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญ ศึกษาตามหลักธรรมมาภิบาล มีดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการ สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย พบว่า แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการบริหารตามหลักนิติธรรม พบว่า โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ควรบริหารงานวิชาการตามระเบียบ ของทางราชการเพื่อปลูกฝังให้บุคลากรเคารพกฎระเบียบ และกฎหมายว่าด้วยความเป็น

ธรรม 2) ประสิทธิภาพการบริหารตามหลักคุณธรรม พบว่า ผู้บริหารควรบริหารงาน บุคลากรโดยยึดหลักคุณธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริต เมตตาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้การสนับสนุน การพัฒนา บุคลากรอย่างทั่วถึง ผู้บริหารควรบริหารงานงบประมาณอย่างตรงไปตรงมา มีความชัดเจน มีคณะกำกับและตรวจสอบได้ในทุกระดับ และผู้บริหารควรบริหารงาน สัมพันธ์ชุมชน โดยใช้หลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา 3) ประสิทธิภาพการบริหาร ตามหลักความโปร่งใส สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยดี 4) ประสิทธิภาพการบริหารด้านหลักการมีส่วนร่วม สถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้บุคลากรประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการวางแผนและพัฒนาสถานศึกษา 5) ประสิทธิภาพการบริหารตามหลักความ รับผิดชอบ ผู้บริหารควรส่งเสริมและ สร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นไม่ย่อ ท้อต่อการปฏิบัติงานไม่ทอดทิ้งภาระของสถานศึกษา 6) ประสิทธิภาพการบริหารตาม หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารควรมีความขยันหมั่นเพียรในการจัดระบบบริหารและพัฒนา องค์กรอย่างสม่ำเสมอตามความรู้ความสามารถและความถนัดของบุคลากร

พระมหากษณะ จารุวณฺโณ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัดเปรียบ เทียบสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนา แห่งชาติ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาและ ประสิทธิภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาส พระลูกวัดและไวยาวัจกรจำแนกตามสถานภาพการดำรง ตำแหน่ง พบว่า 2.1 สภาพและประสิทธิผลการบริหารวัด โดยรวม แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.2 สภาพปัญหาการบริหารวัดโดยรวมไม่แตกต่างกัน 3. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัด สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ตามความคิดเห็นของเจ้าอาวาสพระลูกวัดและ ไวยาวัจกร จำแนกตามสังกัดนิกาย พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4. แนวทางการ ยกย่องระดับประสิทธิผลการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร เสนอแนะไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปกครอง ด้านศาสนศึกษา และด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม

พระครูโพธิกิตติคุณ (กิตติพงษ์ สุบุญโญ) (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธของคณะสงฆ์ภาค 3” มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักพุทธธรรมเพื่อ การบริหาร กิจการคณะสงฆ์ 2) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของคณะสงฆ์ภาค 3 และ 3) เพื่อเสนอรูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธ ผลการวิจัย พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์เกิดขึ้นภายหลังที่พระพุทธองค์ทรงแสดงพระธรรม เทศนา เกิดพระปัจเจกปัจเจกและทรงบัญญัติพระวินัยขึ้น ในประเทศไทยเกิดขึ้นตั้งแต่สมัย รัชกาลที่ 5 เกิด “มหาเถรสมาคม” ขึ้นและได้พัฒนามาโดยลำดับ มีสมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานกรรมการและสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นเลขาธิการ เพื่อ บริหารงานกิจการคณะสงฆ์ผ่านช่องทางของหน่วยงานปกครองตามลำดับชั้น นอกจากนี้ แล้วกำหนดให้มีการทำงาน 6 ด้าน กล่าวคือ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ด้านการสาธารณูปการ ด้านการสาธารณสงเคราะห์ หลักธรรมาภิบาล หมายถึง ระบบโครงสร้างและกระบวนการ ต่าง ๆ ที่วางกฎเกณฑ์ของสังคมเพื่อพัฒนาและอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติสุขประกอบด้วยหลัก นิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า โดยหลักพุทธธรรมเพื่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ พรหมวิหาร อิทธิบาท สังคหวัตถุ สारณียธรรม สปัริสธรรม และ อปรีหานิยธรรม ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่จะทำให้ภาคกิจทั้ง 6 ด้านบรรลุเป้าหมาย สภาพการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ของคณะสงฆ์ภาค 3 ที่ได้จากแบบสอบถาม พบว่า ภาพรวมในทุกประเด็นคำถาม อยู่ในระดับที่ดีมาก (มากกว่า 4.0 ทุกข้อ) อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ยังคงพบว่าสภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของคณะสงฆ์ภาค 3 นั้นยังมีประเด็นปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้ต้องวิเคราะห์ทั้งจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis) และบูรณาการหลักการต่าง ๆ จนเกิดรูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตาม หลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธที่เรียกว่า “6D+3M” โดย “6D” หมายถึง ภารกิจทั้ง 6 ด้านของ คณะสงฆ์ ซึ่งเน้นหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธและหลักพุทธธรรมที่แตกต่างกันไปตาม ภาระหน้าที่ในภารกิจด้านนั้น ๆ และ “3M” หมายถึง การจัดบุคคลากร (Man) การจัด งบประมาณ (Money) และ การปฏิบัติ (Management)

พระมหาวสันต์ ญาณสิทธิ และพระมหามิตร วิฑูตบุญโญ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนาเถรวาทสำหรับ

บริหารวัด” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารวัดในพื้นที่ปกครองคณะสงฆ์จังหวัด นครราชสีมา กลุ่ม 4 2) เพื่อศึกษาองค์ประกอบตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนาเถรวาทสำหรับการบริหารวัด และ 3) เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนาเถรวาทสำหรับการบริหารวัด ผลการวิจัย พบว่า การบริหารวัดในพื้นที่ปกครองคณะสงฆ์จังหวัด นครราชสีมา กลุ่ม 4 นอกจากจะยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นหลักแล้ว ยังต้องอยู่ในกรอบของกฎหมายบ้านเมืองและกฎหมายคณะสงฆ์ และจารีตของคณะสงฆ์ รวมถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคมไทย โดยมีเจ้าอาวาสเป็นผู้บริหารวัดตามกฎหมาย และมีคณะกรรมการวัดช่วยในการบริหารงาน ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารวัด ภารกิจของวัดต่างจากอดีตที่มีเฉพาะงานด้านการปกครองและการศาสนศึกษา ปัจจุบันวัดต้องดำเนินภารกิจทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ งานปกครอง งานเผยแผ่ งานศาสนศึกษา งานสาธารณูปการ งานศึกษาสงเคราะห์ และงานสาธารณสงเคราะห์ หรือ 4 งานหลัก 2 งานรอง) ผลการศึกษาองค์ประกอบธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนาเถรวาทสำหรับการบริหารวัด พบว่า งานปกครองมีองค์ประกอบ 18 ข้อ งานเผยแผ่มีองค์ประกอบ 12 ข้อ งานศาสนศึกษา มีองค์ประกอบ 13 ข้อ งานสาธารณูปการมีองค์ประกอบ 13 ข้อ งานศึกษาสงเคราะห์ มีองค์ประกอบ 12 ข้อ และงานสาธารณสงเคราะห์ มีองค์ประกอบ 13 ข้อ ผลการพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนาเถรวาทสำหรับการบริหารวัด พบว่า งานปกครอง มีตัวชี้วัด 30 ข้อ งานเผยแผ่มีตัวชี้วัด 30 ข้อ งานศาสนศึกษา มีตัวชี้วัด 30 ข้อ งานสาธารณูปการมีตัวชี้วัด 30 ข้อ งานศึกษาสงเคราะห์ มีตัวชี้วัด 30 ข้อ และงาน สาธารณสงเคราะห์ มีตัวชี้วัด 30 ข้อ ตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนาเถรวาทสำหรับการบริหารวัดสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลสากล แต่ละด้านมีลักษณะยึดโยงกันเป็นตาข่าย เนื่องจากตัวชี้วัดในแต่ละด้านมีลักษณะตรวจสอบไปยังด้านอื่นด้วย เช่น ในด้านการปกครองที่มีตัวชี้วัดให้มีการบริหารโดยคณะกรรมการตัวชี้วัดนี้ก็ตรวจสอบในด้านความโปร่งใสด้วย เพราะการบริหารที่มีความโปร่งใสก็ต้องมีการบริหารโดยรูปแบบเปิดเผย โดยมีคณะกรรมการเป็นต้น นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมให้หลักพระธรรมวินัยเด่นชัดขึ้นจากเดิมที่พระธรรมวินัยถูกมองเป็นเรื่องปัจเจกหรือการปฏิบัติส่วนบุคคล แต่เมื่อบูรณาการกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล พระธรรมวินัยก็มีฐานะเป็นกระบวนการ (process) หรือระบบการบริหาร (system) และเป็นการพัฒนาการบริหารไปสู่ความยั่งยืน (Sustainable Development)

พระครูโสภณธำรงกิตติ (2562, บทคัดย่อ) การจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพของคณะสงฆ์ภาค 15 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การ

จัดการจัดที่มีประสิทธิผลของคณะสงฆ์ภาค 15 (2) ศึกษาความสัมพันธ์และความสามารถพยากรณ์ความสำเร็จของปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการวัดของคณะสงฆ์ภาค 15 (3) เพื่อนำเสนอรูปแบบการจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพของคณะสงฆ์ภาค 15 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยตามลำดับขั้น (sequential mixed research) เชิงผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกตการณ์ และการประชุมกลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างที่เจาะจงเฉพาะจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ นำผลการค้นพบ มาสังเคราะห์เนื้อหาและตีความแล้วนำมาสร้างข้อคำถามเพื่อทำการตรวจสอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ จากกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบด้วย พระภิกษุ สามเณร และประชาชน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยายและสถิติอ้างอิง ผลการศึกษา พบว่า (1) คณะสงฆ์ภาค 15 ประสบความสำเร็จในการจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และทำนายความสัมพันธ์ความสำเร็จในการจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพได้ร้อยละ 68.20 (3) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วยการจัดการตามหลักสมัยใหม่ การจัดการหลักพุทธธรรม

งานวิจัยต่างประเทศ

Ingersoll (1963, pp. 344-350) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง พระสงฆ์กับมรดก การวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์ในหมู่บ้านภาคกลางในประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า การเปลี่ยนแปลงบทบาทของพระสงฆ์ในชนบทเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของสถานภาพความเป็นอยู่เนื่องมาจากอิทธิพลทั้งภายในและภายนอกชนบท การคมนาคมที่เจริญขึ้นทำให้พระสงฆ์และชาวบ้านมีความคิดที่กว้างขึ้นและติดต่อกับบุคคลภายนอกได้มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงบทบาทของพระสงฆ์มีส่วนเกี่ยวข้องกับค่านิยมใหม่ ๆ เข้ามาแทนชาวบ้านเริ่มที่จะละทิ้งหน้าที่ที่เคยปฏิบัติกันมาและเริ่มรับความคิดใหม่ ๆ เข้ามาแทน ดังนั้นพระสงฆ์จึงจำเป็นต้องปรับตัวเองให้สนองกับความคิดความเชื่อใหม่ของพระสงฆ์เองและของชาวไทย

Klansner (1974, p. 138) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง พุทธศาสนาในอีสาน ผลการศึกษา พบว่า พุทธศาสนาในอีสานมีลักษณะกลมกลืนกับความจริงทางสังคม เศรษฐกิจ พุทธปรัชญาและจิตวิทยา และ พบว่าลักษณะนี้อยู่ในความสัมพันธ์ของ

พระพุทธศาสนา ศาสนาพราหมณ์และลัทธิ ผีสางเทวดา (Animism) แม้ศาสนาดังกล่าวจะมีความแตกต่างกันในแง่ของความคิด ความเชื่อ แต่ในด้านการปฏิบัติไม่ได้ขัดแย้งกัน ตรงกันข้ามต่างก็ช่วยกันเสริมเพิ่มพลังแก่กันและกันยิ่งขึ้นเราจะพบลักษณะเช่นนี้ในพิธีต่าง ๆ คือ พิธีขอฝน การรักษาความเจ็บป่วย การแต่งงาน ฯลฯ พิธีกรรมดังกล่าวนี้ประกอบด้วยพิธีกรรมทางพุทธศาสนา และพราหมณ์ร่วมกันโดยมีวัดเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางสังคมทุกอย่างและมีพระสงฆ์เป็นผู้กระทำหรือประสานงาน

James (1979, pp. 1-40) ได้วิจัย เรื่อง บทบาทพระสงฆ์กับการเมือง ในศรีลังกา โดยศึกษาบทบาทของสมาชิกรวมการ สारโหวทายะ (Sarvodaya organization) ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 46 เห็นว่า พระสงฆ์ควรทำหน้าที่เป็นครูสอน ศีลธรรมและศาสนาเป็นผู้นำในการจัดพิธีกรรม ร้อยละ 29 เห็นว่า พระสงฆ์ควรทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเหลือสังคม ดูแลคน ทุกข์ยาก ร้อยละ 9 เห็นว่า พระสงฆ์ควรทำหน้าที่เป็นครูที่ส่งเสริมการศึกษาแก่ชุมชน ร้อยละ 9 เห็นว่า พระสงฆ์ควรทำหน้าที่ ชี้แนะให้ประชาชน ลดความฟุ้งเฟ้อทางวัตถุ จัดการเศรษฐกิจได้ลงตัว ร้อยละ 6 เห็นว่า พระสงฆ์ควรทำหน้าที่เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต และการเข้าถึงธรรมของพระพุทธเจ้าและร้อยละ 4 เห็นว่า พระสงฆ์ควรทำหน้าที่ทางการเมือง โดยการเป็นที่ปรึกษาให้แก่กการเมือง โดยในหน้าที่ที่กล่าวมาเหล่านี้ กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสอนศาสนามากถึง 90 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคือ 78 เปอร์เซ็นต์ ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน และ 55 เปอร์เซ็นต์ ให้ความสำคัญกับการให้ศีลให้พรเป็นกำลังใจแก่ประชาชน ส่วนหน้าที่อื่น ๆ เช่น ดูดวง จำนวน 59 เปอร์เซ็นต์ เห็นว่าไม่มีความสำคัญและการ เล่นการเมือง 85 เปอร์เซ็นต์ เห็นว่าไม่สำคัญ

Tendo Nyojo (2003, p. 69) ได้ศึกษาแนวทางการปฏิบัติของ ซึ่งเคยปฏิบัติหน้าที่เจ้าอาวาส วัดพระพุทธศาสนาหลายแห่งในประเทศญี่ปุ่น ผลการศึกษา พบว่า ในเบื้องต้นท่านโคโดจะแนะนำวิธีการปฏิบัติตนแก่พระที่เข้ามาอยู่ในวัดใหม่ โดยให้ปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นหลัก และขอรับรองให้ผู้มาอยู่ใหม่โกนผมด้วยการฝึกอบรมพระสงฆ์ในวัดต้องมีความเคร่งครัดเสมอภาค ทั้งที่แต่เดิมและผู้มาอยู่ใหม่ พระภิกษุใหม่จะได้รับการฝึกฝนให้พรรณนาความลึกซึ้งของหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยท่านโคโดจะเป็นผู้ดูแล ถ้าพบความผิดพลาดก็จะให้คำแนะนำและฝึกฝน เหมือนการบ่งชี้ว่า เจ้าอาวาสจะต้องมีจิตใจบริสุทธิ์ดุจดังพระที่เริ่มบวชเสร็จใหม่ เพียงแต่มีประสบการณ์ในวงการพระสงฆ์มากเท่านั้น เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ พิธีกรรมและการ

ปฏิบัติตน ทางศาสนาเป็นผู้นำในการตัดสินใจทำในสิ่งที่พระลูกวัดไม่กล้าตัดสินใจ เป็นนักจัดการที่ดี มีบารมี สามารถแสดงบทบาท กำหนดบทบาทให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้เมื่อยามจำเป็น สามารถชี้แนะพระสงฆ์ที่มีอายุพรรษามากกว่า และสามารถโยกย้ายได้ถ้าจำเป็น การณ์เช่นนี้ทำให้ดูเหมือนว่า อำนาจของเจ้าอาวาสไร้ขีดจำกัดและต้องมีความรับผิดชอบอย่างสูงส่งในตำแหน่งเจ้าอาวาส จึงประกอบด้วยทั้ง การเป็นผู้นำ และเป็นผู้ให้บริการชุมชน อยู่ในตัว

Rost (2010, et al. Abstract) ได้ศึกษาเรื่อง องค์การธรรมมาภิบาลของพระเบนิติกโทเน: สิ่งใดสามารถสร้างการเรียนรู้ในความร่วมมือ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างของวัดที่ได้รับการศึกษาครั้งใหม่ในเชิงรายละเอียดและการนำผลการศึกษาไปแก้ปัญหาของหน่วยงานขององค์การสมัยใหม่ ในการวิเคราะห์ประวัติศาสตร์ของวิกฤตการณ์และการหาคำตอบ จากข้อคำถาม ถ้าเหล่าวัดเบนิติกโทเนสามารถแก้ปัญหาขององค์การได้ การวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าวัดได้จัดตั้งเครื่องมือการบริหารจัดการพื้นฐานในช่วงแรกและความสามารถในการอยู่รอดในหลายศตวรรษ กลุ่มตัวอย่างเป็นพระเบนิติกโทเนที่เคยอยู่ในบาวาเรีย บาเดน วูเทมเบิร์ก และเยอรมันที่พูดถึงสวิสเซอร์แลนด์เพื่อศึกษาช่วงเวลาของการใช้ชีวิต และเหตุผลสำหรับการตอบคำถามกลไกทางการบริหารจัดการได้ถูกนำมาวิเคราะห์ในรายละเอียด ในที่สุดได้สรุปถึงความสัมพันธ์ในความร่วมมือสมัยใหม่ แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานขึ้นอยู่กับแนวคิดหลักของหน่วยงานจิตวิทยาทางเศรษฐศาสตร์เหมือนกับทฤษฎีแนวคิดที่เชื่อมโยงกัน ผลการวิจัย พบว่า วัดที่ได้รับการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นถึงช่วงชีวิตเฉลี่ยของระยะเวลาของวัดเกือบ 500 ปี และ 1 ใน 4 ของวัด ได้ยุติบทบาทลงซึ่งเป็นผลจากปัญหาต่าง ๆ ของวัด การศึกษานี้ได้กล่าวถึงความสำเร็จที่เกี่ยวเนื่องมาจากโครงสร้างการบริหารจัดการที่เหมาะสมที่ขึ้นอยู่กับกลไกการควบคุมภายใน ซึ่งมีข้อจำกัดการวิจัยสิ่งที่เกี่ยวข้องของวัดเบนิติกโทเน และความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความแตกต่างพื้นฐานในเป้าหมายของพวกเขาข้อจำกัดที่เพิ่มเข้ามาของการศึกษาลักษณะวัดคือแนวโน้มเพื่อการสนับสนุนกลุ่มนักคิดอันตรายของภาวะผู้นำแบบเผด็จการและความรับผิดชอบในระยะยาวของชีวิต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในทางปฏิบัติ การบริหารจัดการขององค์การมีการกำหนดรูปแบบในการอธิบายเพื่อแก้ปัญหาขององค์การในปัจจุบันและการควบคุมสะกดกดีขึ้น รวมถึงการสร้างคุณค่า ค่านิยม วัดที่ได้รับการวิเคราะห์โดยการศึกษารูปแบบใหม่ได้ถูกนำเสนอเพื่อความเข้าใจ

ประสิทธิภาพของการจูงใจพฤติกรรมภายในและการวมสิ่งจูงใจกับกลไกการควบคุม
ภายนอกในการบริหารจัดการด้วยความร่วมมือ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พอสรุปได้ว่า เจ้าคณะ
ผู้ปกครองสงฆ์นั้นเป็นผู้นำของคณะสงฆ์และคฤหัสถ์ที่อยู่ภายใต้ปกครองซึ่งถือว่าเป็นผู้มี
ความสำคัญต่อความเจริญรุ่งเรืองของคณะสงฆ์ ตลอดถึงความมั่นคงของวัด เพราะเป็น
ผู้นำในการทำหน้าที่บริหารกิจการคณะสงฆ์ อบรมสั่งสอนพระภิกษุสามเณรให้เป็นผู้มี
ความประพฤติเรียบร้อยดีงาม เป็นที่เกิดศรัทธาต่อประชาชนที่พบเห็นมีความสามัคคีร่วม
แรงร่วมใจกันในการที่จะปฏิบัติศาสนกิจทางคณะสงฆ์ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้
นี้เจ้าคณะผู้ปกครองยังถือได้ว่าเป็นผู้ทำหน้าที่สื่อกลางในการเป็นศูนย์รวมทางจิตใจให้
การศึกษาด้านศีลธรรม และจริยธรรมแก่ประชาชน ชุมชน เพราะฉะนั้นการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์ ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านศาสนศึกษา ด้านการศึกษาสงเคราะห์
ด้านการเผยแผ่พุทธศาสนา ด้านสาธารณูปการ และด้านสาธารณสงเคราะห์มีความ
สำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้วัดเป็นศูนย์รวมทางด้านจิตใจเป็นที่พึ่งให้กับพุทธศาสนิกชนอย่าง
แท้จริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาวินิจฉัย เรื่อง อิทธิพลของธรรมาภิบาล
ต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะ
สงฆ์จังหวัดสกลนคร ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey
Research) โดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ
เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พระภิกษุในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน
6,316 รูป (ที่มา : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร, 2562)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พระภิกษุในจังหวัดสกลนคร จำนวน
376 รูป และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Krejcie and Morgan
(สิน พันธุ์พินิจ, 2554, หน้า 137) ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random
Sampling) โดยแยกประชากรแต่ละอำเภอ ซึ่งหาค่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างของพระภิกษุ
จังหวัดสกลนคร ทำการสุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่จนครบที่กำหนด ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่ม
ตัวอย่างตามส่วนขนาดของประชากรกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ดังแสดงในตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 ขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 18 อำเภอ

ที่	อำเภอ	จำนวน (รูป)		รวม (รูป)	จำนวน (รูป)
		ประชากร (รูป)			กลุ่มตัวอย่าง (รูป)
		นิกาย			มหานิกาย
		มหานิกาย	ธรรมยุติ		ธรรมยุติ
1	กุศบาก	106	48	154	9
2	กุสุมาลย์	149	28	177	10
3	โคกศรีสุพรรณ	116	74	190	12
4	คำตากล้า	223	37	260	15
5	เจริญศิลป์	109	178	287	17
6	เต่างอย	83	27	110	7
7	นิคมน้ำอุ่น	50	15	65	5
8	บ้านม่วง	302	189	491	29
9	โพนนาแก้ว	144	28	172	10
10	พรรณานิคม	242	231	473	28
11	พังโคน	178	127	305	18
12	ภูพาน	142	109	251	13
13	เมืองสกลนคร	664	207	871	52
14	วาริชภูมิ	221	84	295	18
15	วานรนิวาส	391	324	715	43
16	สว่างแดนดิน	437	522	959	57
17	ส่องดาว	94	136	230	14
18	อากาศอำนวย	185	126	311	19
รวม		3,826	2,490	6,316	376

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแนวตรวจสอบรายการ (Check List) อันประกอบด้วย สังกัดนิทกย สถณภพ ระดบการศกษ อายุ และพรรช

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดบของธรรมาภบาลในการบริหารกจการคณสงษจ้งหวดสกนคร์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดบ โดยการกำหนดน้ำหนักหรือค่าของคณแบบสอบถาม ได้กำหนดดั่งนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2556, หน้า 99-100)

5 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลมากที่สดุ

4 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลมาก

3 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลปานกลาง

2 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลน้อย

1 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลน้อยที่สดุ

และนำค่าเฉลี่ยของระดบธรรมาภบาลในการบริหารกจการคณสงษจ้งหวดสกนคร์ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ Likert scale ดั่งนี้ (บุญธรรม กิจปรดบรสุทธิ, 2553, หน้า 197) คือ

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลในระดบมากที่สดุ

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลในระดบมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลในระดบปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลในระดบน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภบาลในระดบน้อยที่สดุ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการกำหนดน้ำหนักหรือค่าของคะแนนแบบสอบถาม ได้กำหนดดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 99-100)

- 5 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- และนำค่าเฉลี่ยของระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด

สกลนคร โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของ Likert scale ดังนี้ (บุญธรรม กิจปรีดา บริสุทธิ, 2553, หน้า 197) คือ

- ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานในระดับมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีประสิทธิผลการบริหารงานในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form)

การสร้างการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อให้เครื่องมือในการวิจัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีความสอดคล้องกับกรอบแนวความคิดของการวิจัยมากที่สุด ผู้วิจัยจึงดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาต้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร เพื่อนำมาวิเคราะห์และใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างและสร้างเครื่องมือจากทฤษฎี หลักการ แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวความคิดของการวิจัย
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์
5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา (Wording) การใช้ถ้อยคำเพื่อพิจารณาแก้ไขข้อคำถามในแบบสอบถาม (Format) ให้มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้โดยมีคณะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย
 - 5.1 รองศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ วะสินนท์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 - 5.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัญญาพรรณ สวัสดิ์ไธสง กรรมการบริหารหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
 - 5.3 พระครูศรีสกลกิจจาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภอกุศุดบาก ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดแจ้แสงอรุณ จังหวัดสกลนคร
 - 5.4 พระมหาสนอง ปัจโจปการี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัดพระธาตุนมกรมหาวิหาร รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครพนม จังหวัดนครพนม
 - 5.5 พระมหาคาวี ญาณสาโร เจ้าอาวาสวัดสะพานคำ จังหวัดสกลนคร

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามตัวแปร โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

+1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

-1 ถ้าถ้าใจว่าข้อคำถามวัดไปไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม (Index of Item Objective : IOC) (สุวิมล ติरणานนท์, 2546, หน้า 127-130, อ้างถึงใน นันทยา ศิริคุณ และคณะ, 2549, หน้า 55)

$$\text{โดยใช้สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับความมุ่งหมาย

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ในทุกข้อคำถามนั้นเท่ากับ 1.00 หากข้อคำถามที่มีค่า .50-100 จะคัดเลือกไว้ และข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ต่ำกว่า 50 จะพิจารณาปรับปรุงหรือไม่คัดเลือกไว้พิจารณาปรากฏว่าการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญไปนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 ชุด คือ พระภิกษุในเขตจังหวัดนครพนม

8. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ไปหาค่าอำนาจจำแนก (Discriminate Power) โดยใช้วิธีหาค่าสัมพันธระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) โดยเลือกข้อที่มีค่าอำนาจตั้งแต่ .361 ขึ้นไป โดยได้ค่าอำนาจจำแนกดังนี้

1) ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามภาพรวมทั้งฉบับ อยู่ระหว่าง 0.378-0.723

2) ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อยู่ระหว่าง 0.395-0.723

3) ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อยู่ระหว่าง 0.378–0.716

9. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ด้วยวิธีการของ Cronbach ทั้งนี้ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ต้องมากกว่า 0.70 จึงจะถือว่าแบบสอบถามนั้นใช้ได้

1) แบบสอบถามภาพรวมทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่น .777

2) แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้ค่าความเชื่อมั่น .863

3) แบบสอบถามประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้ค่าความเชื่อมั่น .789

10. นำแบบสอบถามดังกล่าว ที่ผ่านการทดลองใช้ หาค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความเชื่อมั่น มาทำการปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ถึงเจ้าคณะอำเภอทุกอำเภอในเขตจังหวัดสกลนคร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากพระภิกษุในเขตจังหวัดสกลนคร จำนวน 376 รูป

2. ส่งแบบสอบถามไปให้ผู้ที่เกี่ยวข้องพร้อมชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถามนี้ เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในการตอบแบบสอบถาม

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง และการลงพื้นที่จริง เพื่อนำแบบสอบถามไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 376 รูป ในวัดต่าง ๆ ในเขตจังหวัดสกลนคร พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียด ความมุ่งหมายของการออกแบบสอบถาม

4. ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำแบบสอบถามไปประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อมูลแลวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน
2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า (rating scale) โดยกำหนดค่านำหนักหรือคะแนนออกเป็น 5 ระดับ ตามวิธีลิเคิร์ต (Likert) นำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์การแปลความหมายของ Likert scale (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2553, หน้า 197)
4. ดำเนินการทดสอบสมมติฐาน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์หรือไม่ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) โดยวิธีการแบบขั้นตอน (Stepwise)
5. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) เพื่อนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และประสิทธิผลการบริหารงาน ของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยแยกสถิติออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequencies) เป็นการอธิบายถึงคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปของพระภิกษุผู้ตอบสอบถาม ประกอบด้วย สังกัดนิกาย สถานภาพ ระดับการศึกษา อายุ และพรรษา

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะ จังหวัดสกลนคร

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เพื่อศึกษาธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร

2.1 ในเบื้องต้นจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาเพื่อป้องกันการเกิด Multicollinearity คือ การมีสหสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระซึ่งการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูงมาก อาจส่งผลให้สมการ ตัวแบบที่ใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรตามมีความคลาดเคลื่อน

การหาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมพัทธ์ประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553, หน้า 316) ดังนี้สถิติพื้นฐาน ได้แก่

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ระดับ 0.01–0.30 ถือว่ามีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ระดับ 0.31–0.70 ถือว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ที่ระดับ 0.71–1.00 ถือว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูง

2.2 การศึกษาธรรมาภิบาลมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร ตัวแปรหนึ่งเรียกว่าตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระ (Independent variable) แทนด้วย X อีกตัวแปรหนึ่งเรียกว่าตัวแปรตาม (Dependent variable) แทนด้วย Y เป็นการดูความสัมพันธ์ว่าถ้าตัวแปรอิสระเปลี่ยนไปแล้วตัวแปรตามเปลี่ยนไปด้วยหรือไม่ ซึ่งสองตัวแปรนั้นจะต้องเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ การวิเคราะห์การถดถอยสามารถเขียนรูปแบบความสัมพันธ์ของสองตัวแปรได้ในรูปของสมการการถดถอย ซึ่งสามารถพยากรณ์ค่าได้ในอนาคต หรือสามารถดูแนวโน้มของตัวแปรตามได้เมื่อเราทราบค่าตัวแปรอิสระ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557, หน้า 76)

การวิเคราะห์การถดถอยเมื่อมีตัวแปรอิสระหนึ่งตัวแปรและตัวแปรตามหนึ่งตัวแปร แต่ถ้าหากตัวแปรตามหนึ่งตัวแปรกับตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัวแปร จะเรียกว่าการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย เขียนความสัมพันธ์แสดงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$Y_i = \beta_0 + \beta X_i + \varepsilon_i$$

เมื่อ β_0 แทนระยะตัดแกน y (y-intercept)

β แทนความชันของเส้นถดถอย (slope)

$$\hat{y}_i = \hat{\beta}_0 + \hat{\beta} x_i \quad \text{หรือจะได้ว่า}$$

$$\hat{Y}_i = b_0 + bX_i$$

การศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร

การศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยจะหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน พิจารณาเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน ประกอบด้วย

1. พระเทพสิทธิโสภณ วัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร เจ้าคณะจังหวัดสกลนคร
2. พระครูศรีเจติยาภรณ์ วัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร รองเจ้าคณะอำเภอพังโคน เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดสกลนคร

3. พระครูสกลกิตติโสภณ ดร. เจ้าคณะอำเภอนิคมน้ำอุ่น เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย
 4. พระครูศรีสกลกิจจาภรณ์ วัดแจ้งแสงอรุณ รองเจ้าคณะอำเภอกุตุบาก จังหวัดสกลนคร
 5. พระครูศรีปริยัตยาลังการ เจ้าคณะอำเภอกุสุมาลย์ เจ้าอาวาสวัดแจ้งแสงอรุณ จังหวัดสกลนคร
 6. พระปลัดณัฐพล โชติปัญญา เจ้าคณะตำบลธาตุเชิงชุม เขต 1 เจ้าอาวาสวัดโพนงาม จังหวัดสกลนคร
 7. นางจันทร์ฉาย สํารายเนตร วัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร
 8. นายโกวิท กุลมี นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร
 9. นางแสงมณี ชนะวัฒน์ปัญญา นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร
 10. นายเฉลิม เมษา ไวยาวัจกรวัดแจ้งแสงอรุณ
- เมื่อได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริการกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่มประเด็นนำเสนอเชิงพรรณนาเพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริการกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเรื่อง อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ไว้ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์

จังหวัดสกลนคร

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
R	แทน	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ
R^{2Adj}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของตัวพยากรณ์
TGOV	แทน	ผลรวมของธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร
GOV ₁	แทน	ธรรมาภิบาลด้านหลักนิติธรรม
GOV ₂	แทน	ธรรมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม
GOV ₃	แทน	ธรรมาภิบาลด้านหลักความโปร่งใส

GOV ₄	แทน	ธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วม
GOV ₅	แทน	ธรรมาภิบาลด้านหลักความรับผิดชอบ
GOV ₆	แทน	ธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่า
TMAN	แทน	ผลรวมของการบริหารกิจการคณะสงฆ์
MAN ₁	แทน	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการปกครอง
MAN ₂	แทน	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศาสนศึกษา
MAN ₃	แทน	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษาสงเคราะห์
MAN ₄	แทน	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการเผยแผ่ พระพุทธศาสนา
MAN ₅	แทน	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการสาธารณูปการ
MAN ₆	แทน	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการสาธารณสงเคราะห์
P-Value	แทน	ค่านัยสำคัญทางสถิติ/ค่าความน่าจะเป็น
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน แยกออกเป็น 5 ตอน
ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรร
มาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์
จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ
การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

สำหรับรายละเอียดในแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นพระภิกษุในจังหวัดสกลนคร อันประกอบด้วย นิกาย สถานภาพ อายุ พรรษา และระดับการศึกษา รายละเอียดดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

(n=376)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (รูป)	ร้อยละ
1. นิกาย		
-มหานิกาย	337	89.63
-ธรรมยุต	39	10.37
2. สถานภาพ		
-เจ้าอาวาส	180	47.87
-พระลูกวัด	196	52.13
3. อายุ		
-อายุ 20-30 ปี	76	20.21
-อายุ 31-40 ปี	60	15.96
-อายุ 41-50 ปี	153	40.69
-อายุ 51 ปีขึ้นไป	87	23.14
4. พรรษา		
-5-10 พรรษา	153	40.68
-11-15 พรรษา	107	28.46
-16-20 พรรษา	63	16.76
-21 พรรษาขึ้นไป	53	14.10

ตาราง 3 (ต่อ)

(n=376)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวนคน	ร้อยละ
5. ระดับการศึกษาทางโลก		
-ประถมศึกษา	69	18.35
-มัธยมศึกษา	226	60.11
-อนุปริญญา	16	4.26
-ปริญญาตรี	43	11.44
-ปริญญาโทขึ้นไป	20	5.32
-อื่น ๆ โปรดระบุ.....	2	0.53
6. ระดับการศึกษาแผนกธรรม		
-นักธรรมตรี	53	14.10
-นักธรรมโท	57	15.16
-นักธรรมเอก	251	66.76
-ไม่มีวุฒิการศึกษาทางธรรม	15	3.98
7. ระดับการศึกษาแผนกบาลี		
-ประโยค 1-2	101	26.86
-ประโยค ป.ธ.3	41	10.90
-ประโยค ป.ธ.4 ขึ้นไป	17	4.52
-ไม่มีวุฒิการศึกษาทางบาลี	217	57.72
รวม	376	100.00

จากตาราง 3 พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นพระภิกษุในจังหวัดสกลนคร จำนวน 376 ส่วนใหญ่ สังกัดนิกายมหานิกาย มากที่สุด จำนวน 337 คน คิดเป็นร้อยละ 89.63 มีสถานภาพเป็นพระลูกวัดมากที่สุด จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 52.13 มีอายุ 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 40.68 บวชมา 5-10 พรรษา มากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 40.69 มีการศึกษาทางโลกระดับมัธยมศึกษา มากที่สุด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 60.11 มีการศึกษาแผนก

ธรรม ระดับนักธรรมเอก มากที่สุด จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 66.76 การศึกษาแผนกบาลี ไม่มีวุฒิกการศึกษาทางบาลี จำนวน 217 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.72

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลัก ธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 4-10

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้าน

(n=376)

ด้าน ที่	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	หลักนิติธรรม	4.04	0.64	มาก
2	หลักคุณธรรม	4.09	0.63	มาก
3	หลักความโปร่งใส	4.00	0.67	มาก
4	หลักความร่วมมือ	4.00	0.68	มาก
5	หลักความรับผิดชอบ	4.06	0.66	มาก
6	หลักความคุ้มค่า	3.97	0.72	มาก
รวม		4.03	0.59	มาก

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.06$) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.04$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.00$) หลักความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.97$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักนิติธรรม

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด	4.12	0.65	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามระเบียบคำสั่ง ข้อบังคับเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย	4.12	0.74	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับโดยยินยอมพร้อมใจ	3.99	0.82	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยเคร่งครัด	3.99	0.85	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการกำหนดให้พระภิกษุในวัดปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของวัดอย่างเคร่งครัด	4.01	0.82	มาก
รวม		4.04	0.64	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักนิติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามระเบียบคำสั่ง ข้อบังคับเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.12$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยเคร่งครัด ($\bar{X} = 3.99$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักคุณธรรม

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์ และจริงใจ	4.16	0.78	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการยึดมั่นในความถูกต้องและปฏิบัติตามศีลธรรม และจริยธรรม	4.12	0.77	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติอย่างเหมาะสมภายใต้หลักศีลธรรม	4.07	0.73	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติภายใต้ระเบียบข้อบังคับเป็นที่น่าเลื่อมใส	4.07	0.74	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบยังประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ	4.06	0.82	มาก
รวม		4.09	0.63	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักคุณธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์ และจริงใจ ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการยึดมั่นในความถูกต้องและปฏิบัติตามศีลธรรม และจริยธรรม ($\bar{X} = 4.12$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบยังประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ ($\bar{X} = 4.06$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความโปร่งใส

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติเป็นที่ไว้วางใจซึ่งกันและกันในหมู่คณะ	4.10	0.81	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปรับปรุงกลไกการจัดการทรัพย์สิน รายรับ-รายจ่ายอย่างโปร่งใส	4.00	0.81	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา	3.97	0.78	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา	4.01	0.79	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน	3.92	0.84	มาก
รวม		4.00	0.67	มาก

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติเป็นที่ไว้วางใจซึ่งกันและกันในกลุ่มคณะ ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.01$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน ($\bar{X} = 3.92$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความมีส่วนร่วม
(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัด	4.19	0.76	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อวางแผนการบริหารกิจการคณะสงฆ์	3.94	0.85	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของคณะสงฆ์	3.90	0.87	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานของคณะสงฆ์	4.08	0.77	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบในสิ่งที่ได้ร่วมตัดสินใจ	3.91	0.91	มาก
รวม		4.00	0.68	มาก

จากตาราง 8 พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัด ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานของคณะสงฆ์ ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของคณะสงฆ์ ($\bar{X} = 3.90$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความรับผิดชอบ
(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติเต็มความสามารถให้บรรลุความสำเร็จ	4.05	0.75	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อระเบียบและหลักเกณฑ์ของคณะสงฆ์	4.12	0.74	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคมและประเทศ คำนึงถึงประโยชน์ของพระศาสนาและส่วนรวมเป็นสำคัญ	4.09	0.81	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย	4.04	0.87	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชน สามารถชี้แจงเหตุผลได้	3.99	0.90	มาก
รวม		4.06	0.66	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อระเบียบและหลักเกณฑ์ของคณะสงฆ์ ($\bar{X}=4.12$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคมและประเทศ คำนึงถึงประโยชน์ของพระศาสนาและส่วนรวมเป็นสำคัญ ($\bar{X}=4.09$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชน สามารถชี้แจงเหตุผลได้ ($\bar{X}=3.99$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความคุ้มค่า

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการบริหารจัดการให้เกิดผลคุ้มค่าต่อส่วนรวม	3.97	0.79	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	3.96	0.85	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด	3.98	0.83	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.01	0.83	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีความภาคภูมิใจในการบริหารจัดการที่คุ้มค่า	3.94	0.83	มาก
รวม		3.97	0.72	มาก

จากตาราง 10 พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีความภาคภูมิใจในการบริหารจัดการที่คุ้มค่า ($\bar{X} = 3.94$)

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์
จังหวัดสกลนคร**

ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร
รายละเอียดดังตาราง 11-17

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยรวมและรายด้าน

(n=376)

ด้าน ที่	ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	ด้านการปกครอง	4.08	0.69	มาก
2	ด้านการศาสนศึกษา	3.90	0.73	มาก
3	ด้านการศึกษาสงเคราะห์	3.79	0.77	มาก
4	ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	3.76	0.77	มาก
5	ด้านการสาธารณูปการ	3.90	0.70	มาก
6	ด้านการสาธารณสงเคราะห์	3.84	0.70	มาก
รวม		3.88	0.64	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการปกครอง ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือ ด้านการสาธารณูปการ ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการศาสนศึกษา ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.79$) และด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับ

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการปกครอง

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปกครองด้วยความมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ยึดตามหลักพระธรรมวินัย	4.20	0.72	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปกครองโดย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของมหาเถรสมาคมและแบบแผนที่ตั้งงาม	4.09	0.81	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารกิจการวัดให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นสถานที่ที่น่ารื่นรมย์	4.10	0.78	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ	3.97	0.93	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในคณะสงฆ์โดยยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน	4.03	0.90	มาก
รวม		4.08	0.69	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการปกครองด้วยความมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ยึดตามหลักพระธรรมวินัย ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารกิจการวัดให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นสถานที่ที่น่ารื่นรมย์ ($\bar{X} = 4.10$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ ($\bar{X} = 3.97$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนศึกษา

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์	4.05	0.80	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการส่งเสริมสรรหาและพัฒนาครูสอนนักธรรม,บาลี และธรรมศึกษา	3.93	0.86	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทุนสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียนให้แก่พระภิกษุสามเณรที่เรียนนักธรรมและบาลี	3.91	0.84	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนส่งเสริมให้พระภิกษุและสามเณรได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	3.85	0.88	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการควบคุมตรวจสอบการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามแบบแผนและประเพณีอันดีงาม	3.79	0.95	มาก
รวม		3.90	0.73	มาก

จากตาราง 13 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการศาสนศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการส่งเสริมสรรหาและพัฒนาครูสอนนักธรรม,บาลี และธรรมศึกษา ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการควบคุมตรวจสอบการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามแบบแผนและประเพณีอันดีงาม ($\bar{X} = 3.79$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการศึกษาสงเคราะห์

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อความถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดตั้งและส่งเสริมโรงเรียน การกุศลของวัดเพื่อสงเคราะห์เด็กและเยาวชน	3.73	1.05	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดตั้งและส่งเสริมศูนย์ การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์แก่เด็กและ เยาวชน	3.70	1.01	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้การสนับสนุนช่วยเหลือ การก่อสร้างอาคารเรียนและอุปกรณ์การศึกษาแก่ โรงเรียน	3.93	0.84	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการตั้งทุนสงเคราะห์ การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในทุกระดับชั้น	3.76	0.90	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนส่งเสริมให้ เยาวชนได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	3.81	0.80	มาก
รวม		3.79	0.77	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร
ด้านการศึกษาสงเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณารายข้อ
พบว่า มีประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ
เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้การสนับสนุนช่วยเหลือการก่อสร้างอาคารเรียนและอุปกรณ์
การศึกษาแก่โรงเรียน ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนส่งเสริม
ให้เยาวชนได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ
เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดตั้งและส่งเสริมศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์แก่เด็ก
และเยาวชน ($\bar{X} = 3.70$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดอบรมให้กับประชาชน ให้มีความรู้เกี่ยวกับพิธีทางพระพุทธศาสนาเพื่อ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม	3.91	0.79	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการการทำให้มีการบรรยาย ธรรมทางวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์	3.57	1.03	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีโครงการปฏิบัติ ธรรมแก่ประชาชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	3.94	0.85	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดอบรมคุณธรรม จริยธรรมตามโรงเรียนและสถานที่ราชการ สม่ำเสมอ	3.72	0.98	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีการพิมพ์หนังสือ ธรรมะหรือสื่อธรรมะเพื่อการเผยแผ่สู่สาธารณชน	3.69	1.00	มาก
รวม		3.76	0.77	มาก

จากตาราง 15 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร
ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณา
รายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมาก
ที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีโครงการปฏิบัติธรรมแก่ประชาชนในวันสำคัญ
ทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดอบรมให้กับ
ประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับพิธีทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม
($\bar{X} = 3.91$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการการทำให้มีการ
บรรยายธรรมทางวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.57$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการสาธารณูปการ

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทำแผนพัฒนาวัดให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาอื่น ๆ	3.88	0.92	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการดูแลสถานที่และก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัดและธรณีสงฆ์ให้เรียบร้อย	3.98	0.79	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารจัดการศาสนาสัมบัติของวัดให้เป็นไปตามกฎหมายและพระธรรมวินัย	3.94	0.73	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการดูแลการก่อสร้างโดยการส่งเสริมบำรุงรักษา อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	3.93	0.88	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทำบัญชีพัสดุ ครุภัณฑ์ไว้เป็นหมวดหมู่และพร้อมใช้งาน	3.79	0.91	มาก
รวม		3.90	0.70	มาก

จากตาราง 16 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการสาธารณูปการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการดูแลสถานที่และก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัดและธรณีสงฆ์ให้เรียบร้อย ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารจัดการศาสนาสัมบัติของวัดให้เป็นไปตามกฎหมายและพระธรรมวินัย ($\bar{X} = 3.94$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทำบัญชีพัสดุ ครุภัณฑ์ไว้เป็นหมวดหมู่และพร้อมใช้งาน ($\bar{X} = 3.79$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการบริหารกิจการ
คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการสาธารณสงเคราะห์

(n=376)

ข้อที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการอำนวยความสะดวกแก่พุทธศาสนิกชนในการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ	3.99	0.77	มาก
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนและส่งเสริมในด้านการประกอบสัมมาอาชีพให้แก่ประชาชน	3.81	0.85	มาก
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการรณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข	3.70	0.88	มาก
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่มีความเดือดร้อนหรือมีความทุกข์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	3.77	0.91	มาก
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการได้สนับสนุนช่วยเหลือหน่วยงานราชการที่สำคัญ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น	3.92	0.88	มาก
รวม		3.84	0.70	มาก

จากตาราง 17 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการสาธารณสงเคราะห์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการอำนวยความสะดวกแก่พุทธศาสนิกชนในการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการได้สนับสนุนช่วยเหลือหน่วยงานราชการที่สำคัญ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการรณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติด และอบายมุข ($\bar{X} = 3.70$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 18-19

ในเบื้องต้นจะทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรในตัวแบบที่ใช้ในการศึกษา เพื่อป้องกันการเกิด Multicollinearity คือ การมีสหสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูงมาก อาจส่งผลให้สมการตัวแบบที่ใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรตามมีความคลาดเคลื่อน ดังนั้น จึงต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระเพื่อให้แน่ใจว่า ตัวแปรอิสระสามารถคงอยู่ในสมการตัวแบบได้ โดยกำหนด ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์จะพิจารณาจากค่า Sig. (2-tailed) หากค่า Sig. (2-tailed) มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรสองตัวมีความสัมพันธ์กัน ในทางตรงกันข้าม หากค่า Sig. (2-tailed) มีค่ามากกว่า 0.05 แสดงว่าตัวแปรสองตัวไม่มีความสัมพันธ์กัน หลังจากนั้นจึงจะทำการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยจะพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ (อโนทัย ตริวานิช, 2552, หน้า 76)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.91-1.00 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.71-0.90 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.31-0.70 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.01-0.30 แสดงว่ามีความสัมพันธ์ระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0 แสดงว่ามีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง
ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล กับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 18

ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาล กับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์
จังหวัดสกลนคร ของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ตัวแปร	GOV ₁	GOV ₂	GOV ₃	GOV ₄	GOV ₅	GOV ₆	TGOV	MAN ₁	MAN ₂	MAN ₃	MAN ₄	MAN ₅	MAN ₆	TMAN
Mean	4.04	4.09	4.00	4.00	4.06	3.97	4.03	4.08	3.90	3.79	3.76	3.90	3.84	3.88
S.D.	0.64	0.63	0.67	0.68	0.66	0.72	0.59	0.69	0.73	0.77	0.77	0.70	0.70	0.64
GOV ₁	1	.664**	.681**	.623**	.646**	.641**	.655**	.649**	.629**	.613**	.579**	.653**	.668**	.617**
GOV ₂		1	.659**	.644**	.685**	.681**	.608**	.666**	.637**	.631**	.571**	.677**	.691**	.650**
GOV ₃			1	.660**	.654**	.659**	.688**	.616**	.678**	.674**	.680**	.678**	.614**	.684**
GOV ₄				1	.642**	.676**	.675**	.645**	.665**	.679**	.642**	.669**	.671**	.689**
GOV ₅					1	.685**	.606**	.617**	.664**	.646**	.595**	.602**	.631**	.667**
GOV ₆						1	.678**	.601**	.598**	.606**	.548**	.671**	.679**	.618**
TGOV							1	.609**	.628**	.625**	.680**	.662**	.601**	.652**
MAN ₁								1	.652**	.626**	.561**	.612**	.650**	.609**
MAN ₂									1	.695**	.653**	.640**	.699**	.682**
MAN ₃										1	.621**	.619**	.686**	.606**
MAN ₄											1	.662**	.620**	.681**
MAN ₅												1	.689**	.614**
MAN ₆													1	.677**
TMAN														1

จากตาราง 18 พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม (TGOV) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร โดยภาพรวม (TMAN) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r=.652$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวม (TMAN) กับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล เป็นรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน ได้แก่

1. หลักนิติธรรม มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .617$)
2. หลักคุณธรรม มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .650$)
3. หลักความโปร่งใส มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .684$)
4. หลักความมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .689$)
5. หลักความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .667$)
6. หลักความคุ้มค่า มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r = .618$)

จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล โดยภาพรวม (TGOV) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร โดยภาพรวม (TMAN) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r=.652$) ซึ่งไม่ส่งผลกระทบต่อแรงในการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ ซึ่งค่าสหสัมพันธ์ (r) ไม่มีการปฏิเสธความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตัวเอง จึงไม่มีปัญหาเรื่องภาวะพหุสัมพันธ์รวม จึงสามารถนำไปวิเคราะห์หาการถดถอยพหุคูณได้

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) อิทธิพลของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหาร

กิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร แสดงรายละเอียดดัง
ตาราง 19

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของอิทธิพลของธรรมมาภิบาล ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ตัวแปร	B	Std.error	(β)	t	P-value
(Constant)	.166	.119		1.393	.164
หลักนิติธรรม	.109	.046	.110	2.388	.017*
หลักคุณธรรม	.070	.055	.069	1.278	.202
หลักความโปร่งใส	.244	.047	.255	5.157	.000***
หลักความมีส่วนร่วม	.278	.044	.295	6.250	.000***
หลักความรับผิดชอบ	.156	.051	.161	3.048	.002**
หลักความคุ้มค่า	.067	.044	.075	1.508	.132

$R^2 = .640$, $R^{2Adj} = .636$, $F = 175.160$, $Sig = .000***$

จากตาราง 19 พบว่า หลักธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\beta=.295$)
และด้านหลักความโปร่งใส ($\beta=.255$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์
จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\beta=.161$)
มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 และด้านหลักนิติธรรม ($\beta=.110$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่มี
อิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ซึ่ง การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วม
ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักนิติธรรม สามารถร่วมกัน
ทำนายระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 63.60
โดยสามารถสร้างสมการในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = .166 + .109(X_1) + .070(X_2) + .244(X_3) + .278(X_4) + .156(X_5) + .067(X_6)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z_Y = .110^*(Z_1) + .069(Z_2) + .255^{***}(Z_3) + .295^{***}(Z_4) + .161^{**}(Z_5) + .075(Z_6)$$

**ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ
การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร**

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ การพัฒนา
ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตาราง 20

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด

ผู้ตอบ / ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	จำนวนคน (n = 376)	ร้อยละ
- ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	198	52.66
- ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	178	47.34
รวม	376	100.00

จากตาราง 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 376 คน มีผู้ตอบ
แบบสอบถามปลายเปิด แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ
การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร จากแบบสอบถาม
ปลายเปิด จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 52.66 ส่วนที่เหลือจำนวน 178 คน เป็นผู้ที่ไม่
ตอบแบบสอบถามปลายเปิด คิดเป็นร้อยละ 47.34

การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ
การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร สามารถสรุปเป็น
ประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดประชุมพระภิกษุสามเณรให้การอบรมสั่ง
สอนด้านข้อวัตรปฏิบัติตามหลักพระธรรมให้มาก และออกกฎระเบียบ ในการอยู่ร่วมกัน
เป็นหมู่คณะ
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรยกระดับ และส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเรียน
การสอนนักธรรมและบาลีแก่พระภิกษุสามเณรอย่างทั่วถึง รวมทั้งมีการจัดหาการศึกษา
ให้แก่พระภิกษุสามเณรที่สอนนักธรรม และบาลีได้

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรยกระดับ และส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูสอน นักธรรมและบาลี และการใช้เทคโนโลยีและภาษาธรรมะที่ทันสมัยในการเรียนการสอน อย่างเป็นรูปธรรม

4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดหาและให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาให้สูงขึ้น

5. ควรจัดให้มีศูนย์ปฏิบัติธรรมภายในวัด และมีพระอาจารย์สอนการปฏิบัติ ธรรม จัดให้มีกิจกรรมการบำเพ็ญกุศลในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อเทศนาสั่งสอน แก่พุทธบริษัท ให้ตั้งอยู่ในศีลธรรมตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นประจำ

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดทำแผนพัฒนาวัดให้สอดคล้องกับแผนการ พัฒนา และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการวัด เพื่อจัดการด้านสาธารณูปการ และจัดการ ระบบสาธารณูปโภคภายในวัด เช่น ประปา ไฟฟ้า ให้เรียบร้อย

7. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามาส่งเสริมและให้ความรู้แก่วัดทุกวัด เกี่ยวกับการบริหารจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปตามกฎหมายและพระธรรมวินัย และการจัดทำบัญชีพัสดุ ครุภัณฑ์ ไว้เป็นหมวดหมู่เพื่อความเป็นระเบียบ ง่ายต่อการรื้อค้น และจัดการงานเป็นระบบ

8. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรจัดฝึกอบรม เพื่อพัฒนาเจ้าอาวาสทั้งทางด้าน ภาวะผู้นำและมีคุณสมบัติตามหลักพระธรรมวินัยประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถทั้ง ทางโลกและทางธรรม

แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวม มาปรับปรุงเป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยผู้เชี่ยวชาญ 10 ท่าน ซึ่งพบว่า ระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ที่ควรนำไปศึกษา หาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร มีจำนวน 3 ด้าน คือ 1) หลักความคุ้มค่า 2) หลักความโปร่งใส และ 3) หลักการมีส่วนร่วม รายละเอียดดังตาราง 21 และระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ที่ควรนำไปศึกษา หาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร มีจำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ 2) ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา 3) ด้านด้านการสาธารณสงเคราะห์ รายละเอียดดังตาราง 22

ตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร เป็นรายด้าน กับค่าเฉลี่ยรวม

การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	ผลการเปรียบเทียบ กับค่าเฉลี่ยรวม	สรุปผล
1. หลักนิติธรรม	4.04	สูงกว่า	-
2. หลักคุณธรรม	4.09	สูงกว่า	-
3. หลักความโปร่งใส	4.00	ต่ำกว่า	ควรพัฒนา
4. หลักความมีส่วนร่วม	4.00	ต่ำกว่า	ควรพัฒนา
5. หลักความรับผิดชอบ	4.06	สูงกว่า	-
6. หลักความคุ้มค่า	3.97	ต่ำกว่า	ควรพัฒนา
ภาพรวม	4.03		

ตาราง 22 ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด
สกลนคร เป็นรายด้าน กับค่าเฉลี่ยรวม

ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร	\bar{X}	ผลการเปรียบเทียบ กับค่าเฉลี่ยรวม	สรุปผล
1. ด้านการปกครอง	4.08	สูงกว่า	-
2. ด้านการศาสนศึกษา	3.90	สูงกว่า	-
3. ด้านการศึกษาสงเคราะห์	3.79	ต่ำกว่า	ควรพัฒนา
4. ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา	3.76	ต่ำกว่า	ควรพัฒนา
5. ด้านการสาธารณูปการ	3.90	สูงกว่า	-
6. ด้านการสาธารณสงเคราะห์	3.84	ต่ำกว่า	ควรพัฒนา
ภาพรวม	3.88		

ซึ่งผลการหาแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์
จังหวัดสกลนคร จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 ท่าน ที่พิจารณา
เสนอแนะและแสดงความคิดเห็น สามารถสรุป ได้ดังนี้

1. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ตามหลักธรรมมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการ
บริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามหลักธรรมมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า
พบข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

“ผู้บริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาตนเองให้มี
ความสามารถในการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เพื่อให้
เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยตรงคีให้คนในองค์กรมีความประหยัด
ใช้ของอย่างคุ้มค่า”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครควรปกครองคณะสงฆ์โดยการใช้คนให้เหมาะสมกับงาน มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากร โดยเลือกใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับงานนั้น ๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“วัดควรมีการก่อสร้างถาวรวัตถุที่คุ้มค่ากับการลงทุน เช่น ศาลาเอนกประสงค์ สร้างห้องน้ำที่สะอาด ถูกลูกขนานมัยมีการจัดวางแผนผังสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ให้สะดวกต่อการใช้งาน มีสถานที่จอดรถยนต์สำหรับผู้มาติดต่อ รวมถึงจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในวัดด้วยความประหยัด คุ้มค่ากับการจัดทำงาน คราวเดียวให้ได้ประโยชน์หลาย ๆ อย่างในครั้งเดียว เป็นการคุ้มค่าเงิน คุ้มค่าเวลาที่เสียไป”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการบริหารงานของวัดด้วยหลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม การปฏิบัติงานต่าง ๆ ก็ควรทบทวนปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อผลงานให้มากที่สุด”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“วัดควรสร้างเสริมให้บุคลากรมีความตระหนักและใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดยิ่ง ๆ ขึ้นไป”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้วัดมีการการใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์คุ้มค่า มีการติดตามประเมินความคุ้มค่าของภารกิจต่าง ๆ ของวัดเพื่อเปรียบเทียบความคุ้มค่าในการดำเนินการ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรสนับสนุนให้เจ้าคณะพระสังฆาธิการ มีการบริหารจัดการให้เกิดผลคุ้มค่าต่อส่วนรวม โดยเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงและ ให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครมีการ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิด ประโยชน์สูงสุด และควรการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2563)

สรุป แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้า มาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง ผู้บริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการ บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยรณรงค์ให้คนในองค์กรมีความ ประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ ในการทำงานของบุคลากร และวัดควรสร้างเสริมให้บุคลากรมีความตระหนักและใช้วัสดุ อุปกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดยิ่ง ๆ ขึ้นไป

2. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส พบข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร และวัดทุกวัด ควรมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน เงิน มีการเปิดเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินในวัดให้ประชาชนในพื้นที่ได้ทราบอยู่เสมอ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรมีการบัญชีให้วัดทุกวัด มีการจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของวัด ประจำปีและนำผลการตรวจสอบมาเปิดเผยด้วย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครควรปกครองคณะสงฆ์ด้วยความเปิดเผยตรงไปตรงมา”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรจัดกระบวนการทำงานและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มีการเปิดเผยตรงไปตรงมา สร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ บุคลากรและประชาชนทุกคนสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการแนะนำให้ทุกวัดจัดทำบัญชีรับจ่ายเงินบัญชีพัสดุ สิ่งของวัดให้เป็นแนวทางเดียวกัน รวมทั้งจัดให้มีการอบรมเจ้าอาวาสถึงหลักการทำบัญชีต่าง ๆ และมีการตีประกาศหรือแจ้งรายรับ – รายจ่าย ของวัดให้ประชาชนได้รับทราบ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“วัดควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ มีการดำเนินงานที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ และมีการกระจายข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“ในการนำเอาหลักธรรมมาภิบาลมาบริหารจัดการวัดควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การปรับปรุงสารสนเทศ และการกระจายข่าวสารต่อสาธารณะให้ทราบอย่างทั่วถึงโดยเหมาะสม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“เจ้าคณะพระสังฆาธิการควรมีการปรับปรุงกลไกการจัดการทรัพย์สิน รายรับ-รายจ่ายอย่างโปร่งใส”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“เจ้าคณะพระสังฆาธิการควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

สรุป แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ตามหลักธรรมมาภิบาล ด้านหลักความโปร่งใส ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง ควรมีการปรับปรุงสารสนเทศ ปรับปรุงกลไกการจัดการทรัพย์สิน รายรับ-รายจ่ายอย่างโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา เปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

3. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

“วัดทุกวัดควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการ ตัดสินใจปัญหาสำคัญของวัด”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“ในการปกครองคณะสงฆ์โดยเปิดโอกาสให้พระภิกษุผู้มีความรู้ความสามารถ ตั้งใจทำงาน และมีคุณสมบัติเหมาะสม เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองคณะสงฆ์โดยแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งพระสังฆาธิการผู้ปกครองในระดับต่าง ๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครควรเปิดโอกาสให้พระภิกษุมีส่วนร่วมในการบริหารงานเฉพาะกิจ ในรูปแบบของการทำงานเป็นทีมทุกคนในทีมมีอิสระในการร่วมแสดงความคิดเห็น กำหนดวิธีปฏิบัติงาน ดำเนินการตามขั้นตอน จนถึงการสรุป ประเมินผล ตลอดจนการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ระหว่างการปฏิบัติงานได้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน การประเมินผลงานและเสนอความคิดเห็นในการ ตัดสินปัญหา เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่ม และมีพลังในการทำงานร่วมกัน ด้วยหลักโลกาธิปไตย”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“ควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปให้ความรู้พระสงฆ์ในวัด เพื่อวัดจะได้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น เช่น การดูแลรักษาสุขภาพของพระภิกษุสามเณร ให้ห่างไกลจากโรคต่าง ๆ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีที่จำเป็น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“วัดควรเปิดโอกาสให้ผู้พระภิกษุสามเณรและผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมในการช่วยผลักดันการทำงานของวัด มีส่วนร่วมได้รับความสำเร็จของการพัฒนาวัด และติดตามประเมินผลงานได้อย่างเหมาะสม”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครและวัดทุกวัดควรเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัดให้มากขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครควรเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อวางแผนการบริหารกิจการคณะสงฆ์ และการสนับสนุนงานของคณะสงฆ์”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของคณะสงฆ์ให้มากขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

สรุป แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามหลักธรรมมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง วัดเปิดโอกาสให้ผู้พระภิกษุสามเณรและผู้เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมในการช่วยผลักดันการทำงานของวัด และติดตามประเมินผลงานได้อย่างเหมาะสม ควรเปิด

โอกาสให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปให้ความรู้พระสงฆ์ในวัด เพื่อวัดจะได้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

4. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ด้านการศึกษาสงเคราะห์

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการศึกษาสงเคราะห์ พบข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาให้สูงขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“ควรส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดและสถานศึกษา ชุมชนโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์และศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด รวมทั้งจัดตั้งทุนสงเคราะห์ การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนทุกระดับชั้น และให้การอุปถัมภ์สนับสนุนช่วยเหลือการสร้างอาคารเรียน ห้องเรียน อุปกรณ์การศึกษาแก่โรงเรียนและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“วางแผนจัดโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ทางการศึกษาสงเคราะห์ โดยการให้สถานที่ภายในวัด เป็นสื่อกลางทางการศึกษาหรือสอนธรรมะ ในสถานศึกษาต่าง ๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์ควรให้การสนับสนุนการเป็นครูพระช่วยสอน วิชาพระพุทธศาสนาในสถานที่ศึกษาต่าง ๆ ในชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“ทางคณะสงฆ์ควรจัดหาและส่งไปฝึกอบรมเสริมความรู้ เพื่อที่จะได้ บุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการสอน ให้พระภิกษุสามเณรได้มีโอกาส ในการแสดง ความสามารถตามสติปัญญา ในด้านต่าง ๆ เช่น อบรมเยาวชนฯ ส่งเข้าฝึกอบรมความรู้เพื่อที่จะนำความรู้นั้น มาใช้”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“ควรจัดสถานที่ของวัดให้เป็นที่ฝึกอบรมในเรื่อง ของศีลธรรม แก่เยาวชนและผู้สนใจ ในชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดหาทุนการศึกษาสำหรับเด็กที่ขาดทุนให้เด็ก มีกำลังใจในการเรียนและทำดี”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้พระสงฆ์ได้อบรมคุณธรรม แก่เด็กและเยาวชน และควรจัดหาครูสอนให้มีประสิทธิภาพ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“รัฐบาลควรสนับสนุนงบประมาณในการปรับปรุงวัดให้เป็น แหล่งเรียนรู้ของชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“รัฐบาลควรส่งเสริมงบประมาณในการส่งเสริมโรงเรียนพระพุทธ ศาสนาวันอาทิตย์ และผู้บริหารโรงเรียนควรนิมนต์พระสงฆ์ไปสอน คุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

สรุป แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ได้แก่ รัฐบาลควรส่งเสริมงบประมาณในการส่งเสริม โรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ควรสนับสนุนงบประมาณการปรับปรุงวัดให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ของชุมชน ควรให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรเพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษา ให้สูงขึ้น ควรให้การสนับสนุนการเป็นครูพระช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานที่ศึกษา

ต่าง ๆ ในชุมชน และส่งไปฝึกอบรมเสริมความรู้ เพื่อที่จะได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการสอน และผู้บริหารโรงเรียนควรนิมนต์พระสงฆ์ไปสอนคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน

5. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา พบข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีศูนย์ปฏิบัติธรรมภายในวัด และมีพระอาจารย์สอนการปฏิบัติธรรม จัดให้มีกิจกรรมการบำเพ็ญกุศลในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อเทศนาสั่งสอนแก่พุทธบริษัท ให้ตั้งอยู่ในศีลธรรมตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นประจำ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานต่าง ๆ ต้องจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทาง ศาสนาต่าง ๆ เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังเพื่อให้เห็นผลชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“พระสงฆ์ควรพัฒนาตนให้มีความรู้รอบด้านทั้งทางโลกและทางธรรม อยู่เสมอ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“สำนักงานพระพุทธศาสนาควรมีนโยบายให้พุทธศาสนิกชนไปวัดในวันหยุด เพื่อเป็นการปฏิบัติธรรมของครอบครัว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“พระสงฆ์ควรอยู่ในพระธรรมวินัยเป็นแบบอย่างของพุทธศาสนิกชน และควรจัดการอบรมคุณ ธรรมจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“ทางหน่วยงานราชการควรจัดหาและจัดส่งผู้ที่มีจิตใจรักในการ
เผยแผ่ธรรมไปอบรม เกี่ยวกับการเผยแผ่พระพุทธศาสนา”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“ควรส่งเสริมให้วัดทุกวัดควรจัดให้มีการเผยแผ่ธรรมเป็นประจำ
ทุกวัน พระ ไม่เว้นแม้แต่หลังออกพรรษาแล้ว”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดอบรมสั่งสอนพระธรรมวินัย จรรยา
มารยาท แก่พระภิกษุสามเณร เป็นประจำ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรออกคำสั่งให้ทุกวัดในเขตการปกครอง
ทำการ สวดมนต์ทำวัตรทุกวัน จัดให้บรรยายธรรมทุกวันพระ และแทรก
การสอนเรื่องศาสนพิธีแก่ศาสนิกชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์ควรสั่งให้แต่ละวัดหมั่นทำกิจวัตรของสงฆ์ ให้ครบถ้วน เช่น
การสวดมนต์เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้พบเห็น ส่งเสริมให้มีการออกไปเผยแผ่
ธรรมตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา หรือในสถานที่ราชการ เพื่ออบรม
ความรู้คุณแก่ทุกคนที่สนใจ เป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปในตัว สำหรับการ
ใช้ชีวิตประจำวัน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

สรุป แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด
สกลนคร ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดให้มีศูนย์
ปฏิบัติธรรมภายในวัด และมีพระอาจารย์สอนการปฏิบัติธรรม จัดให้มีกิจกรรมการบำเพ็ญ
กุศลในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อเทศนาสั่งสอนแก่พุทธบริษัท ให้ตั้งอยู่ในศีลธรรม
ตามหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นประจำ ต้องจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทาง
ศาสนาต่าง ๆ เพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังเพื่อให้เห็นผลชัดเจนเป็นรูปธรรม
มากขึ้น พระสงฆ์ควรพัฒนาตนให้มีความรู้รอบด้านทั้งทางโลกและทางธรรม อยู่เสมอ

สำนักงานพระพุทธศาสนาควรมีนโยบายให้พุทธศาสนิกชนไปวัดในวันหยุด จัดให้บรรยายธรรมทุกวันพระ และแทรกการสอนเรื่องศาสนพิธีแก่ศาสนิกชน ส่งเสริมให้มีการออกไปเผยแพร่ธรรมตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถานศึกษา หรือในสถานที่ราชการ เพื่ออบรมความรู้คุณแก่ทุกคนที่สนใจ เป็นการเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปในตัว

6. แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ด้านการสาธารณสงเคราะห์

จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ด้านการสาธารณสงเคราะห์ พบข้อมูลที่สำคัญ ดังนี้

“พระภิกษุสงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริมด้วยการปลูกจิตสำนึกให้เข้าถึงชุมชน สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสื่อธรรมเข้าสู่ชุมชน การส่งเสริม ศีลธรรม ให้แก่ชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์ควรจัดตั้งมูลนิธิหรือสถานสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่มีความเดือดร้อนจากภัยต่าง ๆ รวมทั้งคนชราและเด็กที่ถูกละทิ้ง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์ควรจัดตั้งหน่วยอบรมประชาชน เพื่อให้ความรู้คำแนะนำตามหลักพระพุทธศาสนาแก่ประชาชนที่มีมีความเดือดร้อนหรือมีทุกข์ ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์ควรถือเอาใจใส่สนับสนุน และช่วยเหลือ พุทธศาสนิกชนผู้เดือดร้อนจากภัยปฏิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งช่วยเหลือชุมชนที่เป็นสาธารณประโยชน์ เช่น จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน จัดตั้งหน่วยอบรมประจำชุมชน ให้มีผลเป็นรูปธรรม เพราะพระสังฆาธิการยังขาดการติดต่oprสานงานกับชุมชนที่ชัดเจน บทบาทในการบริหารจึงไม่เด่นชัดเท่าที่ควร”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 4, สัมภาษณ์วันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“พระสงฆ์ควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการปรับปรุงวัดให้เป็นสถานที่
พักผ่อนหย่อนใจที่สงบ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“วัดควรเป็นศูนย์กลางที่สามารถชี้นำทิศทางที่ถูกที่ควรในการพัฒนา
ชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“เจ้าอาวาสควรให้การช่วยเหลือสงเคราะห์ชาวบ้าน เด็กและเยาวชน
ในชุมชนตามกำลังความสามารถของตนเอง”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 7, สัมภาษณ์วันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้พระสงฆ์ทุกรูป ให้ความสำคัญ
ว่าวัดควรเป็นศูนย์กลางร่วมในการสร้างสามัคคีธรรมในชุมชน”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 8, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“คณะสงฆ์ควรประสานงานและร่วมมือกันทำงานกับส่วนราชการ
หรือองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบ
ปัญหาเดือดร้อนในพื้นที่ชุมชนของวัดนั้น ๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

“หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้พระสงฆ์ช่วยเหลือ พุทธศาสนิกชน
ผู้เดือดร้อนจากภัยปฏิบัติทางธรรมชาติตามชุมชนต่าง ๆ”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 10, สัมภาษณ์วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2563)

สรุป แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด
สกลนคร ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้พระสงฆ์
ช่วยเหลือพุทธศาสนิกชนผู้เดือดร้อนจากภัยปฏิบัติทางธรรมชาติตามชุมชนต่าง ๆ พระภิกษุ
สงฆ์ควรมีบทบาทในการส่งเสริม ด้วยการปลูกจิตสำนึก ให้เข้าถึงชุมชน สร้างความเข้าใจ
อันดีต่อกัน การสื่อธรรมเข้าสู่ชุมชน การส่งเสริม ศีลธรรม ให้แก่ชุมชน คณะสงฆ์ควรจัดตั้ง
มูลนิธิหรือสถานสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือประชาชนที่มีความเดือดร้อนจากภัยต่าง ๆ
รวมทั้งคนชราและเด็กที่ถูกทอดทิ้ง ควรประสานงานและร่วมมือกันทำงานกับส่วนราชการ

หรือองค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาเดือดร้อน วัดควรเป็นศูนย์กลางที่สามารถชี้นำทิศทางที่ถูกที่ควรในการพัฒนาชุมชน และเป็นศูนย์รวมในการสร้างสามัคคีธรรมในชุมชน

แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรปกครองคณะสงฆ์ด้วยความเปิดเผย ตรงไปตรงมา ควรมีการกำหนดกฎระเบียบที่รัดกุมเกี่ยวกับการดูแลศาสนสมบัติกลางและศาสนสมบัติของวัดตามกฎหมายระเบียบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอย่างเคร่งครัด ควรเปิดโอกาสให้พระภิกษุผู้มีความรู้ความสามารถตั้งใจทำงาน และมีคุณสมบัติเหมาะสม เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองคณะสงฆ์และดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองในระดับต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานเฉพาะกิจ โดยการใช้พระภิกษุให้เหมาะสมกับงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน บนพื้นฐานความตระหนักในความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรทางการจัดการที่มีคุณค่ามากที่สุด

แนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้แก่ รัฐบาลควรส่งเสริมงบประมาณในการปรับปรุงวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ควรให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรเพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาให้สูงขึ้น ควรให้การสนับสนุนการเป็นครูพระช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานศึกษาต่าง ๆ ในชุมชน และส่งไปฝึกอบรมเสริมความรู้ เพื่อที่จะได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการสอน และผู้บริหารโรงเรียนควรนิมนต์พระสงฆ์ไปสอนคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน พระสงฆ์ควรพัฒนาตนให้มีความรู้รอบด้านทั้งทางโลกและทางธรรมอยู่เสมอ และควรส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางที่สามารถชี้นำทิศทางที่ถูกที่ควรในการพัฒนาชุมชน และเป็นศูนย์รวมในการสร้างสามัคคีธรรมในชุมชน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะ
สงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้ผลสรุป ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นพระภิกษุในจังหวัด
สกลนคร จำนวน 376 ส่วนใหญ่ สังกัดนิกายมหานิกาย มากที่สุด จำนวน 337 คน คิดเป็น
ร้อยละ 89.63 มีสถานภาพเป็นพระลูกวัดมากที่สุด จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 52.13
มีอายุ 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 40.69 บวชมา 5-10 พรรษา
มากที่สุด จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 40.68 มีการศึกษาทางโลกระดับมัธยมศึกษา
มากที่สุด จำนวน 226 คน คิดเป็นร้อยละ 60.11 มีการศึกษาแผนกธรรม ระดับนักธรรม
เอก มากที่สุด จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 66.76 การศึกษาแผนกบาลี ไม่มีวุฒิ
การศึกษาทางบาลี จำนวน 217 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 57.72

2. การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัด
สกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด
คือ หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.06$)
หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.04$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.00$) หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.00$)
ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.97$) โดยสรุปผลในแต่ละด้าน
ได้ดังนี้

2.1 ด้านหลักนิติธรรม มีการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} =$
4.04) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก

ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.12$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยเคร่งครัด ($\bar{X} = 3.99$)

2.2 ด้านหลักคุณธรรม มีการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์ และจริงใจ ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการยึดมั่นในความถูกต้องและปฏิบัติตามศีลธรรม และจริยธรรม ($\bar{X} = 4.12$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบยังประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ ($\bar{X} = 4.06$)

2.3 ด้านหลักความโปร่งใส มีการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติเป็นที่ไว้วางใจซึ่งกันและกันในทุกขณะ ($\bar{X} = 4.10$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.01$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน ($\bar{X} = 3.92$)

2.4 ด้านหลักความมีส่วนร่วม มีการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัด ($\bar{X} = 4.19$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานของคณะสงฆ์ ($\bar{X} = 4.08$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของคณะสงฆ์ ($\bar{X} = 3.90$)

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ มีการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ

มาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อระเบียบและหลักเกณฑ์ของคณะสงฆ์ ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคมและประเทศ คำนึงถึงประโยชน์ของพระศาสนาและส่วนรวมเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.09$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชน สามารถชี้แจงเหตุผลได้ ($\bar{X} = 3.99$)

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า มีการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีความภาคภูมิใจในการบริหารจัดการที่คุ้มค่า ($\bar{X} = 3.94$)

3. ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการปกครอง ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือ ด้านการสาธารณูปการ ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการศาสนศึกษา ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการศาสนสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.79$) และด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับ โดยสรุปผลในแต่ละด้านได้ดังนี้

3.1 ด้านการปกครอง มีประสิทธิภาพการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการปกครองด้วยความมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ยึดตามหลักพระธรรมวินัย ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารกิจการวัดให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นสถานที่น่ารื่นรมย์ ($\bar{X} = 4.10$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ ($\bar{X} = 3.97$)

3.2 ด้านการศาสนศึกษา มีประสิทธิภาพการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์ ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมา

คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการส่งเสริมสรรหาและพัฒนาครูสอนนักธรรม,บาลี และธรรมศึกษา ($\bar{X} = 3.93$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการควบคุมตรวจสอบการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามแบบแผนและประเพณีอันดีงาม ($\bar{X} = 3.79$)

3.3 ด้านการศึกษาสงเคราะห์ มีประสิทธิผลการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้การสนับสนุนช่วยเหลือการก่อสร้างอาคารเรียนและอุปกรณ์การศึกษาแก่โรงเรียน ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดตั้งและส่งเสริมศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์แก่เด็กและเยาวชน ($\bar{X} = 3.70$)

3.4 ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา มีประสิทธิผลการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีโครงการปฏิบัติธรรมแก่ประชาชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดอบรมให้กับประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับพิธีทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ($\bar{X} = 3.91$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการการจัดให้มีการบรรยายธรรมทางวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.57$)

3.5 ด้านการสาธารณูปการ มีประสิทธิผลการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการดูแลสถานที่และก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัดและธรณีสงฆ์ให้เรียบร้อย ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารจัดการศาสนาสมบัติของวัดให้เป็นไปตามกฎหมายและพระธรรมวินัย ($\bar{X} = 3.94$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทำบัญชีพัสดุ ครุภัณฑ์ไว้เป็นหมวดหมู่และพร้อมใช้งาน ($\bar{X} = 3.79$)

3.6 ด้านการสาธารณสงเคราะห์ มีประสิทธิผลการบริหารงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการอำนวยความสะดวก

ความสะดวกแก่พุทธศาสนิกชนในการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.99$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการได้สนับสนุนช่วยเหลือหน่วยงานราชการที่สำคัญ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการรณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข ($\bar{X} = 3.70$)

4. การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วม ($\beta = .295$) และด้านหลักความโปร่งใส ($\beta = .255$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\beta = .161$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านหลักนิติธรรม ($\beta = .110$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ซึ่ง การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักนิติธรรม สามารถร่วมกันทำนายระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 63.60

5. แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

5.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรปกครองคณะสงฆ์ด้วยความเปิดเผย ตรงไปตรงมา ควรมีการกำหนดกฎระเบียบที่รัดกุมเกี่ยวกับการดูแลศาสนสมบัติกลางและศาสนสมบัติของวัดตามกฎหมายระเบียบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอย่างเคร่งครัด ควรเปิดโอกาสให้พระภิกษุผู้มีความรู้ความสามารถตั้งใจทำงาน และมีคุณสมบัติเหมาะสม เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองคณะสงฆ์และดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองในระดับต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานเฉพาะกิจ โดยการใช้พระภิกษุให้เหมาะสมกับงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน บนพื้นฐานความตระหนักในความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรทางการจัดการที่มีคุณค่ามากที่สุด

5.2 แนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ได้แก่ รัฐบาลควรส่งเสริมงบประมาณในการปรับปรุงวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของ ชุมชน ควรให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรเพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาให้สูงขึ้น ควรให้การสนับสนุนการเป็นครูพระช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานที่ศึกษาต่าง ๆ ในชุมชน และส่งไปฝึกอบรมเสริมความรู้ เพื่อที่จะได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการสอน และผู้บริหารโรงเรียนควรนิมนต์พระสงฆ์ไปสอนคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน พระสงฆ์ ควรพัฒนาตนให้มีความรู้รอบด้านทั้งทางโลกและทางธรรมอยู่เสมอ และควรส่งเสริมให้วัด เป็นศูนย์กลางที่สามารถชี้แนะทิศทางที่ถูกที่ควรในการพัฒนาชุมชน และเป็นศูนย์รวมในการ สร้างสามัคคีธรรมในชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัย พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของ คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุด คือ หลักคุณธรรม ($\bar{X} = 4.09$) รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.06$) หลักนิติธรรม ($\bar{X} = 4.04$) หลักความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.00$) หลักความมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.00$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด หลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.97$)

โดยด้านหลักคุณธรรม ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เมื่อพิจารณาราย ข้อ พบว่า มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์ และ จริงใจ ($\bar{X} = 4.16$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการยึดมั่นในความถูกต้องและ ปฏิบัติตามศีลธรรม และจริยธรรม ($\bar{X} = 4.12$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะ พระสังฆาธิการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบยังประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ ($\bar{X} = 4.06$) ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด ($\bar{X} = 3.98$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีความภาคภูมิใจใน การบริหารจัดการที่คุ้มค่า ($\bar{X} = 3.94$)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าเจ้าคณะพระสังฆาธิการ คณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร และเจ้าอาวาสตลอดจนผู้บริหารวัดให้ความสำคัญในการใช้ธรรมาภิบาลในการ บริหารจัดการพันธกิจของวัด มีการบริหารงานตามกฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ ด้วยความ ถูกต้อง ความดีงาม มีการกระจายอำนาจการพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกัน ไม่มีการเลือกปฏิบัติ มีกระบวนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน พระภิกษุสามเณรยึดถือหลัก ความชอบธรรมในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคมยึดมั่นความถูกต้องดี งาม สร้างคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้น ทำให้สังคมมีเสถียรภาพ ทุกคนสามารถอยู่ ด้วยกันอย่างสงบสุขด้วยหลักพรหมวิหาร 4 และเว้นอคติ 4 เจ้าอาวาสมีการบริหารงาน ของวัดด้วยความโปร่งใส ตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าอาวาส เป็นกระบวนการทำงาน และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่มีการเปิดเผยตรงไปตรงมาสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีการ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ พระภิกษุสามเณรทุกรูปและประชาชนทุกคน สามารถตรวจสอบความถูกต้อง การจัดศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดีมีการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาด้านสาธารณูปการของวัดให้ดียิ่งขึ้น มีการวางแผนการก่อสร้างถาวรวัตถุ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้เหมาะสม ปรับปรุงพัฒนาภูมิทัศน์ภายในวัดให้สะอาด ร่มเย็น การทำผังวัดให้เป็นระเบียบ มีการควบคุมบัญชีรายรับ รายจ่าย ที่ใช้ในการก่อสร้างและ บูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุ ซึ่งการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารวัดจะทำให้เจ้า อาวาสได้รับการยกย่องสรรเสริญ ทำให้การบริหารวัดเป็นไปด้วยความราบรื่นและทำให้ พระภิกษุ สามเณร คฤหัสถ์ที่อยู่ในวัดเข้าใจตรงกัน ตั้งใจปฏิบัติคุณธรรมจริยธรรมของวัด ทาตามระเบียบของมหาเถรสมาคมไม่ขัดแย้งทะเลาะกัน เพราะทำงานด้วยความบริสุทธิ์ใจ ถูกต้องตามกฎหมายทั้งทางโลกและทางธรรม ตรวจสอบการดำเนินงาน ทรัพย์สินของวัด ได้ มีการบริหารแบบคุ่มค้ำรวมทั้งทำให้ผู้มาติดต่อวัดใช้บริการในวัดได้รับความสะดวก ความสบายใจ

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูโพธิกิตติคุณ (กิตติ พงษ์ สุบุญโญ) (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลัก ธรรมาภิบาลเชิงพุทธของคณะสงฆ์ภาค 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธของคณะสงฆ์ภาค 3 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัย ของ พระมหาฤทธิชัย ญาณวิจิโก (นามสมมติ) (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การ บริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร เขตป้อม ปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหาร

จัดการ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 3.97 อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านนิติธรรม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.11 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูวิจิตรศีลาจารย์ (ประสิทธิ์ กิติโกพะ) (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร พบว่า ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการปกครอง ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาคือ ด้านการสาธารณูปการ ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการศาสนศึกษา ($\bar{X} = 3.90$) ด้านการศาสนสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.79$) และด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับ

โดยด้านการปกครอง ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการปกครองด้วยความมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ยึดตามหลักพระธรรมวินัย ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารกิจการวัดให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นสถานที่น่านิยม ($\bar{X} = 4.10$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ ($\bar{X} = 3.97$) ส่วนด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีโครงการปฏิบัติธรรมแก่ประชาชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดอบรมให้กับประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับพิธีทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม ($\bar{X} = 3.91$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการจัดให้มีการบรรยายธรรมทางวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.57$)

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร มีการปกครองที่ดีบริหารได้ถูกต้อง พระสังฆาธิการเห็นด้วยกับการบริหารงานด้านการ

ปกครอง คณะสงฆ์จังหวัดสกลนครมีการศึกษาหรือสนับสนุนการศึกษา หรือบริการ การศึกษาที่ดี คณะสงฆ์ให้การยอมรับ มีการสงเคราะห์เรื่องการศึกษากับพระสงฆ์เองและ หน่วยงานต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีการเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่อง มีการก่อสร้าง หรือจัดวางตำแหน่งของ อาคาร หรือวิหารต่าง ๆ เป็นอย่างดีถูกต้องตามพระวินัย และมี การสงเคราะห์ประชาชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เป็นประโยชน์ทั้งภายในและ ภายนอก ซึ่งการบริหารวัดปัจจุบันมีอำนาจรัฐและจารีตประเพณีเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่ง แตกต่างจากการบริหารวัดในสมัยพุทธกาล เมื่อมีอธิกรณ์เกิดขึ้น ต้องอาศัย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์เป็นเกณฑ์จัดระเบียบการปกครองคณะสงฆ์ การบริหารปกครอง วัดจึงถือว่าเป็นหัวใจหลักในการบริหารจัดการกิจการของคณะสงฆ์ คือ ด้านการปกครอง การศึกษา การศึกษาสงเคราะห์ การเผยแผ่ การสาธารณูปการ และสาธารณสงเคราะห์ ให้ดำเนินไปตามพระธรรมวินัย กฎหมาย กฎมหาเถรสมาคมมติ ข้อบังคับหรือระเบียบมหา เถรสมาคม และพระราชบัญญัติของสมเด็จพระสังฆราช

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูโสภณธำรงกิตติ (2562) การจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพของคณะสงฆ์ภาค 15 ผลการศึกษาพบว่าคณะ สงฆ์ภาค 15 ประสบความสำเร็จในการจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหากฤษณะ จารุวณฺโณ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง กับงานวิจัยของ ประกิจ บุญมี และคณะ (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหาร กิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า พระภิกษุมีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขต การปกครองคณะสงฆ์ ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$) พิจารณารายละเอียดแต่ละด้าน พบว่า พระภิกษุมีความคิดเห็นต่อการบริหาร กิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขตการปกครองคณะสงฆ์ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาครอยู่ ในระดับมากทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูวิจิตรศีลาจารย์ (ประสิทธิ์ กิติโกพะ) (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิ บาล อำเภอดอนตาล จังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาล อำเภอดอนตาล จังหวัดสกลนคร โดยรวม

ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า พระสงฆ์มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านสาธารณสงเคราะห์ รองลงมา ได้แก่ ด้านการปกครอง และด้านศาสนศึกษาสงเคราะห์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ย น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสาธารณูปการ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาวิรัช วัชระศิริ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ตัวแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขต ปกครองคณะสงฆ์ภาค 4 ผลการวิจัย พบว่า ผลการบริหารคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะ สงฆ์ ภาค 4 ซึ่งเป็นงานหรือพันธกิจ 6 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามราย ด้านและเรียงลำดับจากมาก ไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสาธารณูปการ ด้านการปกครอง ด้านการศาสนศึกษา ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และด้านการ เผยแพร่ศาสนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระฐิติรัฐ ฐิตเปโม (รินสาร) (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารกิจการ คณะสงฆ์ของพระสังฆาธิการ ในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา กรณีศึกษาพระ สังฆาธิการในเขตปกครองอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5 ตำบล โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านแล้ว พบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ (1) ด้านสาธารณสงเคราะห์ (2) ด้านสาธารณูปการ (3) ด้านการปกครอง (4) ด้านการศาสนศึกษา (5) ด้านการศึกษาสงเคราะห์ และ (6) ด้าน การเผยแพร่ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิ บาล ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ของคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร พบว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาลด้านหลักความมี ส่วนร่วม ($\beta=.295$) และด้านหลักความโปร่งใส ($\beta=.255$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการ บริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ด้านหลัก ความรับผิดชอบ ($\beta=.161$) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านหลักนิติธรรม ($\beta=.110$) มีอิทธิพล ต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ส่วนการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม และ ด้านหลักความคุ้มค่า ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัด สกลนคร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักคุณธรรม เป็นนามธรรมอยู่ในจิตใจไม่ได้ ส่งผลให้เห็นผลที่เกิดขึ้นกับชีวิตในทันทีอาจยังไม่ถูกนำไปปฏิบัติเลยไม่ส่งผลเหมือนด้านอื่น ๆ และเป็นการบริหารงานโดยเจ้าคณะพระสังฆาธิการ ซึ่งไม่เกี่ยวกับคณะสงฆ์ส่วนใหญ่ และการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า เป็นการ บริหารงานแบบไม่มุ่งผลกำไร เหมือนองค์กรเอกชน จึงไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการ บริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ซึ่งการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักนิติธรรม สามารถร่วมกัน ทำนายระดับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 63.60

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การที่จะบริหารกิจการคณะสงฆ์ให้เกิด ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้นจึงต้องอาศัยหลักธรรมาภิบาลในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เพราะ การบริหารงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักสำคัญว่าถ้าการบริหารมีความยุติธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อที่จะกำหนดแนวทางพัฒนา ร่วมกัน นอกจากทำให้บรรยากาศในคณะสงฆ์มีบรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วมและ ยังส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังช่วยสร้างความน่าเชื่อถือให้กับองค์กรใน ด้านการกระจายอำนาจและสามารถลดการทุจริตลงได้ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของ คณะสงฆ์เกิดประโยชน์สุขแก่พระศาสนาและประชาชนอย่างแท้จริง จำเป็นอย่างยิ่งที่คณะ สงฆ์จะต้องดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลควบคู่ไปกับพระธรรมวินัย เพราะว่าหลัก ธรรมาภิบาลนั้นเป็นแนวทางที่สนับสนุนการกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งให้กับ องค์กรของคณะสงฆ์ในระดับชุมชนถิ่นและระดับชาติ (พระมหาธรรมรัตน์ ยาฤทธิ, 2550, หน้า 4) การบริหารงานโดยใช้ธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้กับวัด และชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อ บรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติ ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตที่จะเกิดขึ้น ในวัดและเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการ

ปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขสอดคล้องกับความเป็นไทย และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (พระอภินิหารพญ อาจาโร, 2553, หน้า 79) การนำหลักธรรมมาภิบาลทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับการบริหารวัดนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญ เจ้าอาวาสควรศึกษาค้นคว้าและนำมาพัฒนาให้สอดคล้องกับการบริหารของตนตามพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505 (ฉบับแก้ไข) มาตรา 37 เจ้าอาวาสมีหน้าที่บำรุงรักษาวัดจัดกิจการและศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดี ปกครองและสอดคล้องให้บรรพชิต และคฤหัสถ์ที่มีที่อยู่หรือพำนักอาศัยอยู่ในวัดนั้นปฏิบัติตามพระธรรมวินัย กฎมหาเถรสมาคม ข้อบังคับ ระเบียบหรือคำสั่งของมหาเถรสมาคมเป็นธุระในการศึกษา อบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์และให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศลเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันที่

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาฤทธิชัย ญาณทิโก (นามสมมติ) (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมมาภิบาล : กรณีศึกษาวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมมาภิบาล อยู่ในระดับสูงตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ และปัจจัยทางการบริหารที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมมาภิบาล ด้านภาวะผู้นำของเจ้าอาวาส และด้านทรัพยากรมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมมาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กมลลักษณ์ ธนानันต์เมธี (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของธรรมมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย ผลการศึกษา พบว่า ธรรมมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์การมีอิทธิพลต่อประสิทธิผล องค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยร้อยละ 12.00 ของความแปรปรวนของประสิทธิผลองค์การสามารถถูกอธิบายโดยธรรมมาภิบาล และวัฒนธรรมองค์การ และมีค่าดัชนีความเหมาะสม χ^2/df เท่ากับ 2.583 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.063 ค่า CFI เท่ากับ 0.972 และค่า NNFI เท่ากับ 0.960 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาศนัย วงศ์พรหม (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของธรรมมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ของธรรมมาภิบาล ได้แก่ หลักความค้ำคูณค่า หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรมและหลักนิติธรรม ซึ่งมีประสิทธิผลต่อการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร

4. จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของควรเข้ามาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรปกครองคณะสงฆ์ด้วยความเปิดเผย ตรงไปตรงมา ควรมีการกำหนดกฎระเบียบที่รัดกุมเกี่ยวกับการดูแลศาสนสมบัติกลางและศาสนสมบัติของวัดตามกฎหมายระเบียบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอย่างเคร่งครัด ควรเปิดโอกาสให้พระภิกษุผู้มีความรู้ความสามารถตั้งใจทำงาน และมีคุณสมบัติเหมาะสม เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองคณะสงฆ์และดำรงตำแหน่งเป็นผู้ปกครองในระดับต่าง ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารงานเฉพาะกิจ โดยการใช้พระภิกษุให้เหมาะสมกับงานตามความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการทำงาน บนพื้นฐานความตระหนักในความสำคัญของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นทรัพยากรทางการจัดการที่มีคุณค่ามากที่สุด รัฐบาลควรส่งเสริมงบประมาณในการปรับปรุงวัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน ควรให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณรเพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาให้สูงขึ้น ควรให้การสนับสนุนการเป็นครูพระช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานที่ศึกษาต่าง ๆ ในชุมชน และส่งไปฝึกอบรมเสริมความรู้ เพื่อที่จะได้บุคลากรที่มีประสิทธิภาพในการสอน และผู้บริหารโรงเรียนควรนิมนต์พระสงฆ์ไปสอนคุณธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน พระสงฆ์ควรพัฒนาตนให้มีความรู้รอบด้านทั้งทางโลกและทางธรรมอยู่เสมอ และควรส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางที่สามารถชี้นำทิศทางที่ถูกที่ควรในการพัฒนาชุมชน และเป็นศูนย์รวมในการสร้างสามัคคีธรรมในชุมชน

ผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหากฤษณะ จารุวณฺโณ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัด ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการยกระดับประสิทธิผลการบริหารวัดในจังหวัดสกลนคร เสนอแนะไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการปกครอง ด้านศาสนศึกษา และด้านการเผยแผ่ศาสนาธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสาตีวีรญาณ อยุสฺสข (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการพันธกิจของวัด ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการสร้างความสำเร็จในการบริหารจัดการพันธกิจวัดตามหลักธรรมาภิบาล 1) ด้านการจัดศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปด้วยดีบูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุภายในวัดให้มีความแข็งแรงพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา 2) ด้านการปกครองและสอดส่องให้บรรพชิตและคฤหัสถ์ในวัดประพฤติดีปฏิบัติชอบ ให้ความรู้แก่พุทธศาสนิกชน วิจัยปัญหาเพื่อยุติเหตุ ออกระเบียบของวัดเพื่อ

การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ 3) ด้านการเป็นธุระในการศึกษาอบรม และสั่งสอนพระธรรมวินัยแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ เทศนาสั่งสอนประชาชนตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนาที่ถูกต้อง อบรมพระภิกษุสามเณรให้มีจรรยา มารยาทเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

4) ด้านการให้ความสะดวกตามสมควรในการบำเพ็ญกุศลของประชาชนให้คำแนะนำแก่พุทธบริษัทเมื่อปฏิบัติกิจกรรมในวันสำคัญทางพุทธศาสนาเป็นประจำ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการวัดตามพันธกิจจำเป็นต้องคำนึงถึงระเบียบพระวินัยบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับพระสงฆ์โดยนั้นทางด้านศีลธรรมโดยการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งพระสงฆ์ควรจะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่พระพุทธศาสนาอย่างจริงจังแนะนำตักเตือนไม่ให้ก้าวล่วงในพระวินัยหรือข้อห้ามนั้น ๆ โดยจะต้องจัดให้มีการศึกษาอบรมชี้แนะความถูกต้องทางด้านศีลธรรมเพื่อความเข้าใจเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และก่อให้เกิดความสามัคยกาย วาจา ใจ ให้เหมาะสมกับสมณเพศ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประยุทธ์ อารโณทัย (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 7 ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะในการบริหารปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 7 นั้นควรมีการบริหารงานปกครองคณะสงฆ์ให้ปฏิบัติตามหลักพระธรรมวินัยอย่างเคร่งครัด และส่งเสริมสนับสนุนอบรมให้ความรู้แก่พระภิกษุสามเณรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาล เพื่อให้สามารถนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานปกครองคณะสงฆ์ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักพระธรรมวินัย และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ตลอดถึงกฎหมายบ้านเมือง

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาการดำเนินการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่าโดยสร้างความภาคภูมิใจในการบริหารจัดการที่คุ้มค่า เน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้านการมีส่วนร่วมโดยการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาและประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบในสิ่งที่ได้ร่วมตัดสินใจ และด้านความโปร่งใสโดยควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา การมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของข้อมูล

1.2 คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ ด้านการดำเนินการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยเน้นการการจัดให้มีการบรรยายธรรมทางวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ และการจัดให้มีการพิมพ์หนังสือธรรมะหรือสื่อธรรมะเพื่อการเผยแผ่สู่สาธารณชน ด้านการศึกษาสงเคราะห์โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและจัดสรรงบประมาณในการจัดตั้งวัดให้เป็นศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์แก่เด็กและเยาวชน และเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และด้านการสาธารณสงเคราะห์โดยการรณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข การช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่มีความเดือดร้อนหรือมีความทุกข์โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและการสนับสนุนและส่งเสริมในด้านการประกอบสัมมาอาชีพ

1.3 คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรปกครองคณะสงฆ์โดยยึดกฎระเบียบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอย่างเคร่งครัด ซึ่งแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาล ด้านหลักความมีส่วนร่วม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักนิติธรรม เนื่องจากมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครตามลำดับ

1.4 คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาการดำเนินการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมมาภิบาลด้านหลักคุณธรรม และหลักความคุ้มค่า ให้มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมมาภิบาลทั้ง 2 ด้านนี้ ไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

1.5 รัฐบาลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุนการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาให้สูงขึ้น ควรให้การสนับสนุนการเป็นครูพระช่วยสอนวิชาพระพุทธศาสนาในสถานที่ศึกษาต่าง ๆ ในชุมชน พระสงฆ์ควรพัฒนาตนให้มีความรู้รอบ

ด้านทั้งทางโลกและทางธรรมอยู่เสมอ และควรส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาชุมชน และเป็นศูนย์รวมในการสร้างสามัคคีธรรมในชุมชน

1.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาส่งเสริมให้วัดทุกวัดนำหลักธรรมมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานในวัดอย่างจริงจัง คณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ควรมีการกำหนดกฎระเบียบที่รัดกุมเกี่ยวกับการดูแลศาสนสมบัติกลางและศาสนสมบัติของวัดตามกฎระเบียบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติอย่างเคร่งครัด พระสงฆ์ควรพัฒนาตนให้มีความรู้รอบด้านทั้งทางโลกและทางธรรมอยู่เสมอ และควรส่งเสริมให้วัดเป็นศูนย์กลางที่สามารถชี้นำทิศทางการที่ถูกที่ควรในการพัฒนาชุมชน และเป็นศูนย์รวมในการสร้างสามัคคีธรรมในชุมชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเชิงพัฒนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

2.2 ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับอิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดมากขึ้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาประสิทธิผลบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนครให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบอิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลบริหารกิจการคณะสงฆ์ของคณะสงฆ์จังหวัดอื่นๆ

2.4 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลลักษณ์ ฌานันต์เมธี. (2559). *อิทธิพลของธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผล องค์การขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตภาคเหนือของประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนากองค์การ. นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.
- กรมการศาสนา. (2540). *คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยการคณะสงฆ์และการพระศาสนา*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- _____. (2542). *คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยพระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบและคำสั่งของคณะสงฆ์*. กรุงเทพฯ: กองแผนงาน กรมการศาสนา.
- กองทุนเพื่อกิจกรรมของคณะสงฆ์ภาค 1. (2545). *พระราชบัญญัติคณะสงฆ์และกฎหมายศาสนา*. กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อกิจกรรมของคณะสงฆ์ภาค 1.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2557). *การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับการบริหารและการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). *มหาวิทยาลัยที่ทางแยก*. กรุงเทพฯ: ส.เอเซียเพรส (1989).
- ชาญยุทธ พวงกำหยาด. (2558). *การนำหลักธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในพื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาดานการจััดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชาติชัย อุดมกิจมงคล. (2560). *อิทธิพลของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร*. รายงานการวิจัย. สกลนคร: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: ฐานบัณฑิต.

- ณัฐสุภาพร จินดาสวัสดิ์. (2558). *การปกครองคณะสงฆ์ในประเทศไทย กรณีศึกษา: มหาเถรสมาคม. การค้นคว้าอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการ สาธารณะ).* ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. (2551). *การบริหารการพัฒนา ความหมาย เนื้อหา แนวทางและ ปัญหา (พิมพ์ครั้งที่ 12).* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีลาภ แสนพาน. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานตามแนวทาง เกษตรอินทรีย์ ของสำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์.* วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2553). *การบริหารรัฐจัดการธุรกิจ. กรุงเทพธุรกิจ, (28 สิงหาคม 2553) :หน้า 17.*
- ธานีินทร์ ศิลปจากร. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 7* กรุงเทพฯ: ปิสนิเนสอาร์แอนด์ดี.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2541). *ธรรมรัฐแห่งชาติ ยุทธศาสตร์กู่หลายนะประเทศไทย.* กรุงเทพฯ: สายธาร.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2545). *การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย.* กรุงเทพฯ: วิญญูชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5).* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2553). *สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 5.* กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมีลี. (2557). *ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล.* กรุงเทพฯ: สถาบัน พระปกเกล้า.
- ปกรณ์ ปรียากร. (2553). *การวางแผนกลยุทธ์: แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 14.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- ประกิต บุญมี และคณะ. (2559). *การบริหารกิจการคณะสงฆ์ ศึกษากรณีเขตการปกครอง คณะสงฆ์ ตำบลท่าไม้ จังหวัดสมุทรสาคร. รายงานการวิจัย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.*

- ประยูทธ อารโยทัย. (2555). *การบริหารการปกครองคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 7. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- เปรมสุริย เชื้อมทอง. (2555). *จิตลักษณะของผู้บริหารและสภาพการณ์ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องของ กับประสิทธิผลของโรงเรียน. ปริญญาโท กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.*
- พระครูโพธิกิตติคุณ (กิตติพงษ์ สุบุญโญ). (2561). *การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลัก ธรรมาภิบาลเชิงพุทธของคณะสงฆ์ภาค 3. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระครูวิจิตรศีลาจารย์ (ประสิทธิ์ กิติโกพะ). (2558). *การบริหารงานวัดของคณะสงฆ์ ตามหลักธรรมาภิบาล อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.*
- พระครูสาธิต วิโรฐาน อยู่สุข. (2558). *ธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการพันธกิจของวัด. ดุษฎีนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.*
- พระครูโสภณธำรงกิตติ. (2562). *การจัดการวัดอย่างมีประสิทธิภาพของคณะสงฆ์ภาค 15. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. นครปฐม: มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.*
- พระณรงค์ สังขวิจิตร. (2558). *การปกครองคณะสงฆ์ไทยปัจจุบัน: ปัญหาและ แนวทางแก้ไข. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธศาสนศึกษา ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- พระสิริรัฐ ลีตเปโม (รินสาร). (2555). *ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ของพระ สังฆาธิการในอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร มหาบัณฑิต(การบริหารจัดการคณะสงฆ์). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.*
- พระเทพปริยัติสุธี (วรวิทย์ คงคปญโญ). (2540). *เอกสารประกอบคำบรรยาย เรื่องการ คณะสงฆ์และการพระศาสนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย.*

- พระเทพพรเมธี. (2562). *การใช้ทฤษฎีฐานราก (Grounded Theory) แบบกรณีศึกษา*.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระเทพเวที (ประกอบ ธรรมเสฏฐโธ). (2551). *หลักธรรมวาจาธรรม 4*. กรุงเทพฯ : สหธรรมิก.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธรรมจิตโต). (2549). *พุทธวิถีการบริหาร*. กรุงเทพฯ:
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมวรนายก (โอภาส นินฺตติเมธี). (2546). การพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน
 ใน *ธรรมปริทัศน์ 46*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- _____. (2552). การพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางของชุมชนใน *ธรรมปริทัศน์ 52*.
 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมวโรดม (บุญมา คุณสมฺปนฺโน). (2549). *คู่มือพระอุปัชฌาย์*. กาญจนบุรี: สหાયการ
 พิมพ์.
- พระธรรมปริยัติโสภณ (วรวิทย์ คงคปญฺโญ). (2553). *วิทยาพระสังฆาธิการ เล่ม 2*.
 พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท สหธรรมิก จำกัด.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2539). *กระแสธรรมเพื่อชีวิตและสังคม*. กรุงเทพฯ:
 ธรรมสภา.
- พระพุทธรญาณ. (2548). *ธรรมญาณนิพนธ์: 100 ปีพระพุทธรญาณ*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
 กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระมหากฤษณะ จารุวณฺโณ. (2562). *สภาพปัญหาและประสิทธิผลการบริหารวัด
 ในจังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์
 ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. สกลนคร:
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระมหาจรรยา สุทธิญาโณ. (2544). *พุทธปัญญากับการศึกษา*. กรุงเทพฯ:
 สถาบันปัญญานันตะ.
- พระมหาชวลิต ชาตเมธี (คงแก้ว). (2552). *บทบาทของพระสังฆาธิการในการบริหาร
 กิจการคณะสงฆ์: ศึกษาเฉพาะกรณีพระสังฆาธิการในจังหวัดภูเก็ต*.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์.
 พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระมหาดนัย วงศ์พรหม. (2556). *ความสัมพันธ์ของธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลในการบริหารวัดในเขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนารองศาการ. นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.
- พระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์. (2550). *การดำเนินงานหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน*. วิทยานิพนธ์ ปร.ม.. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พระมหานพดล นวคุณ และวิชัย แหวนเพชร. (2560). *รูปแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์สู่ความเป็นเลิศของพระสังฆาธิการระดับเจ้าอาวาส*. ดุษฎีนิพนธ์คณะครุศาสตร์. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาฤทธิชัย ญาณิทธิโก (นามสมมติ). (2559). *การบริหารจัดการวัดตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาวัดสระเกศราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- พระมหาภูษิต อคคุณุโณ (ปลื้มรัมย์). (2558). *การนำหลักธรรมาภิบาลสู่การปฏิบัติเพื่อการบริหารงานขององค์กรยุคใหม่*. รายงานการวิจัย. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์.
- พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี(ว.วชิรเมธี). (2550). *คนสำราญงานสำเร็จ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- พระมหาวันดี ญาณสิทธิ และพระมหามิตร ลีตปญโญ. (2562). *การพัฒนาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลในพระพุทธศาสนาเถรวาทสำหรับบริหารวัด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาวิรัช วะสะศิริ. (2558). *ตัวแบบการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 4*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

- พระมหาศุภชัย สุภชัย (บุญพร้อม). (2561). *ประสิทธิผลการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 9 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาสรวาน จันทเสโน (วิน). (2559). *ประสิทธิผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลนครนครปฐม จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระราชปริยัติโมลี (ไพฑูลย์ วิบุโล). (2554). *การบริหารกิจการคณะสงฆ์ของเจ้าอาวาสในเขตปกครอง คณะสงฆ์จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระอธิการผจญ อจาโร และวิโรจน์ อินทนนท์. (2553). *บทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล: ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิสมัย คุณศรีพิทักษ์. (2553). *การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2551). *การประเมินโครงการ: แนวคิดและแนวปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รุ่ง แก้วแดง และชัยณรงค์ สุวรรณสาร. (2553). *แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลและประสิทธิภาพองค์การ. ในประมวลสารชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษาหน่วยที่ 9-12*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วันชัย มีชาติ. (2550). “การประเมินประสิทธิผลองค์กร” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารองค์กร หน่วยที่ 15 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย TDRI. (2551). *สังคมโปร่งใสไร้อุปสรรค*. ชลบุรี: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง วรปุญโญ). (2540). *คู่มือเจ้าอาวาสว่าด้วยเรื่อง การคณะสงฆ์และการพระศาสนา*. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2554). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: บริษัทวิทยพัฒน์ จำกัด.
- สุวิมล ตีรกานันท์. (2546). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2543). *คู่มือการสร้างระบบบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดีตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบ การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแล องค์การภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรีเมียร์ โพร จำกัด.
- _____. (2552). *คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลองค์การภาครัฐ ตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรีเมียร์ โพร จำกัด.
- _____. (2552). *คู่มือนโยบายการกำกับดูแลองค์การที่ดี*. กรุงเทพฯ: บริษัท พรีเมียร์ โพร จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). *แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550–2554)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร. (2562). *บรรยายสรุปสำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร ประจำปี 2562*. สกลนคร: สำนักงาน พระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร.

- อรพินทร์ สพิโชคชัย. (2551). *หลักสำคัญในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม Participatory Governance Principle (การเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม)*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาคุณภาพสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า. (2560). *หลักกรรมภิบาลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. [บทความวิชาการ]. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อานันท์ ปันยารชุน. (2541). *มุมมองนายอานันท์*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- AHSC. (1982). *The American Heritage Dictionary*. Boston: Houghton Mifflin.
- Cameron, K.S. (1981). The Enigma of Organizational Effectiveness. *In Measuring Effectiveness*. D. Baugher, ed. San Francisco: Jossey-Bass. Pp. 1-13.
- Etzioni, Amitai. (1964). *Modern Organizations*. New Jersey: Prentice Hall.
- Heffron, Florence A. (1989). *Organization Theory and Public Organizations*. New Jersey: Prentice Hall.
- Hoy, Wayne K. & Miskel, Cecil G. (1991). *Educational Administration: Theory, research, and Practice*. 4th ed. Singapore: McGraw-Hill.
- Ingersoll, J. C. (1963). *The Priest the Path: an Analysis of the Pries Role in a central Thai village*. New York: Cornell University.
- Jamses (1979). *The role of monks and politics in Sri Lanka by studying the role of Sarvodaya organization*. Sri Lanka: sarvodaya organization.
- Klansner. W. J. (1974). *Reflections in a log pond*. Bangkok: Suksit Siam. Luther.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607-610.
- Likert, Rensis. (1967). "The Method of Constructing and Attitude Scale". In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Moorhead. G. & Griffin. R.W., (2001). *Organizational Behavior: Managing People and Organization*. Boston: Houghton Mifflin Co.

- Price, J.L. (1968). *Organizational Effectiveness: An Inventory of Propositions*. Homewood, Ill: Richard D Irwin, Inc.
- _____. (1972). The Study of Organizational Effectiveness. *The Sociological Quarterly*. 13, 3–15.
- Robbins, Stephen P. (1990). *Organizational Behavior: Concepts, Controversies, Applications*. Arizona: Prentice Hall.
- Rost, Katja.; et al. (2010). *The Corporate Governance of Benedictine Abbeys: What Can Stock Corporations Learn From Monasteries*. *Journal Management History*. 16, 90–115.
- World Bank. (1998). *Monitoring and Measuring Social capital : Over and Program Description*. Washington: World Bank.
- Yuchtman, Ephraim and Seachore, Stanley E. (1967). A system resource approach to organizational effectiveness. *American Sociological Review*. 32, 891–903.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑/๓๐
18 พ.ค. 63

(รองศาสตราจารย์ ดร.ตีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร์ วะสินนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพ็ชรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

นมัสการ พระครูศรีสกลกิจจาภรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รักษาระจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็น
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร”
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น
เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ
เครื่องมือการวิจัย เพื่อให้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

นมัสการ เจ้าอาวาสวัดสะพานคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็น
นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร”
ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่วมเย็น
เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ
และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบ
เครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี
และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

นมัสการ พระมหาสมณ บังโจปการี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคาร ทัสประจําตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๕๗๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะตำบลธาตุพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา ราชสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอตกลงใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอสว่างแดนดิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รักษาระจำตวันักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอกุดบาก

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รักษาระจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริการการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอกุสุมาลย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอโคกศรีสุพรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสนักศึกษาดำเนินการ ๖๑๔๒๖๔๒๓๐๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอคำตากล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอต่างๆ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสนักศึกษาดำเนินการ ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอโนนน้ำอูน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา ราชภัฏประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาดังกล่าวสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอบ้านม่วง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์هما ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอนาโพธิ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุญาตเคราะห้จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอพรณานิคม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอพังโคน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รักษาระจำตวันักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอกุพาน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชัยคุณกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติขอพระราชทานเครื่องมือนักศึกษา

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอมืองสกลนคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือนักศึกษา

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษารั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติขอพระราชทานให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเผยแพร่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภวาริชภูมิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริการการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุญาตเผยแพร่จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรชญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอวานรนิวาส

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภออากาศอำนวย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รักษาราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

นมัสการ เจ้าคณะอำเภอส่องดาว

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์ จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษารั้่งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุญาตเคราะห้จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

เรียน นายโกวิท กุลมณี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย รมเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

เรียน นายเฉลิม เมฆา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

นมัศการ พระปลัดณัฐพล โชติปัญญา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอนมัศการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบขอมอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

นมัสการ พระครูศรีปริยัตยาลังการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอขอบขอมอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอบุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

น้สการ พระครูศรีสกลกิจจาภรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอน้สการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

นมิสการ พระครูสกลกิตติโสภณ ดร.

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ป.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอนมิสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

นมัสการ พระครูศรีเจติยาภรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบขอมอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

นมัสการ พระเทพสิทธิโสภณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (ร.บ.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย รมเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอนมัสการด้วยความเคารพ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

เรียน นางแสงมณี ชนระวัฒน์ปัญญา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (ร.บ.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนา

เรียน นางจันทร์ฉาย สำราญเนตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย พระมหาสมยศ มานะคงคา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๑๔๒๖๔๒๓๑๐๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (รป.ม.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชัย อุดมกิจมงคล เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ละมัย ร่มเย็น เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเสนอแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ตามความมุ่งหมายของการทำวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศีกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน พระมหาสมยศ มานะคงคา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๘๑๐๗ ๔๓๔๒

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ภาคผนวก ข
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ชรินทร์ วัฒนนที อาจารย์ประจำสาขาวิชา
เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันญาศรณ์ สวัสดิ์ไธสง กรรมการบริหารหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. พระครูศรีสกลกิจจาภรณ์ รองเจ้าคณะอำเภอกุตบาก ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัด
แจ้งแสงอรุณ จังหวัดสกลนคร
4. พระมหาสนอง ปัจใจปการี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัดพระธาตุพนม
วรมหาวิหาร รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครพนม จังหวัดนครพนม
5. พระมหาคาวี ญาณสาโร เจ้าอาวาสวัดสะพานคำ จังหวัดสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญศึกษาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร

กิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

1. พระเทพสิทธิโสภณ วัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร เจ้าคณะจังหวัดสกลนคร
2. พระครูศรีเจติยาภรณ์ วัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร รองเจ้าคณะอำเภอ
พังโคน เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดสกลนคร
3. พระครูสกลกิตติโสภณ ดร. เจ้าคณะอำเภอนิคมน้ำอูน เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ชัย
4. พระครูศรีสกลกิจจาภรณ์ วัดแจ้งแสงอรุณ รองเจ้าคณะอำเภอกุดบาก
จังหวัดสกลนคร
5. พระครูศรีปริยัตยาลังการ เจ้าคณะอำเภอกุสุมาลย์ เจ้าอาวาสวัดแจ้งแสง
อรุณ จังหวัดสกลนคร
6. พระปลัดณัฐพล โชติปัญญา เจ้าคณะตำบลธาตุเชิงชุม เขต 1 เจ้าอาวาสวัด
โพนงาม จังหวัดสกลนคร
7. นางจันทร์ฉาย สํารัญเนตร วัฒนธรรมจังหวัดสกลนคร
8. นายโกวิท กุลมี นักวิชาการศาสนาชำนาญการพิเศษ สำนักงาน
พระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร
9. นางแสงมณี ชนะวัฒน์ปัญญา นักวิชาการศาสนาชำนาญการ สำนักงาน
พระพุทธศาสนาจังหวัดสกลนคร
10. นายเฉลิม เมษา ไวยาวัจจรวัดแจ้งแสงอรุณ

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นเครื่องมือในการสำรวจความคิดเห็นของคณะสงฆ์เกี่ยวกับอิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร ในภาพรวม

1. แบบสอบถามฉบับนี้ท่านสามารถตอบได้อย่างมีอิสระตามความจริง คำตอบที่เป็นจริงที่สุด จะช่วยในการวิจัยในครั้งนี้เกิดประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาองค์กร

2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลลับเฉพาะไม่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด ผู้วิจัยจะนำมาใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้เท่านั้น

3. การตอบแบบสอบถามโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าช่องข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และกรอกข้อความลงในช่องว่างตามข้อมูลที่เป็นจริงหรือตามความคิดเห็นของท่าน

4. แบบสอบถามมี 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มี 6 หลัก

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์ มี 6 ด้าน

ตอนที่ 4 ปัญหา ข้อเสนอแนะ การพัฒนาประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง สำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

พระมหาสมยศ กุลยาณกิตติ (มานะคงคา)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ รุ่น 11

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่านและเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. นิกาย

- มหานิกาย ธรรมยุต

2. สถานภาพ

- เจ้าอาวาส พระลูกวัด

3. อายุ อายุ 20-30 ปี อายุ 31-40 ปี

- อายุ 41-50 ปี อายุ 51 ปีขึ้นไป

4. พรรษา

- 5-10 พรรษา 11-15 พรรษา

- 16-20 พรรษา 21 พรรษาขึ้นไป

5. ระดับการศึกษา

5.1 การศึกษาทางโลก

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อนุปริญญา ปริญญาตรี
 ปริญญาโทขึ้นไป อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5.2 การศึกษาแผนกธรรม

- นักธรรมตรี นักธรรมโท
 นักธรรมเอก ไม่มีวุฒิกการศึกษาทางธรรม

5.3 การศึกษาแผนกบาลี

- ประโยค 1-2 ประโยค ป.ธ. 3
 ประโยค ป.ธ. 4 ขึ้นไป ไม่มีวุฒิกการศึกษาทางบาลี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมา
ภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้พร้อมทั้งทำเครื่องหมาย ✓
ลงในตารางตามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนข้อ
คำถาม ดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย มากที่สุด
4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย มาก
3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย ปานกลาง
2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย น้อย
1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย น้อยที่สุด

ข้อ	หลักธรรมาภิบาล	ระดับการบริหารงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
หลักนิติธรรม						
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามพระ ธรรมวินัยโดยเคร่งครัด					
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตาม ระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับ ของทุกฝ่าย					
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตาม ระเบียบ ข้อบังคับโดยยินยอมพร้อมใจ					
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยเคร่งครัด					
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการกำหนดให้ พระภิกษุในวัดปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับ ของวัดอย่างเคร่งครัด					

ข้อ	หลักธรรมาภิบาล	ระดับการบริหารงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
หลักคุณธรรม						
6	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์ และจริงใจ					
7	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการยึดมั่นในความถูกต้องและปฏิบัติตามศีลธรรม และจริยธรรม					
8	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติอย่างเหมาะสมภายใต้หลักศีลธรรม					
9	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติภายใต้ระเบียบข้อบังคับเป็นที่น่าเลื่อมใส					
10	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบยังประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ					
หลักความโปร่งใส						
11	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติเป็นที่ไว้วางใจซึ่งกันและกันในหมู่คณะ					
12	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปรับปรุงกลไกการจัดการทรัพย์สิน รายรับ-รายจ่ายอย่างโปร่งใส					
13	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา					
14	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา					
15	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน					

ข้อ	หลักธรรมาภิบาล	ระดับการบริหารงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
หลักการมีส่วนร่วม						
16	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัด					
17	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อวางแผนการบริหารกิจการคณะสงฆ์					
18	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของคณะสงฆ์					
19	เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานของคณะสงฆ์					
20	เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบในสิ่งที่ได้ร่วมตัดสินใจ					
หลักความรับผิดชอบ						
21	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติเต็มความสามารถให้บรรลุความสำเร็จ					
22	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อระเบียบและหลักเกณฑ์ของคณะสงฆ์					
23	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ สังคมและประเทศ คำนึงถึงประโยชน์ของพระศาสนาและส่วนรวมเป็นสำคัญ					

ข้อ	หลักธรรมาภิบาล	ระดับการบริหารงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
หลักความรับผิดชอบต่อสังคม (ต่อ)						
24	เจ้าคณะพระสังฆาธิการยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย					
25	เจ้าคณะพระสังฆาธิการพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชน สามารถชี้แจงเหตุผลได้					
หลักความคุ้มค่า						
26	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการบริหารจัดการให้เกิดผลคุ้มค่าต่อส่วนรวม					
27	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
28	เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด					
29	เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
30	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีความภาคภูมิใจในการบริหารจัดการที่คุ้มค่า					

**ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์
จังหวัดสกลนคร**

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้อย่างพร้อมทั้งทำเครื่องหมาย ✓

ลงในตารางตามที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนข้อ
คำถาม ดังนี้

5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย มาก

3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย น้อย

1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วย น้อยที่สุด

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์	ระดับประสิทธิผลการบริหารงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านการปกครอง						
31	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปกครองด้วยความมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ยึดตามหลักพระธรรมวินัย					
32	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปกครองโดย กฎระเบียบ ข้อบังคับของมหาเถรสมาคมและแบบแผนที่ดีงาม					
33	เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารกิจการวัดให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นสถานที่น่ารื่นรมย์					
34	เจ้าคณะพระสังฆาธิการออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ					
35	เจ้าคณะพระสังฆาธิการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในคณะสงฆ์โดยยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน					

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์	ระดับประสิทธิผลการบริหารงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการศาสนศึกษา						
36	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์					
37	เจ้าคณะพระสังฆาธิการส่งเสริมสรรหาและพัฒนาครูสอนนันทกรรม, บาลี และธรรมศึกษา					
38	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทุนสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียนให้แก่พระภิกษุสามเณรที่เรียนนันทกรรมและบาลี					
39	เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนส่งเสริมให้พระภิกษุและสามเณรได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา					
40	เจ้าคณะพระสังฆาธิการควบคุมตรวจสอบการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามแบบแผนและประเพณีอันดีงาม					
ด้านการศึกษาสงเคราะห์						
41	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดตั้งและส่งเสริมโรงเรียนการกุศลของวัดเพื่อสงเคราะห์เด็กและเยาวชน					
42	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดตั้งและส่งเสริมศูนย์การศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์แก่เด็กและเยาวชน					
43	เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้การสนับสนุนช่วยเหลือการก่อสร้างอาคารเรียนและอุปกรณ์การศึกษาแก่โรงเรียน					

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์	ระดับประสิทธิผลการบริหารงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการศึกษาสงเคราะห์ (ต่อ)						
44	เจ้าคณะพระสังฆาธิการตั้งทุนสงเคราะห์การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในทุกระดับชั้น					
45	เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา					
ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา						
46	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดอบรมให้กับประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับพิธีทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม					
47	เจ้าคณะพระสังฆาธิการการจัดให้มีการบรรยายธรรมทางวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์					
48	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีโครงการปฏิบัติธรรมแก่ประชาชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา					
49	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมตามโรงเรียนและสถานที่ราชการสม่ำเสมอ					
50	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีการพิมพ์หนังสือธรรมะหรือสื่อธรรมะเพื่อการเผยแผ่สู่สาธารณชน					

ข้อ	ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์	ระดับประสิทธิผลการบริหารงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการสาธารณูปการ						
51	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทำแผนพัฒนาวัดให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาอื่น ๆ					
52	เจ้าคณะพระสังฆาธิการดูแลสถานที่และก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัดและธรณีสงฆ์ให้เรียบร้อย					
53	เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารจัดการศาสนาสัมบัติของวัดให้เป็นไปตามกฎหมายและพระธรรมวินัย					
54	เจ้าคณะพระสังฆาธิการดูแลการก่อสร้างโดยการส่งเสริมบำรุงรักษา อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น					
55	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทำบัญชีพัสดุครุภัณฑ์ไว้เป็นหมวดหมู่และพร้อมใช้งาน					
ด้านการสาธารณสงเคราะห์						
56	เจ้าคณะพระสังฆาธิการอำนวยความสะดวกแก่พุทธศาสนิกชนในการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ					
57	เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนและส่งเสริมในด้านการประกอบสัมมาอาชีพให้แก่ประชาชน					
58	เจ้าคณะพระสังฆาธิการรณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข					
59	เจ้าคณะพระสังฆาธิการช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่มีความเดือดร้อนหรือมีความทุกข์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา					

ชื่อ	ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์	ระดับประสิทธิผลการบริหารงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการสาธารณสงเคราะห์ (ต่อ)						
60	เจ้าคณะพระสังฆาธิการได้สนับสนุนช่วยเหลือหน่วยงานราชการที่สำคัญ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง ท่านมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร อย่างไรบ้าง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร
(จากการทดลองใช้แบบสอบถาม 30 ชุด)

แบบสอบถาม		ค่าความเชื่อมั่น	แปลผล
1	การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร	.863	ใช้ได้
2.	ประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร	.789	ใช้ได้
ภาพรวมทั้งหมด		.777	ใช้ได้

ภาคผนวก จ

คำอธิบายจำแนกของแบบสอบถาม

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

เรื่อง

อิทธิพลของธรรมาภิบาลต่อประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์

จังหวัดสกลนคร

ตอนที่ 2 การบริหารกิจการคณะสงฆ์ตามหลักธรรมาภิบาลของคณะสงฆ์
จังหวัดสกลนคร

ประเด็น/ข้อคำถาม		ค่าอำนาจจำแนก รายข้อ
หลักนิติธรรม		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามพระธรรมวินัยโดยเคร่งครัด	.723
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง ข้อบังคับเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย	.684
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับโดยยินยอมพร้อมใจ	.655
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ โดยเคร่งครัด	.542
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการกำหนดให้พระภิกษุในวัดปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของวัดอย่างเคร่งครัด	.532
หลักคุณธรรม		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์ และจริงใจ	.395
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการยึดมั่นในความถูกต้องและปฏิบัติตามศีลธรรม และจริยธรรม	.402
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติอย่างเหมาะสมภายใต้หลักศีลธรรม	.399

ประเด็น/ข้อคำถาม		ค่าอำนาจจำแนก รายข้อ
หลักคุณธรรม		
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติภายใต้ระเบียบ ข้อบังคับเป็นที่น่าเลื่อมใส	.506
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบยังประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ	.508
หลักความโปร่งใส		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปฏิบัติเป็นที่ไว้วางใจซึ่งกันและกันในหมู่คณะ	.374
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการปรับปรุงกลไกการจัดการทรัพย์สิน รายรับ-รายจ่ายอย่างโปร่งใส	.563
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา	.458
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ตลอดเวลา	.489
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน	.523
หลักการมีส่วนร่วม		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาวัด	.512
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อวางแผนการบริหารกิจการคณะสงฆ์	.536
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการเปิดโอกาสให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาของคณะสงฆ์	.524
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานของคณะสงฆ์	.499
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้พระภิกษุและประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบในสิ่งที่ได้ร่วมตัดสินใจ	.475

ประเด็น/ข้อคำถาม		ค่าอำนาจจำแนก รายข้อ
หลักความรับผิดชอบ		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีความมุ่งมั่นและตั้งใจปฏิบัติเต็มความสามารถให้บรรลุความสำเร็จ	.374
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบต่อระเบียบและหลักเกณฑ์ของคณะสงฆ์	.563
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกต่อหน้าที่สังคมและประเทศ คำนึงถึงประโยชน์ของพระศาสนาและส่วนรวมเป็นสำคัญ	.458
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการยอมรับผลที่เกิดจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย	.489
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชน สามารถชี้แจงเหตุผลได้	.523
หลักความคุ้มค่า		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการบริหารจัดการให้เกิดผลคุ้มค่าต่อส่วนรวม	.512
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	.536
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัด	.524
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด	.499
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการมีความภาคภูมิใจในการบริหารจัดการที่คุ้มค่า	.475

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารกิจการคณะสงฆ์
จังหวัดสกลนคร

ประเด็น/ข้อคำถาม		ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ
ด้านการปกครอง		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปกครองด้วยความมีเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ยึดตามหลักพระธรรมวินัย	.465
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการปกครองโดย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของมหาเถรสมาคมและแบบแผนที่ตั้งงาม	.378
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารกิจการวัดให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นสถานที่น่ารื่นรมย์	.425
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการออกกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นธรรมเพื่อให้เกิดความสามัคคีขึ้นในหมู่คณะ	.436
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในคณะสงฆ์ โดยยึดหลักพระธรรมวินัยเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ	.512
ด้านการศาสนศึกษา		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมแก่พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์	.365
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการส่งเสริมสรรหาและพัฒนาครูสอนนักเรียน, บาลี และธรรมศึกษา	.387
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทุนสนับสนุนในการศึกษาเล่าเรียนให้แก่พระภิกษุสามเณรที่เรียนนักเรียนและบาลี	.422
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนส่งเสริมให้พระภิกษุและสามเณรได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	.430
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการควบคุมตรวจสอบการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมให้เป็นไปตามแบบแผนและประเพณีอันดีงาม	.412

ประเด็น/ข้อคำถาม		ค่าอำนาจจำแนก รายข้อ
ด้านการศึกษาสงเคราะห์		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดตั้งและส่งเสริมโรงเรียนการกุศลของวัดเพื่อสงเคราะห์เด็กและเยาวชน	.378
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดตั้งและส่งเสริมศูนย์การศึกษาพระพุทธรศาสนาวันอาทิตย์แก่เด็กและเยาวชน	.389
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการให้การสนับสนุนช่วยเหลือการก่อสร้างอาคารเรียนและอุปกรณ์การศึกษาแก่โรงเรียน	.385
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการตั้งทุนสงเคราะห์การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในทุกระดับชั้น	.391
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนส่งเสริมให้เยาวชนได้เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	.369
ด้านการเผยแผ่พระพุทธศาสนา		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดอบรมให้กับประชาชนให้มีความรู้เกี่ยวกับพิธีทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม	.376
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการการจัดให้มีการบรรยายธรรมทางวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์	.388
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีโครงการปฏิบัติธรรมแก่ประชาชนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	.456
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมตามโรงเรียนและสถานที่ราชการสม่ำเสมอ	.429
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดให้มีการพิมพ์หนังสือธรรมะหรือสื่อธรรมะเพื่อการเผยแผ่สู่สาธารณชน	.369

ประเด็น/ข้อคำถาม		ค่าอำนาจจำแนก รายข้อ
ด้านการสาธารณูปการ		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทำแผนพัฒนาวัดให้สอดคล้องกับแผนการพัฒนาอื่น ๆ	.463
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการดูแลสถานที่และก่อสร้างถาวรวัตถุภายในวัดและธรณีสงฆ์ให้เรียบร้อย	.506
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการบริหารจัดการศาสนสมบัติของวัดให้เป็นไปตามกฎหมายและพระธรรมวินัย	.412
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการดูแลการก่อสร้างโดยการส่งเสริมบำรุงรักษา อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น	.716
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการจัดทำบัญชีพัสดุ ครุภัณฑ์ไว้เป็นหมวดหมู่และพร้อมใช้งาน	.456
ด้านการสาธารณสงเคราะห์		
1	เจ้าคณะพระสังฆาธิการอำนวยความสะดวกแก่พุทธศาสนิกชนในการบำเพ็ญกุศลต่าง ๆ	.436
2	เจ้าคณะพระสังฆาธิการสนับสนุนและส่งเสริมในด้านการประกอบสัมมาอาชีพให้แก่ประชาชน	.442
3	เจ้าคณะพระสังฆาธิการรณรงค์อบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในด้านการป้องกันยาเสพติดและอบายมุข	.445
4	เจ้าคณะพระสังฆาธิการช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ประชาชนที่มีความเดือดร้อนหรือมีความทุกข์ โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา	.463
5	เจ้าคณะพระสังฆาธิการได้สนับสนุนช่วยเหลือหน่วยงานราชการที่สำคัญ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล เป็นต้น	.389

ภาคผนวก ฉ
แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

6. ท่านคิดว่าแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการคณะสงฆ์
จังหวัดสกลนคร ด้านการสาธารณสงเคราะห์ ควรทำอย่างไร ขอให้ท่านแสดงความ
คิดเห็น?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหาร
กิจการคณะสงฆ์จังหวัดสกลนคร เพิ่มเติมอย่างไรบ้าง ขอให้ท่านแสดงความ
คิดเห็น?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ช

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan

จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ประชากร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	100000	384

ที่มา : ชานินทร์ ศิลป์จารุ (2555, หน้า 49)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	พระมหาสมยศ กุลยาณกิตติ (มานะคงคา)
วัน เดือน ปีเกิด	วันจันทร์ ที่ 30 เดือนมกราคม พ.ศ. 2538
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	วัดแจ้งแสงอรุณ (พระอารามหลวง) 1301 ถนนสุขเกษม ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาวัดแจ้งแสงอรุณวิทยา ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2553 สอบได้นักธรรมชั้นเอก สำนักศาสนศึกษาวัดแจ้งแสงอรุณ
จังหวัดสกลนคร
- พ.ศ. 2553 สอบบาลีได้ เปรียญธรรม 3 ประโยค วัดคลองละมุง
จังหวัดอุดรธานี
- พ.ศ. 2555 สอบบาลีได้ เปรียญธรรม 5 ประโยค วัดแจ้งแสงอรุณ
(พระอารามหลวง) สำนักเรียนคณะจังหวัดสกลนคร
- พ.ศ. 2557 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
วิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร จังหวัดสกลนคร
- พ.ศ. 2561 ปริญญาตรี พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
- พ.ศ. 2563 ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2556 ครูสอนพระปริยัติธรรม แผนกบาลี
ประจำสำนักศาสนศึกษาวัดพระธาตุเชิงชุมวรวิหาร
จังหวัดสกลนคร

- พ.ศ. 2558 ครูสอนบาลีในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา
วัดแจ้งแสงอรุณวิทยา จนถึงปัจจุบัน
- พ.ศ. 2562 ถึงปัจจุบันครูสอนบาลีประจำสำนักศาสนศึกษาวัดแจ้งแสงอรุณ